

העולם הזה

סיפורו של יעקוב מרחבי:

ק'יבלת'

את

חדי"

במתונה!



ידידיו האישי של האס"ר
שזכה השבוע לחנינה



רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785
ת. ד. 136. מען למברקים: "עוטרפוס".
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139
תחפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כחו
עורך משנה:
דוב איתן

עורך כיתוב:
פיליפ קשת
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברדיין, שוים גלור, יליז גלילי,
דוד חורוביץ, רותי ורר אברהם ארימון,
עמאלה מנצור, אלכס פסיס, אביבה שס,
עמוס פיגו, שלמה שרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2' 2'

ישראל כסף רב בצורת ימי-עבודה של חוק-
רים הרוצים, דלק למכוניות ומחירי גזי ה-
דו-חיים, רבא לדבר על הקאלוריות שבובזו
על-ידי. שלא הבילו והחקר בשעת ה-
תהליך המחשבתי העמוק. אולם הוא הוכיח,
לפחות, כי שומרי ישראל, כאמור, אינם
נמים ואינם שנים.

ועוד הערה קטנה לפרק "ריגול".
לפני שבועיים פירסם העולם הזה, בצורה
שקטה וצנועה, ידיעה סנסציונית מאד: כי
היועץ המשפטי לממשלה ישראל, חיים הר-
מן כהן, נפגש בבנין האו"ם עם הגברת
מארי פראנסס האגן, הנתינה האמריקאית
שנשפטה בישראל בעון ריגול לטובת סור-
יה, ואף ישיבה תקופה ארוכה בבית-הסוהר
כאן, כהן, שהיה התובע במשפטה של אר-
תה גברת צעירה ויפת-חור, הזמין אותה
שלוש פעמים לארוחת-צהריים, בילה עמה
שעות ארוכות.



המרגלת המצרית

ידיעה זו של העולם הזה הועתקה מיד
על-ידי כמה עתונים אחרים (כמובן ללא
ציון המקור, ובמקרה אחד תוך הסתאה
פחית של מקור זה), עד כה לא היתה
שום תגובה רשמית.

חיי הפרטים של היועץ המשפטי אינם
מעניינים, כמובן, איש. אך אין זה רגיל
כי פקיד בכיר ייפגש עם אשה הידועה
כסוכנת-ריגול של האויב.
כהן הוא אחד ממוסדות האנשים המחזי-
קים בידיהם את המונופול הבלעדי על דגה
לבטחון המדינה. לכן חיבר עליו כמה
וכמה חוקים, המאפשרים לאסור את כו-
לנו מחר בבוקר בעון החשד (האמיתי או
הכובעני) הקל ביותר של גניעה בבטחון
זה. דאגתו היתה כה חמורה וקיצונית עד
שלא חשש אפילו להיחשד על-ידי רבים
כמשפטן כמעט פאשיסטי ביחסו לזכויות
האדם, חופש העתונות והגבלת השלטון.
או מה בנוגע?

אולי אולי

מכתבים

על הקיבוץ. אינני יכולה לומר שכל ה-
דברים היו לזכותכם, אולם מעניין כי כל
הדברים שפירסמתם עד כה משמשים נוש-
אים לכתבות ודיונים בחבורות הקיבוץ, כי
אסיפות הדברים וכו'. שם משמשים דברים
הרבה יותר חריפים ממה שפירסמתם. אלא
שכנראה שאצלנו הקיבוצנים יש רגישות
כזאת, שאנו מוכנים שיאמרו עלינו הכל --
בתוך הקיבוץ ולא מחוצה לו.

חינוך כשיטות יפות
אינני רוצה שמכתבי זה יתקבל כפגיעה
או התנגדות לגברת וראי. נהפוך הוא, כי
רצוני להודות לה על הכתבה המאלפת (ה-
עולם הזה 1085) בקשר לחינוך, ואני איתח-
ל. דרתי היה הרבה יותר פשוט לו
הגברת וראי היתה מפלגה, באופן שהיה
נראה לה, על ספרו והיתה באה לספר לנו
מנסיונה בעוד כמה שנים. בלי ספק היתה
יכולה גם היא לתת על קנקנה של שיטה
זו ותוצאותיה לגבי כתה. אינני מבסלת
את השנה הראשונה של אמנותה, ואין ספק
שהיא אם טובה, אבל לדעתי עדיין מוקדם
להוציא את המסקנות על תוצאות החינוך.
אשמח לשמוע ממנה בעוד שנתיים. אנכי, גם
אני אם לבח.

דינה ורדימון, חיפה
... ריקה וראי באמת חכמה גדולה, יש לה
עזרה במשך כל היום, כפי שסמכת מכת-
תה, ומשום כך היא יכולה להמסר ל-
חינוך בלתי יפות. האם היא חושבת
שאני לא היתה רוצה לנהוג כך אל ילדי?
עולם נראה אותה גם שלושה ילדים, וללא
כל הוצאה, האם גם אז יהיה לה הרבה
זמן לחשוב על חינוך?

נחמה קפלן, ירושלים
ריקה וראי היא אולי חומרת הטובה
ביותר בין המכתובות והמכתובות הטובה ביותר
בין חומרות...

גד שואל, תל-אביב
כה לחי, ריקה הגיע הזמן שמישהו יתן
מנה לאמהות שלנו, הרצות עם הבנות את
כילד נקלה ותמחות אחר כך מרוע הוא נר-
כילד מלא סמכים.

ש. ילין, תל-אביב
... ילדתי שני ילדים בריאים ושלמים מ-
בלי לקרוא את ניל או את ריקה וראי.
לא קראתי ספרים במיוחד כיצד עלי לנה-
לם. יחנכתי אותם כפי שחוש ההגיון שלי
אמר לי ונהגתי בדיוק כמו שמיעצת ריקה
וראי לנהוג. אינני חושבת שכראי לכתוב
מאמרים על נושאים כאלה, כי אלה שנהגו
בהגיון חנכו כבר קודם את ילדיהם לפי
שיטה זו, ולאמהות חסרות ההגיון לא יעזרו
אפילו מאמר של גלוריה על החינוך.

האם השתכרתם גם אתם כמו חדי קולק
ביום העצמות של שאתם צועקים "תחי
ריקה וראי" הצעתי לריקה: חללי מזה
והפסיקי לגחך את עצמך.

אמנון צמח, כרמיה
תחילה נרתעתי מהמאמר בגלל עצם הכו-
תרת והשילוב המור בין כתבה על חינוך
ושמה של ומרת. שאלתי את עצמי: מה
לכה בבית-הקברות? והרגשתי כמו לפני
קראת מאמר של הרב הראשי נסים על
מוסיקת הג'ז המודרנית. אולם כשהתגברתי
על ההסתייגות הסבוכה, קראתי את המאמר
על תומה. התוצאה היחידה היתה שמיחרתי
לגנות את ספרו של ניל, "המשפחה והילד
החפשי" ... זהו זה. אני חושבת שהרבה אנ-
שים היו פותרים את בעיותיהם, לו העמידו
קול לחשוב בנושא זה.

י. שתיל, טבריה

לא גאון, לא מבורך
שמחתי להיכנס שוב כי הנכם נאמנים ל-
מסורת העתונות ומסרתם את הסקרה של
סרכו המלחמה ישעיהו קורל (העולם הזה
1083) ללא כלל ושיק, על אף הסכנה
שחראו כדונלם בפצעים, כפי שנחשבת
לחיותניקים או פרוקומוניסטיים כששפרתם
על המסורת שלכם.

ניסלוביץ אדריאן, סרבן מזלחה, פתח-תקוה

או שקולר נאון או שהוא מבורך. על
כל פנים לא בנאון ולא בשמור אסור
להתעלל. ישעיהו קורל עונה על ידי מס-
צדיקים ועל כך יכול להעיד כל מי שהוזקק
בכלל הצבאי בו הוזקק קורל. אנהני מקום
שעקב הקמת ועדת החקירה וועמדו האש-
מים. לדין, ושיטתה אחת ולתמיד היחס
אל האסירים הישנים.

תפקיד הסרט
אולי לכתב הקולנוע שלכם יש דעות קרו-
מות על גרמנים ועל השפה הגרמנית, בכל
אופן אינני יכולה להסכים בשום אופן ל-
דעתו על הסרטים ורברי הגרמנית. בסיכום
הסרטים של השנה (העולם הזה 1084) אתם
מציגים כאלו שפע הסרטים הגרמניים יש
בם סכנה לסעם העם, אתם לועגים לאדיאלי-
זם בסרטים הגרמניים, שודם ככילוב נימו-
סין בסרטו פנרני יוזף. קורל, עדיפים
אפילו אדיאליזם כאלה, לדעתי בכל אופן,
על אדיאליזם של ריפה אחר העושר, של
שיתות מידות ושיתות מוסר, של ריקנות
ושלטון כל דאליס המופיעים בסרטי הוליו-
וד או בסרטים אירופיים אחרים.

כנור שהסרטים הגרמניים הם בעיקר סרטי
בידור קלים, עליונים ושלונים, אולם זהו
מסרתו האמיתית של הקולנוע, להרגיע את
הצופה, להשכיח ממנו את דאגות יומו, ולאו
דווקא להכניסו אל בעיות מסובכות שיכבדו
עליו ועוד ימרטו את עצביו.
פסח קליין, רמת-גן

שליחות במחתרת
בהסיקו את המסקנות מפרשת השליחות
במחתרת" (העולם הזה 1085) מזכיר העורך
כמה קורות נכונות, אך לדעתי הוא שכח
את הנימוק העיקרי, שגרם להחלטתם של
ביני, שילוח ושות' לחבל בשליחות זו.
כל המשטר הקיים בארץ -- מתנוכה ועד
למנבית היהודית המאוחדת, מחוקיהם הירורים
ועד לשור הקרקעות -- בנוי כולו על המל-
חמה המתמדת בערבים. משטר זה יתמוטט
כולו למחרת היום בו יושג שלום אמיתי
עם עמי ערב. שלום זה ייצור בישראל תנ-
אים כלכליים, חברתיים, מדיניים ותרבותיים
אשר לא ישאירו שריד וזכר מן המפלגות
השולטות כיום בישראל.
כל משטר בעולם רוצה להמשיך בקיומו.
מעולם לא עשה משטר קיים בהכרח מלאה
משה, שסופו לשלול מעליו את כל הה-
נאות החומריות והחברתיות הכרוכות בשל-
טו. על כן, מה הפלא אם המשטר הקיים
בארץ מחבל בהכרח מלאה בכל נסיון של
משל לחשיט שלום ושיתופי-עולה בין תור-
עתיחתיה לבין תנועת-השיחור הערבית?

א. נאריא, תל-אביב
מאמר העורך והספר האחרון בסדרה נרמו
לכר שאינה הוכר כל עבודה, ולאחר שר-
חת הילדים לביהמספר הנני כותבת אליכם
אך וכן כדי לומר: "תחזקוהו ידיכם". כמו
הרבה קוראים נהמתי מהגילויים הרא-
שונים, ומגילויי נגליון הלכה נדהמתי ו-
הפכה לאכזבה מהמאמר נוכח אולתהחיד של
ראשי השלטון. מהמאמר האחרון מסתבר ש-
עדיין לא נסגרה הרלת משראוממו.
הנני אם לשלושה ילדים, ואני פנויה
הרבה לענינים שמחזי לסופר בהם בכל
אופן, נראת לי דרך ההשתלבות במרחב
החשי כפתרון היחיד העשוי להביא לילדי
עתיד טוב יותר והגיוני יותר מההווה
שלנו.

יוכבד איתן, כפר-סבא
מרי פעם בפעם הנכם דנים בנושא מסוים,
שלרוב הנו בעל ענין צבורי, חברתי או
מפלגתי, ומפרסמים את המאמרים בנושא
זה במספר גליונות, כמו שלוחות במחתרת
או השבוער בקיבוץ. קוראים קשה לעקוב
אחרי הנושא; הפרחת של שבוע בין פרסום
לפרסום תורם את חלקו לניתוח הקשר בין
מאמר למאמר, באופן שלא נוצרת אצל ה-
קורא מסגרת רצופה ושלמה של הנושא.
לפיכך רצוי היה, מיד עם תום פרסום
סידרת המאמרים המפורטת על גליונות מס-
פר, להוציא לאור, במסגרת מספרו או חר-
ברת, ריכוז של הסדרה ככתבה וכלשונה
כפי שפורסמה בגליונות העולם הזה. אם
הנושא נרם לתגובות רציניות בשאר העת-
רות, אפשר לפרסם גם אותן במידה שקיימת
אפשרות טכנית לכך.

דוד קי, גדרה

הכז מותר - בתוך הקיבוץ
קראתי בעיון את רשימותיכם (העולם
זה 1084 והלחה) על בעית הקיבוץ, ומצוין
בסיפוק צעיפתי לזיכור זה מוסר. לפי
דעתי ודעת חברי, ובניהם גם חברי קיבו-
צים, עתידו של הקיבוץ מתווה לא רק בעיה
כאובה, כי אם ברור ללא ספק שבצורתו
החברתית והכלכלית כמו שהוא, צועד ה-
קבוץ לקראת אברון. אני נמצא במחנה
עבודה של סטודנטים באחד הקיבוצים ה-
גדולים, וכמו כן אני אוהר של הקיבוץ.
הנה כמה ראשי-פרקים שסיכמתי לי על ה-
בעיה:

(א) הקיבוץ כצורה חברתית היה פעם צו-
רר השעה, אולם כיום כל התפקידים החל-
ציים של התיישבות והנהגה, קיבלו אופי
ממלכתי מבוסס על חישובים כספיים. את ה-
חלון בקיבוץ החליף כיום פועל הדחש ה-
שכר (ב) עבודה שכירה היא ענין של
הגדרה תלושה מהמציאות. אין קיבוץ אשר
מסוגל להפעיל משק יעיל ללא עבודה שכי-
רה. (ג) אין טעם להפוך את הקיבוץ למסוד
סוציאלי, שכן ימצאו מקלט כל מיני מקרים
סוציאליים. (ד) כדי להוציא את הקיבוץ
משכירו יש להחמיר את משטר העבודה בו,
להוציא את אלה שאינם עובדים ועלולים מ-
מסגרת המועצות לחברות, ולהגדיל פי-
שלוש את התקציב האיש. טוב יותר ל-
פתח משק קטן יותר ולהרים את רמת-החיים,
מאשר ללארץ למפעלים נגדוויים על חש-
בון רמת-החיים. מנהיגיו ואבותיו העריר
ניים של הקיבוץ צריכים להפסיק להתפלספס
על בעיות רעיוניות ולדאוג יותר לבעיות
כלכליות וחברתיות. כל הם הורסים את ה-
משק הקיבוץ רק כדי לשמור על האדיאלי-
זם לזיוצה של רעיונות ושמיירת פורמטינה מס-
לנתיים.

פאול כץ, גבעתי-ברנר
אם אתם מעוניינים בדוגמא של התפרקות
משק צעיר, הרי יוצאי תולעות נוער (המח-
נות-העלונים) של הדיאונסאט הנכבד ביותר
לכר היא קיבוץ ירחנה של הקיבוץ המאוחד.
מהשורה של מאה איש שקיבלו משק שלם
על אחיהם עם מיום השכינות, לא נשאר
אחרי שלוש שנים גם אחד.

ג. שטרן, רמת-השבים
כיצד תסבירו את התופעה שאפלי תיירים
מרב ארצות תבל, כבואם ארצה, ממהרים
אל הקיבוץ כדי לראותו ואף ללמוד ממנו,
בעוד שאת "העולם הזה" אין הם ממהרים
לקרוא?
אתם אף מקור התגליתותכם על הקיבוץ
בכלל ועל הקיבוץ המאוחד בפרט נעוץ ב-
מצפון בלתי-ניק, או השבכר לכר ציד ל-
חפץ בעזרת ספיוכלוגי? אולם הווססתם חטא
על פשע, בכך שפירסמתם ארבעה מאמרי
קיבוצי ללא ציון העובדה שהתמונה הנה
מעשה ידיו של הצלם האמן איש הקיבוץ
פטר מרום.

... במסחרים, שהגדולים הם, פלאחיים
לנו ויכוח סוער על פירסומי העולם הזה

בליל-מרד כלא שמו

סיפורו האישי של האסיר שהצטיין

בוהשכמות הבוקר של ערב יום הכיפורים חזיתה חזלית "העולם הזה" ליד שער מע- שיהו, ציפתה לשחרורו של האסיר המפורסם ביותר ב- ישראל, יעקב מרחבי, שנזון בידי נשיא המדינה על הצ- טינותו בדיכוי מרד המסתנ- נים בכלא שטה.

בגיפ הדוהר לביתו בקרית בנימין, ליד חיפה, סיפר יעקב מרחבי הנרגש את סיפורו המרתק. בתחנות הביניים ל- אורך הדרך, בבית-קפה חי- פאי ובבית אמו, השלים את הסיפור.

זהו סיפורו של הבן שרצח את אביו, האזרח הוצה נח- זור בתשובה, האסיר שהצ- טיין בלי לזוועות הנורא, האדם הרוצה להתחיל בחיים חדשים — יעקב מרחבי.

היום

נולדתי מחדש!

מאת

יעקב מרחבי

אי, אמרתי לאמי, "הצלמים יצלמו אותך והעתונאים לא יתנו לך מנוחה. תחכי ב- בית — אני אבוא בעצמי."

בלילה לא יכולתי לישון. חשבתי על כל תנועה ותנועה שאעשה מחוץ לבית-הסוהר. העליתי בזכרוני את כל מה שעבר עלי מן היום בו מסרתי את עצמי למשטרת פתח תקוה, דרך המשפט הארוך, הימים הרבים שישבתי בכלא רמלה, המאסר בכלא שטה וליל הדמים — הלילה הנורא ביותר בחיי — ליל מרד הסידאיון.

הכל התערבל במוחי, כדיסטה אחת גדור לה. קטעי העדות שמסרתי באוזני חברי ה- וועדה, השאלות הנרגשות של העתונאים ב- ליל המרד, חקירת השתי-וערב של קציני המשטרה שניהלו את חקירת הרצח שבצעתי ודבריו של תורג'מן אלי ברגעים בהם מסר לי בהתרגשות לא קטנה משלי: "אתה משוחרר. אני מאחל לך הצלחה מקרב לבי. תצליח."

כולם רצו שאצליח. "תצליח, מרחבי", היה כל אחד אומר לי, בשני הימים שבין שידור ההודעה בקול-ישראל לבין רגע שח- רורי, יותר מכל רציתי אני בעצמי להצ- לית. עד כה, לא האירה לי ההצלחה פנים. אולי אפשר להוציא מכלל זה את הלילה בו יכולתי כבר להחשב בין המתים, ובכל זאת הצלחתי להציל את עצמי, יחד עם שאר הסוהרים. ושאירי הכבוד הלאומי — בליל-שטה, כלילה בו דהרתי במרוצת-אמק

לא ישנתי כל הלילה. בערב, לפני הארוחה, קרא לי תורג'מן, מפקד כלא מעשיהו, והודיע לי בהשורה הגדולה, ש- למעשה שמעתי עליה כבר במהדורת החד- שות של מוצאי שבת. "מרחבי!" אמר לי תורג'מן בקול עליו, "אתה יוצא מחר לחופ- שי. נשיא המדינה החליט להעניק לך חנינה."

התרגשותי הגיעה לשיאה. בכלא מעשיהו שומעים האסירים את שידורי קול-ישראל. במוצאי שבת, במהדורת החדשות של שעה תשע, שמעתי גם אני: "נשיא המדינה הח- ליט להעניק חנינה לאסיר יעקב מרחבי, ש- נדון בשעתו למאסר עולם, ושעונשו הומתק לעשר שנות מאסר לפני שנים אחדות."

מאותו רגע לא ניתנה לי מנוחה. כל ה- אסירים, החתיקים והחדשים, באו אלי בזה אחר זה ללחוץ את ידי. הסוהרים איחלו לי את מיטב איחוליהם, קציני הכלא קרצו לי בידיות. "מרחבי, בערב יום כיפור אתה תהיה חופשי", אמר לי כל אסיר לחוד את אשר ידעתי אני בעצמי, ואת אשר הם יד- עו כי אני יודע: "זכור אותנו בחוק."

גדמה לי שבכל ימי חיי לא התרגשתי כמו בשני הימים הנוראים הללו. למרות ש- הידיעה שודרה במוצאי שבת, לא הודיעו לי אותה רשמית עד לערב השחרור. אמי וקרובי, שבאו לבקר אותי בשבת, ידעו כבר על כך. נדברנו שאבוא ישר מבית הכלא לביתם שבקרית בנימין. "מוטב שלא תבו-



"תצליח!" אמרו לי כולם, בשני הימים שקדמו לשחרורי מבית הכלא. בשער מעשיהו לחץ לי מפקד הכלא שמעון תורג'מן את ידי, איחל לי את מיטב האיחולים לקראת חיי החדשים. נזבתי את הכלא כשכל תאסירים מנפנפים לי בידיותם.

לחנות המשטרה, כדי להזעיק עזרה.
"עכשיו, חשבתי לעצמי בשני הלילות הארוכים שהפרידו ביני לבין היום בו אפסע מחוץ לחצר בית-הכלא, עכשיו אני מוכרח להצליח. אני מוכרח להצליח. אני מוכרח להצליח."

★ ★ ★ בפעם הראשונה קראו לי "ממור!"

כל ימי חיי, מאז שמדתי על דעתי בבית אמי ועד ליום בו עזבתי את שער כלא מעשיהו, היו רצופים צער ומורורים. אני זוכר עדיין את היום בו נודע לי כי אינני בן לאבי. היינו גרים אז בדירה קטנה בחיפה — אמי, אבי וחמשת אחי ואחיותי. פעם, התעוררתי משנתי בבוא אבי מעבודתו כסדרן בבית קולנוע, והקשבתי מבלי משים לשיחתו עם אמי. גונב אז לי אוזני כי אבי היה נשוי עם אשה אחרת, בטרם שאותו את אמי לאשה. הבינותי כי אין זה אבי האמיתי, אשר מחלצני יצאתי. גם מחוץ לבית, משיחות השכנים ומפספוסים אחי, שמעתי פרטים דומים. באותה תקופה, בערך, עברנו לדירה מרחקת יותר בהר הכרמל. ואז הכניסה אותי אמי ללמוד במוסד עם פנימית-יום, בבית-יתומים ששכן ליד דירתנו החדשה.

בפעם הראשונה שכיננו אותי "ממור", היה זה באותו בית יתומים. זה היה המקרה שהביא למפנה הנורא בחיי. נפגעתי עד למעמקי נפשי ונמלטתי מיד מן המוסד. בדרכי הביתה חנקו את גרוני דמעות. אני זוכר כי סיפרתי אז לאמי על כל מה שקרה והיא לא ייחסה לכך שום חשיבות. היא אמרה לי לחזור למוסד. לא אחזור! אינני רוצה להיות שם יותר! השיבוני בתוקף, ואמנם לא חזרתי עוד לבית היתומים. אמי רשמה אותי לבית-ספר, אך עד לתחילת הלימודים — הימים היו ימי החופש הגדול — הסתובבתי יחד עם ילדי הרחוב.

הידיעה כי אינני בן לאבי, ונסיבותיה של אמי להתעלם מכל שאלות על כך, הורצו אותי משהי משקלי. לא יכולתי ללמוד, הייתי בורח מן הלימודים ומפריע בשעות בהן ישבתי בכיתה.

הייתי מתפרץ לעתים תכופות. פעם ברחתי מן הבית והסתובבתי במשך יומיים רצופים בחוצות חיפה. פעם אחרת השלכתי את שתי נעלי על ראשה של מחנכת הכיתה, שהעירה לי הערה שגרתית. באותו או הביתה ירף ואמי, שהבינה כי שוב עוללתי משהו נורא, קשרה אותי בידיו וברגלי וכלאה אותי במרתף החשוך של הבית. "כך תשאר שבוע ימים!" זעקה עלי, כשי הגיפה את דלת המרתף.

חלתי ללמוד באותו בית-ספר. אמי מצאה סנדלר שהסכים ללמד אותי את אומנותו. תחילה נראה מאד הדבר בעיני וחשתי בלבי הכרת תודה לאמי. חשבתי שבעיסוק זה אמצא ענין והתחיים אף הם נראו לי באור יותר בהיר. אך לאמיתי של דבר, לא מצאתי את אשר קיוותי למצוא באותה סנדלריה, שאז באותם הימים, הייתי מכנה אותה "הסנדלריה האורורה הזו".

במקום ללמד אותי תיקון נעלים, היה הסנדלר משמש בי כשליח לענייני האישיים. הייתי מנהל וממנהל את דירתו ועורך לו את כל קניות הבית. הייתי משמש כסבל לנעלים מוגמרות ולעור, אותו היה קונה בשוק הרחוק. תוך ימים אחדים היה אתה לי הסנדלריה כמאורה שטנים והסנדלר כשטן עצמו. באחד הימים, כשנעדרתי במשך כחצי שעה יתירה מן המקום, צרח עלי הסנדלר בבואי אזורה: "ממור בן ממזר!!!".

חשתי עצמי כעקוץ עקרב וזינקתי לרחוב. רק כשראיתי כי אין איש רודף אחרי, הייתי אסתי את מרצתי ועברתי להליכה בצעד דים רחבים ובלתי בוסתים. לא חזרתי אז הביתה. פחדתי מן המכות שאקבל לבסוף. רק כעבור יומיים פגשה אותי אמי ברחוב. היא לקחה אותי הביתה ולהפתעתי הרבה לא הייתה אותי כלל. סיפרתי לה בפרטורט על כל אשר עולל לי הסנדלר והיא השתתפה בצערי. נשארתי אז כשבוע ימים מבלי לעבוד או ללמוד.

★ ★ ★ אבי האמיתי חי!

באותם הימים העזתי גם בפעם הראשונה לשאול את אמי ישירות. מי הוא אבי. "אביך זה זה מכבר", פטרה אותי אמי בפשטות עשויה. היתה זו כשבילי תגלית אשר פתחה את עיני לרחוקה. מבלי משים ששתי לשמועה.

אך לפתע הרצינו פני וחשתי מפני האמת המרה שבדבריה. בעיני רוחי ראיתי עד לאותו יום דמות של אב חי, ממשי, חי נמצא אישם. לא האמנתי לאמי. אספתי כמה כתובות של משפחות תימניות שחיו בחיפה, ושהכירו את אמי בצעירותה, והייתי מבקר אצלן בתואנות שונות, כדי למשוך את בני הבית בלשונם ולהוציא מהם ידיעות על אבי האמיתי. כולם היו מתחמקים במנוד ראש ומושכים בכתפיהם: "מה לנו ול'אביך?' היו אומרים לי.

ההתחמקות שבתשובותיהם הגבירה את הרגשתי, כי אמנם אבי עדיין חי. אילו היה מת, היו אומרים לי זאת, חשבתי אז והמשכתי לחפש את עקבותיו של האב המסתורי. חזרתי ושאלתי זאת גם את אבי התורג וגם את אמי, אך לא זכיתי לתשובה. עד אשר באחד הלילות שאלה אותי אמי: "מדוע זה תחזור על אותן השאלות בקשר לאביך?"

"יש ברצוני לדעת מי הוא ולראותו ב'קרוב', עניתי לה בפשטות וזכיתי לתשובה שהדהימה אותי: "אביך הוא איש רע", אמרה אמי במרידות.

למשמע דברים אלה הלם בי לבי בעוז

אך הוא לא היה מחמיץ את פניו ותמיד תיקן את שגיאותי לאט לאט ותוך כדי הסבר מתאים. בתקופה בה עבדתי אצלו, התחלתי לבקר גם בשיעורי ערב לנערים עובדים.

תקופת עבודתי אצל היפסר היתה אולי היפה בחיי, עד אז. היא נמשכה יותר מ-שנה וחצי. בהיותי בן 14 וחצי הייתי נער גבוה ורחב כתפים, וגראתי בוגר בכמה שנים מגילי. נערים רבים, בוגרים ממני, פחדו מפני. אז, באותם הימים, נישא אלי אחד מנערי בית-המלאכה ואמר לי: "מדוע שיקרת לנו כי אביך מת?"

בבת אחת חלפה החלטה-בזק במוחי כי עלי להוציא מן הנער את הידיעה, מהיכן הוא יודע כי אבי לא מת, כי אם חי. התיינפתי עליו, תפשתי אותו בגרונו ואיימתי עליו שאהרוג אותו במו ידי אם לא יגלה לי את מקום המצאו של אבי. הנער פרפר בין ידי ואמר כי מכר שלו סיפר לו זאת. הוא נתן לי את שמו של המכר, אך לא את כתובתו.

בבית סיפרתי לאמי על מה שקרה. להפ' תעתי אמרה לי אמי, כי אמת בפי הנער ומכרו וכי אמנם אבי נמצא בחיים. המשכתי ושאלתי למקום מגוריו והיא ענתה לי בבכי



כמעט כל המשפחה היתה מטובה בחדר האורחים. כולם ציפו לבואי. על דלת החדר מסול דלת הכניסה, היתה תלויה כרזה גדולה, שצוירה ביד אחי ואחותי. "ברוך הבא!" אמרה הכרזה. חיבקתי את אחי, נשקתי לאחותי ונפילתי לזרועותיה של אמי, שלא הסכימה בשום אופן להצטלם.

עצור, כי אינה יודעת היכן נמצא אבי וכי הדבר אינו מענין אותה.

★ ★ ★ גיליתי את בית אבי

את הכיוון הראשון לחיפושים אחרי אבי האמיתי, קיבלתי כשבאחד הימים חיטטתי במגירתה של אמי וגל תעור דות וגויות ישנים נפל לידי. באחת הידיעות, עתיקה למראה וקרועה קמעא, מצאתי את השם מרחבי. צירפתי דבר לדבר והבינתי כי זהו שם משפחתי של אבי.

העבודה בבית-המלאכה מילאה אז את כל חיי. למרות הרצון העז שבקרבי לברר סוף סוף מי הוא אבי ולפשוט פנים אל פנים, המשכתי לעבוד בשקדנות בבית-המלאכה של היפסר, לקדם את ידיעותי במקצוע הפחחות.

בהיותי בן 16, שלח אותי מזכיר הגנצ"ר העובד למחנה נופש של התנועה. בין החברים והחברות החדשים שפגשתי שם והתידדתי אתם, היו שתי אחיות תימניות מפתחת-תקפה ובאחד הימים הוברר לי להפ' תעתי ששם משפחתי הוא מרחבי. חשבתי שאולי שתי אחיותי עומדות לפני.

התחלתי לחקור אותן בזהירות למשפחתן והן סיפרו לי שמשפחת מרחבי היא משפחה ענפה מאד בפתחת-תקפה, וכי משפחות תימניות רבות בשם זה פזורות בעיר. כשי חזרתי לחיפה סיפרתי כל זאת להיפסר והוא עודד אותי והציע לי לחכות עוד כמה שנים, ולהפגש עם אבי-מולידי רק כשאגיע לגיל 18.

כערך באותה תקופה עזבתי את בית-המלאכה של היפסר ועברתי לבית-מלאכה גדול יותר של סול-בונה. הייתי חסר מאד את היפסר, שבמרוצת השנים הפך כמעט לאבי. שוב החלו המחשבות הנוראות מתור-צרות בקרבי ואני לא יכולתי להתחזק מעמד כמעט באף מקום עבודה. הייתי מחליף את מקומות עבודתי בזה אחר זה.

פעם, באותם הימים, פגשתי את אחד ממכרי אמי. בהתרגשות רבנה ספרתי לו כי אני משחוק למצוא את אבי. הוא גילה לי כי הוא יודע את מקום בית מגוריו. הפצתי בו במשך זמן רב עד שלבסוף הסכים לנסוע אתי לפתחת-תקפה ולהראות לי את הבית מרחוק. נסענו יחד, רשמתי את מקומו של הבית והסביבה בזכרוני, וחזרתי לחיפה.

ביום בו הגעתי לגיל 18 הודעתי לאמי כי גיליתי את כתובתו של אבי, וכי יש ברצוני לנסוע אליו עתה ולפגשו. היא גרה תעה מפני, נבעתה והסמיקה, אך מיד גרה ובהיעה את אי-התנגדותה בפשטות עשויה.

נסעתי לפתחת-תקפה וברדתי מן האוויר בוס פשטתי את אחת הבגות שהכרתי ב' מחנה הנופש. ביקשתי ממנה להראות לי את ביתו של יוסף מרחבי וסיפרתי לה כי עלי לסדר עמו ענין כלשהו בקשר לעבודתי.

כעבור דקות אחדות ניצבתי נכון בפתח בית אבי. כל גופי החל מרטט מהתרגשות, כאילו הייתי אחוז קדחת. כמעט וחזרתי על עקבותי. אך לפתע אורתי עזו והתדפקתי קלות על הדלת. אשה צעירה פתחה לפני את הדלת ושאלה לרצוני. מאחוריה עמדה אשה זקנה אשר שלחה בי מבט חודר. האם יוסף מרחבי נמצא בבית? שאלתי כשאני מסתיר את התרגשותי. "הוא יחזור בעוד שעותיים", השיבה.

שיקרתי ואמרתי כי עלי לסדר אתו דבר מה בקשר לעבודתי וחזרתי על עקבותי. אכלתי באחת המסעדות בפתחת-תקפה, הס' תובכתי ברחובות וחזרתי לבית מרחבי אחרי שלוש שעות. אמי התורגת פתחה לי את הדלת. היא אמרה כי בעלה עלול לחזור בכל רגע, והומינה אותי להכנס ולחכות לו.

★ ★ ★ מי אבי, יוסף או זכריה?

ישבתי באחד משני החדרים של הבית והנשים פפטו במטבח. שמעתי את הזקנה אומרת: "אני חושבת שזהו בנה של אסתר", והצעירה עונה לה: "אמא, אני פוחדת מפניו. הוא נראה לי כאחד מאנשי העולם התחתון".

הנשים החלו לחקור אותי, מי אני, מדוע באתי לכאן ומה אני רוצה. בתחילה שיקרתי, אך לבסוף הייתי מוכרח להודות: "נכון, הדבר שאני בנה של אסתר ובאתי לראות את אבי". דממה נוראה קמה בחורי. היתה זו אמי התורגת שפילחה אותה בקולה: "כן, יוסף הוא אביך".

באותו ערב, הסבנו אבי, אני ובני משפחתי של אבי, סביב השולחן המשפחתי. עתה יהיו בביטנו שמונה ילדים במקום שבעה. אמר אבי לאשתו ולבניו. היו אלה רגעי אושר שבבילי. לא יכולתי ל'עצור את הדמעות שנגרו מעיני.

בבוקר חזרתי לחיפה, התפרצתי הביתה, מצאתי בו את אמי, אבי ואחי דני. סיפרתי להם על הכל ואמרתי שאני עוקר לפתח תקפה. "יעקב, יבוא יום ותתחרט על צעדך זה", אמרה לי אמי, כשאני מוסיף על דבריה: "יעקב! אם תפול חלילה לאיור צרה, פנה אלי ואעזור לך תמיד".

בפתחת-תקפה חיכתי לי קבלת פנים ל'בכתי, מצדה של אשת אבי, אותה כיניתי מיר בשם "אמא". בבית היתה הצפיפות רבה, אך כולם התייחסו אלי בסבר פנים יפות. התחלתי לעבוד בפחחיה בסוכה לבית אבי וחיי התגדלו למישורין — עד שבאחד הימים הקשבתי במקרה לשיחת שניים מ'שכני-אבי. אותה יודע כי יעקב מרחבי איננו בנו של יוסף, כי אם של זכריה?"

שאל האחד את השני. סיפרתי זאת לאמי ולאבי. "אל תשמע לדבריהם של אנשי השכונה", אמרה לי אמי החורגת. "כל דבריהם הבל ושרק". שוב לא יכולתי לישון בלילות. מחשבוני תי הקודמות החלו להתעורר בי מחוש והציקי לי מאד. ניגשתי אפילו לזכריה מ'.

את מבוקשי. אבי סובב על עקביו והטיח בפני באורו קול מלא לעג אשר היה ב' עוכרי אל עידן ועידנים: "לך ושאל את אמך הזונה מאיזה שוק עבדים הביאה אותך."

דבריו הממוני כרעם ביום קיץ. דמעות דם שמו מחנק לגרוני מחמת העלבון ה' צורב. קולו ניסר עדיין באוזני כשראיתי מפסיע לאטו לכיוון הבית. עיני נקדעו לר' חנה בשלחי אחריה את מבטי כשידי נשלחה מאליה אל קת האקדח הטעון. חשתי שאני נתקף באותה התקפת עצבים נושנה, ראשי היה כבד עלי מנשוא וסחרחורת חזקה אחזה את כל גופי. לא ידעתי מה קרה לי.

יריות מספר התרישו את אוזני, והגופה הצונחת באפלה נטלה ממני את כל חושי. לא ידעתי אם עברה דקה או שנה תמימה. על כל פנים, התעוררתי כמתוך סיוט ארוך ומוזעזע בתחנת המשטרה, בשעה שמסרתי את האקדח לסמל. רק ברגע שפלט פי את המלים: "יריתי באביו" ידעתי כי הרגתיו כאמת ובתמים.

★ ★ ★

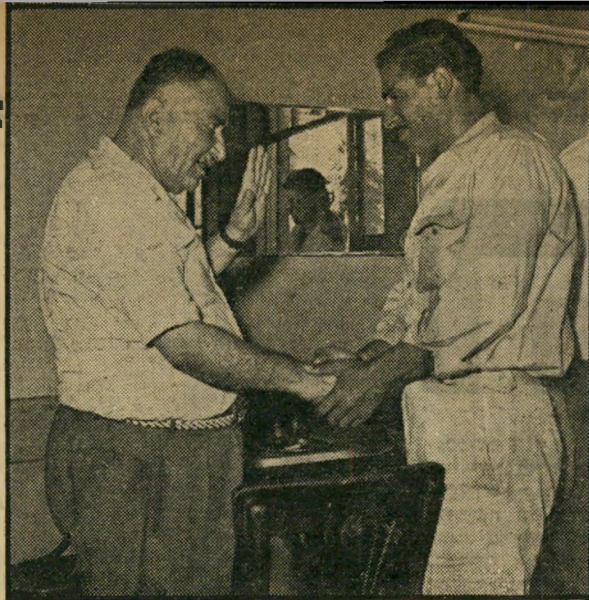
אני רוצה לשכוח

היום, אחרי חמש שנים ושמונה חודשים, אני נזכר בכל זה כמו בחלום בלהות. גם שנות הישיבה בסוהר, היאוש הנורא של תא הנידונים למתה, השמחה למשמע הידיעה על ביטול עונש המוות, ה' העברה לעבודה בפחיתות של אשה, המרד, החנינה — אני רוצה לשכוח את הכל.

אני רוצה לגור בינתיים בבית אמי שליך חיפה, לעבוד במקצועי כפחח ולנסות לפתוח פחיתיה משלי. שש שנים הייתי נתון ל' מרותם של אחרים וכל ימי חיי לא הייתי ברשות עצמי. עכשיו, בעזרתה של האגודה לשיקום האסיר, אני רוצה לצאת לחיים חדשים.

אני אסיר תודה לנשיא המדינה שחנן אותי ולכל מקפדי בתיהסוהר שעזרו לקדם את בקשת השחרור שהגשתי אחרי מרד שטה. מזור בעיני רק ששני חברי האסירים ש' הצטיינו לא פחות ממני בדיכוי המרד, אל' יהו כהן ועלי מוראד, לא שוחררו כמוני ואף לא הופחתה אפילו שנה אחת ממעצרי.

זה הכל. אני רוצה לשכוח את הכל ולהתחיל מחדש. היום, קיבלתי את חיי מ' חדש. למעשה גולדתי מחדש: יעקב מר' חבי גולד ערב יום הכיפורים, התשי"ט. המקצוע: אורז.



הרגשתי צורך להפריד לשלום מכל אלה שהכרתי בשש השנים הארוכות שהייתי כלוא מאחורי סורג וברית. סרתי לתלמונה, כדי לומר שלום לגבעתי, מנהל הכלא, אך הוא לא היה. בחיפה, בבית קפה, פגשתי את שלום שוילי, מנהל כלא שטה לשעבר. היתה זו פגישה עצובה: אחרי המרד הודח שוילי ואילו אני יצאתי לחופשי.

משראיתי שאבי מגלה רצון לשוחח עמי, נפתח בלבי פתח תקווה, וכל תוכניתי היתה לאל. בשמחה יצאתי אתו אל הגן והתיישבתי לידו על אחד הספסלים. אבי פתח לדבר בשטף ואמר לי: "יעקב, לא רצוי הדבר שכל האנשים ידעו את מה שאירע בזמנו ביני ובין אמך. זו הסיבה שאינני מעוניין לגלות לך דבר על העניין."

צפיתי לשמוע מפיו דברים חיוביים יותר. צפיתי שיגלה לי לפחות את מה שאירע באמת בינו לבין אמי ואדע מדוע יתנכר אלי כך, אך משראיתי שנהפוך הוא, נת' כעסתי והשבתי לו: "אבא, לדידי לא איכ' פת לי את אשר יאמרו הבריות, כי אתה הפצת כבר את כל אשר לא היה צריך להפיץ, כך שהסכנתו זה מכבר לפספוטיהם הגלעים של הבריות. נוסף על כך, אבא, בטוח אני כי כל אשר הפיצת בין הבריות שקר וכזב הוא. כי היטב חקרתי בדבר ונוכחתי שאתה ורק אתה הגך אבי היחיד." אבי עמד על רגליו והחל לצחוק לעברי בקול רם, ולאחר אמר לי בלשון עילגים: "עשה איפוא את מה שיש בידך לעשות", והחל לנע בכיוון הבית כשאני מדובב את' ריו אובד עצות. משעברנו כמה פסיעות נעצרתי לפתע וקראתי לעברו בקול יאוש: "אבא, מוטב יהיה אם תימלך בדעתך ותמלא

חזרה למשטרה

התחנה הראשונה שלי בדרכי לחופש, ממעשיהו לחיפה, היתה תחנת המשטרה בפתח תקווה. אל אותו השולחן, בו הסגרתי את עצמי לפני שש שנים בהודיעי, רצחתי את אביו, באתי עכשיו לקבל את תעודת הלידה שלי, שהיתה שמורה בתיקי התחנה. היום נולדתי מחדש, אמרתי בחיוך מאושר ליומאי התחנה.

משכרתי לביקורים אלה ולתרופות. ביקשתי מיוסף מרחבי שיעזור לי אבל הוא גירש אותי וגם התלונן במשטרה על ביקורי בביתו. אחרי שהראיתי את תעודותי ל' קצין המשטרה, שאמר לי כי מרחבי ואשתו טוענים כי אינני בנם, קרא הקצין לאבי ולאמי החורגת. בחור זה אינו בני ואי' מי מכיר אותו, אמר אבי בנוכחותי.

הקצין עמד לצדי. "בחור זה הוא לא ספק בן וגר בביתך קרוב לשלוש שנים. עליך לתת לבנך יעקב את המגיע לו", הזהיר את אבי באמרו: "אם לא תעשה זאת לא אתקרב עוד בשום דבר שיעולל לך יעקב."

דכאוני הלך וגבר. ביאושי התחלתי לש' תות לשכרה. ניסיתי או להשפיע על יוסף מרחבי להצטרף בשבועה בבית המשפט כי אמנם הוא אבי, והוא ענה לי באחת השי' חות בינינו: "אני לא אביך ואמך היתה זונה. הסתלק מפה. אינני רוצה לראותך עוד."

בערך באותה תקופה הכרתי את אשתי. היא לא ידעה דבר ותצי דבר על פרשת חיי המשונים, ורק קרוב לנישואינו סיפרתי לה את הכל. היא הביעה את הסכמתה להינשא לי למרות כל אשר עבר עלי. התחתנו בטכס צנוע בבית הוריה של שושנה, אשתי, ומלבד אמי, אבי החורג ואחת מאחיותי, לא הופיע איש מבני משפחתי. חשתי עצמי עלב ומרומה. הייתי בטוח כי אבי ישכח את הכל ויבוא גם הוא לחתונה. אבי ה' חורג היה הרוח החיה בטכס, ורק בזכות רוחו הטובה נסתיים הכל בכי טוב.

עם אבי לא נפגשתי כמעט. כשהייתי רר' אה אותו היה מתעלם ממני. פעם אחת, אחרי שנפגשנו בבית ההסתדרות, הופיעה המשטרה בביתי. הם ערכו חיפוש מקיף ו' בקשו ממני לתת להם את האקדח שבר' שות. אמרתי להם שאין לי אקדח והם הובילו אותי לתחנת המשטרה. שם גורד לי כי אבי התלונן כי תבעתי ממנו 3000 ל' וכי איימתי לרצוח אותו ונפש. השתוללתי מרוב כעס, צרחתי ואיימתי במשטרה, אך הקצין הרגיע אותי: "בטוחני כי לא תנע באבך לרעה", אמר ושלח אותי לנפשי.

אני חושב שזו היתה נקודת המשבר. לא שלטתי עוד ברוחי. ידעתי כי אני עומד לעשות משהו קיצוני ביותר, אך לא ידעתי בדיוק מהו. עשיתי את הנורא ביותר, שאדם עלי אדמות, יכול לעשות: רצחתי את אבי.

★ ★ ★

רצחתי את אבי

השגתי מאחד מידידי אקדח תופי טעון, הטמנתיו בחגורת מכסי ונגשתי לבית אבי. השעה היתה שבע ומחצה לפנות ערב, ואפילו לילה שררה בחוץ. נכנסתי לבית אבי ומצאתיו בחדר המדרגות עם גיסי וכמה מאחי. רציתי לשוחח עם אמי החורגת ולהשפיע עליה שתדבר על לבו של אבי ותרככו במקצת בטרם אשוחח עמו, מאחר שהיא שלטה באבי ובכל בני הבית ואיש לא העז להמרות את פיה. פתחתי אפוא את פי ושאלתי את אבי היכן אמי החורגת. מן הסתם ירד אבי לסוף כוחני וביכר לשוחח אתי לפני שאקדים ואדבר תחילה עם אמי החורגת. "בוא, נצא תחוצה ונדבר שם", אמר אבי.



חבי וסיפרתי לו את אשר שמעתי. הוא עשה תנועת ביטול בידו וסח לי כי הכל שקר וכזב. לאט לאט התחלתי להרגע.

★ ★ ★

קטטה עם אבי

ערך לגיוסי לצבא, המשכתי לגור ב' בית אבי, יוסף מרחבי, יחסם של אחי היה זר, אך יחסתי זאת לכך שטרם הת' רגלו אלי. אבי היה טרוד בפרנסת הבית ולא היה סיפק בידו להקדיש לי תשומת לב. כשהגיע צו הגיוס, ואני בגיל 19, יצאתי מיד לבסיס הטירונים, אחרי שהצלחתי לסדר תמיכת הורים חודשית לאבי בסך של 22.5 ל"י לחודש, סכום נכבד באותם הימים.

באותה מחופשותי משיירות הצבאי נפגשתי עם מאיר, אחד מחברי החברים שאמו היתה ידידתה האינטימית של אמי החורגת. הדברים שסיפר לי מאיר הפעישו אותי מאוד. הוא סיפר לי כי אמי מתכוונת לגרש אותי מביתה, מיד אחרי שאסיים את שירותי בצבא, כי למעשה אינני בנו של יוסף מרחבי, בעלה.

הרגשתי את הדבר גם ביחסו של אבי. באחת החופשות החל הוא לחפש עלי תר' אנות ואנוכי ניסיתי להצדיק את עצמי מול האשמותיו, אך ללא הועיל. אבי החל לשפוך עלי מבוך של קללות וגיבול פה, אשר הרגיזוני והוציאו אותי משחי משקלי. לב' סוף ציחתי עלי אבי לעזוב את ביתו מיד. אך אני לא נרתעתי והשיבתי כי לא אעזוב את הבית בעד שום הון שבועולם. לולא אמי החורגת שהפרידה בינינו והרגיעה את אבי, היתה המריבה הופכת או לתגרת דמים.

חזרתי אחרי אותה תקרית ליחידתי ה' צבאית כשמני וגמור עמי להלחם את מל' חמתי עד תומה, ולפענח את המסתורין הכמוסים ממני אשר בעטים כה רב היה סבלי זה שנים רבות.

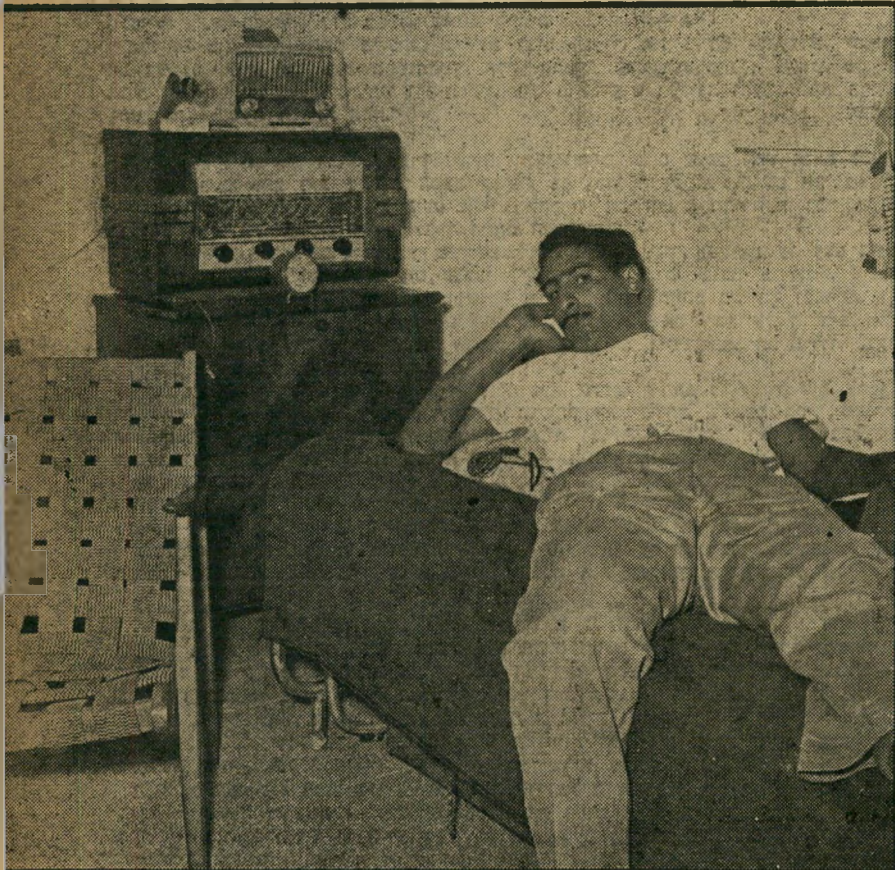
★ ★ ★

המשטרה מחפשת בביתי

המתחות ביני לבין אבי גברה מיום ליום. באחת החופשות נסעתי אפילו לבית אמי בחיפה, כדי לחקור אותה אם יש אמת בשמועה כי יוסף מרחבי איננו אבי. אמי עמדה על דעתה והתעקשה: "יוסף מרחבי הוא אבך."

פעם אחת הועיק אבי את המשטרה ל' עזרתו, כנסיונותיו החוזרים והתכופים ל' סלקני מביתו לא הצליחו. אני זוכר שהקצין שחקר אותי, אחרי שאמי החורגת התלוננה במשטרה כי אני מפריע את שלום הבית, אמר לי: "עליך לעזוב את בית אבך מיד, אם אינך רוצה להיאסר. מרחבי ואשתו טר' ענים כי אינך בנם ואין לך כל שייכות למשפחתם."

חזרתי או הביתה, ארזתי את מזוודתי ועזבתי את ביתו של יוסף מרחבי. התי' גוררתי או ביחידה הצבאית וכשהשתחררתי שכרתי חדר קטן בפתח תקווה, קניתי כמה רהיטים עלובים והתחלתי לחיות את חיי. הייתי במצב גופי עלוב מאוד והתוצאות לא איחרו לבוא גם במצבי הפיזי הכללי. ביקרתי אצל רוסאים ובזבזתי את רוב



קץ המסע אינני יודע כמה אנשים יכולים להבין אותי ואת הרגשתי הנחרת כשהשתרעתי סוף סוף על המטה בבית אמי, חילצתי את עצמותי ואת רוחי מאחז. סוף סוף החלה לחזור לתוכי החכרה כי אני אדם חופשי, כי לא אוסר עוד כמה רגעים בקריאה לאוכל, בפקודה לצאת לעבודה או לסדר אסירים. זה הסוף, אמרתי לעצמי, "סוף חיי בית חסוה ותחילת חיי חופשיים. אני חופשי."

הבנים

“במקום מרד הבן” אמרו הוגי הדעות של החינוך המשותף, בעצמם מראשי “מרד הבן” של יהדות מרחאירופה, “יחל תהליך אורגני של שילוב הדורות, תהליך של המשכיות חסרת תקלות, תהליך הוזהרות רעיונית, נפשית ומעשית של הבנים עם דרך ומעשה הוריהם.” במרוצת השנים חדל “החינוך המשותף” בתנועה הקיבוצית כולה להיות טבעי, ברור ופשוט. במרוצת השנים החלו הורי הקיבוץ וחבריו להקדיש את מלוא תשומת-הלב לבעיה שהטרידה אותם יותר ויותר, משנה לשנה. היתה זו בעיית-הבעיות, בעיית ש-א-ת-ה-ק-ם ונופל הקיבוץ כולו. “אם ניכשל בחינוך בנינו” אמרו הקיבוצאים בצדק, “חיסלנו את המשך קיומנו, חיסלנו את הקיבוץ כולו.”

כך קם, צף ועלה המושג “ילדי-התנועה”. ילדי הקיבוץ, תקוות הוריהם, נהנו מכל טוב. חברי התנועות החלוציות בעיר מספרים על “בני הקיבוץ המתרחצים בתוך כדי שמנת, משחקים כדורגל בביצי-אקסטרא ואוכלים עופות צלויים שלוש פעמים ביום.” התורים בנו למען ילדיהם חדרים-מגורים מפוארים, בתי-ספר מצויידים במיטב הציוד המדעי והפדגוגי, משק-עור משוכלל, בתי-מלאכה, בריכות שחייה ומדשאות ענק. ילדי הקיבוץ קיבלו את מיטב החינוך ההומני והריאלי, שיעורי פסיקה וכימיה מפי טובי המורים, חינוך גופני מעולה ויקר, ועידון רוחני בלתי-פוסק.

הבנים עוזבים

עשרות מאמרים נכתבו, כינוסים רבים כוננו ומאות נאומים נואמו בנושא זה של החינוך המשותף. כל הישג וחידוש שהושג במקום אחר, ושנאה כרציני וכטוב בעיני מורי התנועה הקיבוצית, הוכנס מיד לתוכנית הלימודים. ילדי הקיבוץ נמצאו במשך כל שנות גידולם בתוך מבחנה מוזגנת של המעבדה הפדגוגית של ראשי התנועה. מנהיגי הקיבוץ התעניינו אישית בממצאי מחלקת החינוך, ראשי הקיבוץ דאגו להקצות חלק גדול ממאמריהם ומן הנושאים העיוניים שעסקו בהם לבעיות הבן והבת בקיבוץ. אולם חרף כל המאמצים, היו העובדות אכזריות וחד-משמעיות. בתום עשרים השנה הראשונות לקיבוצים הראשונים, החלו המספרים לספוח על פניהם של הקיבוצאים. מפה לאוזן היתה עוברת השמועה — תחילה במשקי איחוד הקיבוצים, אחרי כן בהקיבוץ המאוחד ובסופו של דבר גם בקיבוץ הארצי — על פלוני שעזב, על אלמונית שהתחתנה ועברה העירה, ועל בנו של עסקן חלוצי שלא רצה לחזור מצבא הקבע. בתחילה טשטשו עסקני החינוך המשותף ומעצביה, את משמעות העזיבות של בני הקיבוצים. הם ניסו שלא ליחס חשיבות לעזיבות הבודדות, ניסו לחזק בכל מקום בו יכלו את היסודות ואת הבנין החינוכי שהוקם עליהם. אולם לאט-לאט הפכו השמועות מציאות ברורה ואכזרית, שאי-אפשר היה להתעלם ממנה.

לחברי הקיבוצים התברר לפתע, כשמש בצהרים, כי בניהם מתחילים בביקורת, בציניזם או אף בשלילה מוחלטת לדרך-הוריהם. התברר להם כי רבים מן הבנים תובעים לשנות את סדר-החיים בקיבוץ, רבים מהם אינם רוצים אף לחכות לשניונים אלה. אט-אט הוברר כי זרעי הפרד והבר הצמיחו גידולים גם בקרקע-הגידול הנקיה של החינוך המשותף.

האם האדם החדש קיים?

באחד מכנסי הצעירים שנערך לא מכבר באחד המשקים, אמר בן-קיבוץ: “אני מוכן לתת את החופש השנתי שלי למי שמתנדב לעבור בקיבוצים ולמצוא את האדם החדש. אני חושב שהוא לא ימצא אפילו אחד מהסוג הזה.” ישראל רוזנצוויג, סופר ומורה מקיבוץ בית-אלפא של השומר הצעיר, כתב רעיונות דומים בחוברת הדיום של התנועה. דבריו עוררו סערת-רוחות עצומה בקיבוץ.

למעשה, יש הרבה מן הפרפורה בראיית-שחורות זו. המבחן הראשון, בו נבחן בן הדור הצעיר בקיבוץ, הוא מבחן היכולת לעמוד בחובות המשך קיומו של משק-הוריו, בעול קיומו של הקיבוץ בו נולד והתחנך. כמעט בכל המקרים הוכיחו בני הדור הצעיר של הקיבוץ, כי הם מוכשרים ומאומנים היטב לעשות זאת. במרבית המשקים הוותיקים נמצאים כמעט כל הענפים המשקים בידיהם המרכזות של הבנים והבנות. בשורה ארוכה של קיבוצים ברחבי התנועה הקיבוצית, תופסים צעירי המשק את המשרות האחראיות של מזכיר הקיבוץ, מרכז המשק, הנוכח ומרכז הקניות.

בן הקיבוץ גדל וחונך במשטר של עבודה. בניגוד למרבית חבריו בעיר, אתם שרת יחד בצלה-ל והוראים בושה בעבודת-כפיים. מתיחס בן הקיבוץ לעבודה הגופנית כאל דבר מובן מאליה. זהו המכשול הקטן ביותר, הנמוך ביותר, שחצה-העורר ביותר, העומד בדרכו להזדהות שלמה ומחלטת עם דרך הוריו.

המבחן החשוב של האדם החדש אינו המבחן המשקי בסידור העבודה ובענף החקלאי, בתשע שעות העבודה החקלאית או באיטוף החציר הכבדות בשדה. המבחן הוא הרבה יותר עיוני, ומשום כך גם הרבה יותר קשה: המבחן הרעיוני.

הוריו של בן הקיבוץ דרשו ממנו להזדהות שלמה: הם דרשו ממנו להזדהות עם דרכו הפוליטית של הקיבוץ בו גדל וחונך, עם שאיפותיה הפוליטיות הארציות של התנועה הקיבוצית בה חבר הקיבוץ, עם מצעה הרעיוני של המפלגה אליה שייכת התנועה ועם עיקרי החברתיים והמוסריים של הקיבוץ.

לכן לא היה בן הקיבוץ מוכן בשלימות. ערכי החינוך המשותף שנטעו בו — מבעד למעבדות משוכללות וכדי שמנת, מבעד לשפע של כל-טוב וחינוך מודרני — לא היו מספיקים, לא עמדו במבחן.

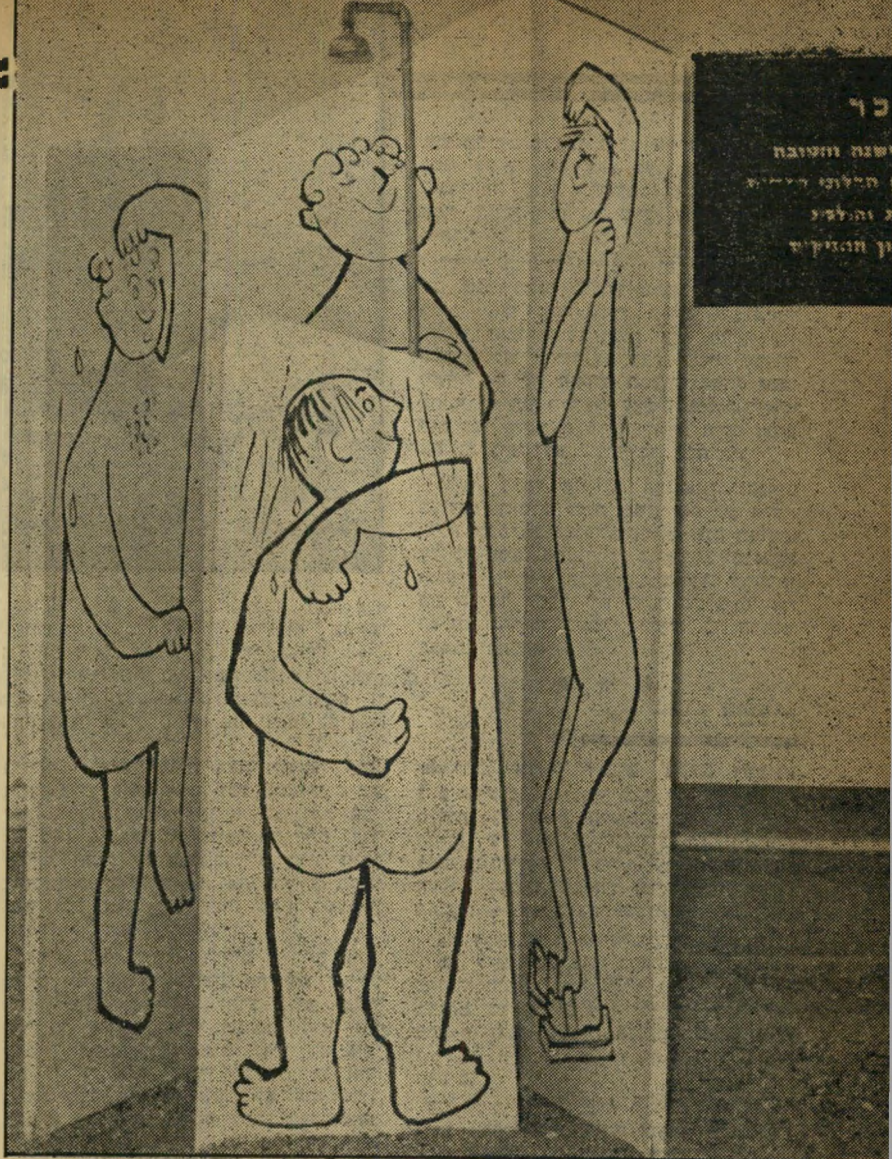
הבנים שחזרו מן הצבא, הבנות שבאו מן המשרדים הצבאיים העירוניים או מקורס הקצינות, נקטו לרוב בקו של הסתייגות פוליטית ואידאולוגית. חברי הקיבוצים החלו להיות מודאגים מן הצורה בה עקפו הבנים החוזרים את עקרונות חיי הקיבוץ ועיקריו, את תקנון השחיין והשיתוף, את מוסדי החברה, את ערכי המוסר.

למעשה, לא יכלו הוריהם של בני הדור הצעיר להסתפק בהזדהות פורמאלית, או אפילו מעשית בלבד. לקיים ולהחזיק צורת-חיים משקית וחברתית כמו הקיבוץ הישראלי, משמער-תה גם לשנותה, לשפרה ולהתאימה בכל פעם אל המציאות החיצונית המשתנה. בני הדור הצעיר, שמעצם טבעם של החוקים הביולוגיים החלים גם בחברה הקיבוצית — כמו בעיר השכנה — היו חייבים להחזיק ולקבל על עצמם את ההמשך הפיסי והרעיוני של התנועה הקיבוצית, היו צריכים להקדיש ממרצם ומרוחם לשיפורה ושכלולה של התנועה הזו. לשם כך לא היתה מספיקה הזדהות מעשית בלבד. הזדהות זו צריכה להיות נפשית, עמוקה, שורשית. לרוע המזל, היא איננה כזו.

עולם חדש בצוות הסנק

בהערכה אחת מאוחרים הורי התנועה הקיבוצית כולה, ללא הבדל גזן פוליטי או צבע מפלגה: שורש האשמה נעוץ בצבא.

אין ספק כי הקיבוצאים צודקים בהסלם את הקולר בצבא. גם העובדות הסטטיסטיות הפשוטות מעידות, כי עד להקמת המדינה היה זרם העוזבים מבין בני ובנות התנועה הקיבוצית דליל מאד, כמעט בלתי קיים. מאז הפכה חובת הגיוס לצבא חובת המדינה, גדל



בעיית הדור הצעיר בקיבוץ לא היתה בעייה כלל, לפני שלושים שנה. הסיבה היתה פשוטה: בקיבוצים המעטים שאך זה החלו את חייהם השיתופיים החדשים והמור-זרים, לא היו ילדים.

בעשר השנים הראשונות לקיומן של הקומנונות השיתופיות, לא הטרידה בעיית חינוכו של הדור הצעיר את ההורים חברי הקיבוץ. מייסדי הקיבוץ, ששאפו להקים חברה חדשה, אשר את דמותה תארו לעצמם בקחים כלליים בלבד, רצו לחנך את ילדיהם במסגרת חיים אלה ואף עשו זאת מבלי שאיש יעקב בעדם. הם הסתפקו, בדרך כלל, בכך שדחו מעל שניהם את כל המושגים “המיושנים” בעיניהם והמקובלים כל-כך בעיני אחרים, מחוץ לקיבוץ. הם עשו זאת בכל תחומי החיים, כולל תחום החינוך עצמו. הם ידעו: בחברה החדשה שהם עמדו ליצור, חייבים לשרור יחסים אנושיים חושנים, יחסי שוויון, שיתוף, יושר ואחריות חברתית ללא כפייה, שאינם קיימים בחברה האחרת.

היה זה אך ברור ומוכן בעיניהם כי את הדור הצעיר, את בניהם ובנותיהם, יחנכו הם עצמם, לאורם של מושגים והנחיות אלה. המטרה הראשונה היתה: “עלינו ליצור דמות של אדם סינטי בתכונותיו ורעיונותיו. אדם חדש: איש העבודה והעמל, איש הרוח והתרבות — בעת ובעונה אחת.”

כיצד לבצע כל זאת? לכן לא היו צריכים חברי הקיבוץ לטרוח. תנאי החיים, שהם עצמם יצרו אותם למען עצמם, הכתיבו להם זאת ממילא. המצב שנוצר, בו עבדו הבעל והאשה גם יחד במשך שעות ארוכות מחוץ לחדר המשפחה, אילצם להפריד את הבנים מהוריהם, כבר מיום הולדתם ועד לגיל בו הם יוצאים לדרך חיהם העצמאיים.

הבנים הראשונים בקיבוץ הוכנסו מיד למסגרת החיים והחינוך, הקיימת עד עצם היום הזה ברחבי התנועה הקיבוצית: הם שובצו לקבוצות-גיל קטנות, שוכנו במשותף, חונכו במשותף, הוראכלו במשותף, התרחצו במשותף וניהלו את כל חייהם בשיתוף ובאחווה. כך הושגה, למעשה, גם המטרה הראשונה: החינוך לשיתוף. כל אשר בא על ההורים תוך כדי יסורים וסבל היה פשוט, ברור ומוכן בעיני ילדיהם וילדותיהם. הם גולדו, גדלו והתחנכו בתוך מסגרת אחידה: המסגרת השיתופית.

ההורים עצמם לא ראו במצב-דברים זה כורח-שעה, שנכפה עליהם עד יעבור זעם. להפך: המציאות הקיבוצית, שאילצה אותם להרחיק מעליהם את ילדיהם, לשבצם בתוך מסגרת חינוכית שיתופית ואחידה, נראתה בעיניהם חיובית וטבעית. מציאות זו היתה בעיניהם אידאולוגית: היא באה לקדם את שאיפת חיהם — חינוך הבנים בדרך אבותיהם. לא היה ספק כי החינוך המשותף, בכל התנועות הקיבוציות, הגשים מטרה זו בשללי מות: שחרור הילד, כבר מימי הראשונים, מן התלות המוחלטת בהורים, על כל תכונותיהם השליליות והחיוביות, ומסירת התפקיד המהפך למחנכים ומחנכות.

“בסביבה חסרת אלימות ושיתוף”, אמרו הקיבוצאים הראשונים, “בחברה חסרת תחרות — יגדל ויתחנך נער בריא ברוחו ובגופו. הוא יגדל על קרקע-גידול של יחסי מוסר גבוהים, של רעות, של שחיין הדדי.”

במרוצת השנים, כשהשחיין ההדדי לא היה נחלת כל חבר וחבר בקיבוץ, וכשהשיתוף בקיבוץ נעשה יחסי יותר ויותר, בשנים בהן החלה האשה להאבק על מעמדה וכשרותה רעיונית חדשה החלו נושבות בתוך שטחי המגורים והמשק של התנועה הקיבוצית — מינו הרעיונות הטבעיים בדרך הגשמתם, בתוך מסגרת “החינוך המשותף”, את מקומם לשיטות חינוך מוגדרות ומתואמות, מחושבות בקפדנות ואגורות-ניסיון. היו אלה שיטות מתקדמות יותר, שלא שמחו רק על בסיס המציאות הקיבוצית כמות שהיא, אלא שיה גם לנגד עיניהן את המציאות האידאולוגית, כפי שהיא צריכה להיות.

שיטות חינוך אלה הפכו לקרקע הגידול המדעי של בן הקיבוץ. קרקע גידול זו צריכה היתה — לדעת מדשגיה — להצמיח ולטפח את דמות האדם החדש והסינטי, את בן הקיבוץ, שלרצון הוריו חובה עליו להיות אדם שלם והרמוני מכל הבחינות: האישית, החברתית, הרוחנית, הנפשית והגופנית.

ילדים בכר של שמנת

בראש וראשונה, דאגו הוריו של בן הקיבוץ לבעיה אחת, חשובה ויסודית: הם רצו להשמיט את הקרקע מתחת לאידאולוגיה הנצחית והבלתי פוסקת של “מרד הבן”, האידאולוגיה הרשמית של כל התנועות החלוציות בגולה.

אכלו בוסר

התנועה הפוליטית העירונית, התרכזות יתר בבעיות משקיות ורביזיה של מעמד האשה. לכל אלה צופים הוריו של הדור הצעיר — אל העתיד הלא רחוק, בו יתפשו בניהם את הגה השלטון. הם יודעים כי בעקבות שינוי הלכות השחיין והשיתוף, והשינויים במעמדה של האשה, יבוא גם השינוי בדרכו של החינוך המשותף כולו. פני הדור הרביעי של הקיבוץ, לא יהיו כפניו של הדור השני והשלישי. בעיותיהם של אלה תהיינה חמורות הרבה יותר.

את הפתרון הזמני, את בולס'היזמוע, מצאו מנהיגי הקיבוץ בהקמת החטיבות הצעירות של התנועות הקיבוציות. קיומן של אלה נתן מסגרת זמנית להתבטאות חופשית של בני הדור הצעיר. בתוך מסגרת זו נפתחים הלבבות, מושמעים הרעיונות החדשים, נשמעת הדרישה לשינויים, לשכלולים, להתקרבות יותר גדולה של הקיבוץ לעיר, מבלי שחברי הקיבוץ — בני הדור הצעיר — יעזבו בעצמם את המסגרת המשקית והחברתית, שהוריהם בנו להם כעמל'נים מייגע ומפרך.



האשפחה החדשה: האם היא שונה?

הבנים שחזרו מן הצבא נסגרו בחדרי הרווקים, או בחדרי המשפחה החדשה שהקימו בינם לבין עצמם, או עם חבריהם וחברותיהם העירוניים, שפגשו בשירותם הצבאי. בתוך חדר המשפחה נסגר גם המעגל הקיבוצי, המורכב מחוליות של עבודה וחברה, ושאל דור המייסדים — הוריהם של הבנים החוזרים — היה נסגר בחדר האוכל, בוועדות הקיבוץ ובשיחות המשק. כאן גם נרקמות מסכתיהם החדשה, "מרד הבן" של הדור הצעיר.



הדור הבא: האם יישאר באשק?

לאט לאט תופשים בני הדור הצעיר את מושבות העגלה. צווי החוק הביולוגי חלים על חברי הקיבוץ, כשם שהם חלים על בני העיר. הבנים והבנות תופשים את הגה המשק, ינהיגו בו במשך השנים שיבואו את דעתם שלהם על שוויון ושיתוף, עבודה וחברה, חבר וחברה. כתוצאה משינויים אלה יבוא גם השינוי המקיף במערכת החינוך המשותף — אשר יטביע חותמו על הדור הבא.

זרם זה לזרם אדירים, לנהר שופע — נהר ההרס של התנועה הקיבוצית. אחרי 18 שנה של בדידות מזהירה, של חייצות בינם לבין עצמם, כשנקודות המגע היחידות בינם לבין החברה הזרה שמסביבם הם כמה ימי-חופש בעיר ההומה, ביקור בגן חיות או מחנה תנועתי עם בני התנועה העירוניים, יוצאים בני הקיבוץ לשתיים ויותר שנות עצמאות בניכר.

בצבא נפגשים בני הקיבוץ, בפעם הראשונה, עם העולם האחר, הזר והמזר. הם מוצאים בנים ובנות שונים מהם, ודומים להם. צעירים המקבילים אליהם ברמת ידיעותיהם והשכלתם, והנופלים מהם. צעירים המסכימים לדרכם הרוחנית והמעשית — והמתנגדים לה. הם נפגשים בנוער "חלוצי" וביוצאי חברות "סאלוניות", במפומי מנגינות צע וברוקי רוק'נרול. בכתה, במחלקה, בגדוד ובפלוגה, במשרד השלישות ובחטיבת הגדנ"ע, פוגשים בני הדור הצעיר של הקיבוץ את המציאות הזרה: את ההתחרות, את חוסר-השחיין, את הטוב שבדורגה הגבוהה יותר ואת השאיפה אליה. הם נפגשים ברב-סמל, בממכף ובקצין. הם יודעים כי הסמלים אוכלים מתוך כלי-אוכל נקיים במטבח הסמלים, וכי הטוראים חייבים לעמוד כשהפנכות בידיהם בתור הארוך, בשמש ובין גלי הובובים.

התיאוריות היפות של שחיין ושיתוף, של חור-האוכל הנקי, המקלחת המבריקה ובריכת השחייה הקרירה, נשארו בבית הרחוק. כאן, ביחידה הצבאית, בא בן הקיבוץ במגע עם ההתחרות האישית, עם תאחת השלטון, עם ההפליה החברתית. הוא טועם מכל אלה, טועם ורואה כי טוב. טועם ובוהן מחדש את כל שלמד וידע וחי 18-השנים שקדמו. פצלות וסדקים מתהווים בדמותו של האדם החדש, פרי ההילולים של החינוך המשותף.

המגע בצבא בין בן הקיבוץ לבין בן-גילו העירוני איננו מגע שטחי, של הכרה חד-פעמית ותו לא. המגע החברתי בכיתה הקרבית, בקורס המ"כים, בדבוקת הצנחנים או בצחת הטנק, הוא מגע חברתי-אינטימי. בן הקיבוץ מגיע לידידות נפשית עם חברו ליחידה, בן העיר. הוא לומד מפיו על חיי בני גילו בעיר, שומע על תוכניות בעתיד של בוגר הגמנסיה. מבקר יחד אתו בבית-הוריו, אולי גם נפגש עם חבריו של בן יחידתו, מבלה יחד אתם. הפגישה הראשונה היא של בני-גילו דומה, אך זרים בנפש וברוח. הפגישות הבאות אחריה הן פגישות של חברים לשרות, ואחריהן פגישות ידידות ורעות. מתפתחים קשרי חברות הדוקה ואינטים בין בני קיבוץ לבנות עירוניות, ולהיפך. הבנים החוזרים הביתה, אחרי 30 חודשי שירות ארוכים, מצויינים במטען נפשי, רוחני וגשמי שלא סתר עדיין סופית את המטען שרכשו בשנים הרבות של החינוך המשותף. אולם הוא השאיר כבר את רישומו העז והבלתי נמחק.

יום אפור והורה סוערת

מסיבות קבלת-הפנים לבנים החוזרים מן הצבא היו שופעות כל-טוב, חיוכים והורה סוערת. הבנים ברכו את הוריהם, ההורים ברכו את בניהם. סדרן העבודה שפסף את ידיו ברוב נחת, ומרכזי הענפים נעצו את עיניהם החושקות בצעירים רבייה-מרץ, המדלגים ומקפצים במעגל הרוקדים ושמתח ילכשו את בגדי העבודה האפורים ויצאו לעבוד בן הירק, ברפת ובמספוא.

למחרת השמחה באו הימים האפורים. הצעירים שחזרו מן השירות הצבאי מילאו היטב את התפקיד המשקי שהוטל עליהם. הם עבדו בקפדנות, הקשיבו להוראות שניתנו להם, היו ממושמעים ולא הרבו בחיכוכים. יחסם לעבודה היה רציני. היחס לקיבוץ היה אחר. בתום תשע שעות העבודה הקשות חזרו לחדרי הרוחקים המסודרים שלהם, או לחדרי המשפחה שסופקו להקים, יצאו רחוצים ונקיים מן המקלחת הסמוכה לחדר וחזרו לחיות את חייהם שלהם, חיו של בן הדור הצעיר שחזר מן הצבא לקיבוץ. חיו של בן הקיבוץ, הרוצה מאד ב"מרד הבן", אך שלא הבחיר לעצמו עדיין מה תהיה דמותו של מרד זה חסר-המנהיגים. השינוי שחל בדמותם של בני-האדם החדשים, של בני הקיבוץ החוזרים להמשך את יצירת הוריהם, הורגש בכל. ממקלטי הרדיו בקעו מנגינות הגיאו, על איצטבאות הספרים נערכו ספרי-הכיס האנגליים. על קולבי הארון נתלו החולצות הצבעוניות ומכסי האריג, ואל הסרט האמריקאי, סרט המתח או הקומדיה המוסיקאלית, רצו בני התשחרות בהמוניהם. אצל הבנות מצאו בקבוקי-הבושם את מקומם בארונות. הטיפול בבעיות הלבבוש, התסרוקת והצורה הכללית של הופעתן, משכו את תשומת לבן יותר מאשר שיחת הקיבוץ על מצב ענף המטעים, או היצאתו הפוליטית של פעיל המפלגה שחזר מהעדה עולמית חשובה.

צורת החיים השתנתה תכלית-שינוי. אחריה היה חייב לבוא גם השינוי הרעיוני, שהיה קיים עוד לפני שינוי צורת החיים, אך היה חבוי יותר, נסתר הרבה יותר. מי פה ומי שם, החלו בני הקיבוץ להרים את קולם. הססנים שבהם מצאו את הפתרון בתביעה להשכלה גבוהה. במקום לתבוע את השינויים אותם רצו להכניס בדרכו ובחיו של הקיבוץ, רצו להתרחק ממנו בעצמם לארבע או לחמש שנות לימוד, בעיר הרחוקה. "הקיבוץ צריך גם אגרונומים ורופאים" טענו בצדק בחדרי ההורים, בהעדות הקיבוץ ובאסיפותיו. הם התכתבו עם חבריהם ליחידה הצבאית, כשעל מעטפות המכתבים הבחינו בחותמת הדואר של האוניברסיטה בירושלים או של הטכניון בחיפה.

היו גם אחרים. אלה רצו לחלום על השינויים, על הרביזיה, על הגרעה בעיניהם כטוב וכנכון. בעלוני החטיבות הצעירות, בכינוסים ובימי עיון, הרימו אלה את קולם בראש גלוי. הם נענו מפי ראשי התנועה: "אל תולולו במה שהקימונו. יצרנו זאת במשך שנים רבות. אינכם יכולים לבוא ביום אחד ולהרוס את הכל". לחישות של רכילות גברו בכל יום, בו השינוי המקשה בעיקרי השיתוף והשחיין, סגנון החיים ובעיות הקיבוץ הבעיות האחרות, לא בא. דיבורים על עסקן פלוגי או אלמני המבזבז את כספי הקיבוץ, ההופך "פראוטי", הנוסע במכונית מפוארת יותר מדי — הפכו דבר יום ביומו. הזלזול הנסתר בדרך הפוליטית ובמפלגה העירונית הושמע בכל מקום: במקלחת, בחדר האוכל, בענף העבודה ועל ספל קפה בחדרי הדור הצעיר. ההתמרמרות עברה לאפקים משקים. התביעה הנסתר לשינויים — תביעה שלא באה על סיפוקה — מצאה את ביטוייה בהתקפות גלויות על התנועה הקיבוצית ומוסדותיה. המאורעות בהונגריה, הוועידה ה-20 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, השאירו את רישומם במשקי השומר הצעיר. משפט עמוס בן-גוריון ורצח קסטנר עורר גל של לחישות והיסוסים במשקי האיחוד והקיבוץ המאוחד. כל חדשה מן החוץ זרקה מבוכה גוספת על הקרקע הבלתי-יציבה, עליה חיים ופועלים בני הדור הצעיר של התנועה הקיבוצית.

בזרם זעזועים

את הפתרון לבעיות חשובות ונכבדות אלה מחפשים מורי והורי התנועה הקיבוצית באלף עינים, בנרות שעה ובזרקורי-חשמל. הם מנסים לעשות הכל למען הבנים המורדים. הם מנסים את מתניהם ותקציבי המשקים ומוציאים חלק לא קטן אל האוניברסיטאות והטכניון, חלק אחר זורם לשליחות בחוץ-לארץ, לחילופי חקלאים לאירופה, ולשורות צבא הקבע. אולם כל אלה הם בבחינת פתרונות חלקיים. הפתרון השלם יבוא במרוצת הימים, בתהליך הבלתי-נמנע שיעבור על התנועה הקיבוצית כולה: ליברליזציה של ערכים ומנהגים, עידון תורת השיתוף והשחיין, הפחתת המגע עם

נכיר באמשלת אלג'יריה!

האומה העברית, שקנתה את חרותה במלחמה נגד שלטון זר, מצווה להכיר בממשלת אלג'יריה, שהוקמה בנכר על ידי האומה האלג'ירית העומדת במלחמת-דמים על חרותה.

זהו צו המוסר. זהו צו האינטרס הלאומי.

הכרתנו בממשלת אלג'יריה תדגיש את נוכחות ישראל במרחב השמי כגורם מדיני עצמאי ופעיל, השותף בעיצוב עתיד המרחב.

הכרתנו בממשלת אלג'יריה תקים גשר בין ישראל לבין עמי צפון אפריקה, המתגבשים כגורם עצמאי במרחב השמי.

הכרתנו בממשלת אלג'יריה תהיה צעד להשגת השלום בין ישראל לבין עמי המרחב הלוחמים באימפריאליזם, ותקרב את ישראל למשפחת עמי אסיה ואפריקה.

אל תרתיע אותנו אהדתו הטבעית לצרפת, שהניפה ראשונה בהיסטוריה את דגל החרות, השוויון והאחדות. צרפת זו חיה וקיימת בדמותם של אנשי מדינה ומוסר, התובעים זה שנים להפסיק את פעולות הדיכוי והעינויים נגד תנועת השיחרור האלג'ירית, ולהעניק עצמאות לאומה האלג'ירית. היא מצאה ביטוי גם בפי הגנרל שארל דה-גול, בטרם הגיעו לשלטון, ולפני שהועמד תחת לחץ הקולוניאלי והצנחנים הפאשיסטיים, באמרו, כי אומה היודעת ללחום כך ולחרותה, ראוייה לחרות.

לצרפת זו חייבת האומה העברית ידירות — וזא למשטרים הכבושים על דיכוי וניצול, המרכזים סביבם יסודות גזעניים ודאומניים, שיריהם מגואלות בשיתוף פעולה עם הכובש הנאצי.

איהבה הטראגית בין ישראל לבין לוחמי השיחרור האלג'יריים, שגרמה למותם של שני שליחים ישראליים, אל תחוף אותנו לדרך מוטעית. פריצתנו לדרך המלך הפוליטית אף שקולה יותר מחשבוניות קצרי-טוח של אספקה ורכש. ככל שיתרבו קשרי השלום והשותפות, כן יפחת הצורך בנשק.

אנו תובעים:

● תכיר מדינת ישראל בממשלת אלג'יריה.

● תשתמש בממשלת ישראל בקשריה הידידותיים עם ממשלת צרפת, כדי לשכנע לשים קץ לשפיכת הדמים על ידי שלום תוך משאומתן.

בהושיטנו יד לעם האלג'ירי, אנו קוראים לממשלתו לשוות למלחמת-השיחרור אופי לאומי ומתקדם, להרחיק ממנה כל גילוי של לאומנות הרסנית ולקשור קשרי ידידות עם האומה העברית.

הפעולה השואית

ת.ד. 11253, תל-אביב.



התיאטרון הקאמרי מציג:
הקיסר ג'ונס
בגלל חגורה

מאת **יוג'ין או'ניל**
 בן ו. לוי

בקרב:
מלאך האבן
 מאת **קטי פרינגס**



שירון

מי מוכן לתת לו את היד?

במדינה

העם

קול מן הכותל

שום מקום בעולם לא הצליח להוליד אגדות כה רבות, שמשכו לבבות כה רבים, כמו השטח הקטן הנושא כיום את הכותל המערבי ואת מסגד עומר. השבוע נוספה אגדה חדשה אל האגדות הרבות. היתה זאת ידיעה של קול ישראל, ש' מילאה כל לב דתי בסיפוק עמוק. בשעת הנעילה של יום הכיפור, כך נאמר בה, שמעו המתפללים בהרציון תקיעת שופר מכיוון הכותל המערבי. דיפלומטים זרים, שהגיעו באותו יום מירדן לישראל אישרו את הדבר. החוקעים האדוקים היו, כמשוער, חיילים בריטים בני דת משה, מן הכוח החונה בירדן.

לרוע המזל, לא נולדה תקיעה זו בשופר של ממש, אלא בשופר-התעמולה של משרד-הדתות הישראלי. שום תקיעה לא נשמעה, שום דיפלומט זר לא הגיע באותו יום מ' ירדן לישראל, שום חיילים יהודיים אינם משרתים בכוח-האבטחה הבריטי בירדן. בכל זאת הצליח זנוויל כהנא שוב במלא-כח ייצור האגדות הסינתטיות. כי בעונת החגים תשי"ט, כמו בכל שנה קודמת מאז תש"ח, שוב כאבו לבבות רבים בישראל את כאב המולדת המבוחרת, בה אין לאיש יהודי גישה למקום הקדוש בעיניו יותר מכל, ואין לערבי נוצרי מבית-לחם גישה למקומות בהם גדל והטיף העברי הגדול שיסד את דתו.

בחוודש תשרי, תשי"ט, לא נראה כי יחול שינוי במצב זה בשנה הקרובה.

לגורם מדיני פעיל בעולם. **"כן" במרת-העינויים.** לגבי חלק אחד מאורחי ישראל היה זה מאורע חשוב ומרומם את הלב. היו אלה 200 אלף ערביי ישראל, העוקבים באהדה עמוקה אחרי מל-ישראל, אלג'יריה. בניגוד לאזרחים הי-עבריים, לא התרשמו מן העובדה ש-97% מהבוחרים באלג'יריה הצביעו השבוע "כן" למען חוקת הגנרל דה-גול. כי ערביי ישר-אל, למודי הנסיון האכזרי של הממשל הצבאי, יודעים מה קל להכריח אוכלוסיה שלמה להצביע בעד מפלגת-השלטון — גם מבלי שיעמדו לרשות השלטון חצי מיליון חיילים צמאירים ומרת-פינויים כבאלג'יר. בקרב הרוב הערבי במדינה היתה ההנחה כמעט הפוכה. רק מעוט קטן העז לדרוש בגלוי את הכרת ישראל בממשלה החדשה, אם כי רבים מקרב בניה-הסמכא בישראל מאמינים שמדינות המערב הערבי — מא-רוקו וטוניסיה — עשויות לשמש גשר בין ישראל לבין שכנותיה. הקו הממשלתי גש-אר פרו-צרפתי אדוק.

"מכשיר לכפית..." היתה זאת אי-הבנה טראגית של קו ההתפתחות. לגבי 50 מיליון ערבים במרחב, האהדה ללוחמי אל-ג'יריה היא דבר שבקדושה. האהדה האוטו-מטית של ישראל לשלטון הקולוניאלי, ש-שנותיו ספורות, תיראה בעיני מיליונים אלה כהמשך למעשים דומים של ישראל — כגון פתיחת מרחבה האחירי בפני הברי-טים למחרת המהפכה העיראקית.

אמר השבוע נציג עיראק החדשה באו"ם: **"אנו משוכנעים עתה יותר מתמיד, כי יש-ראל הוקמה לא רק כבית ליהודים, אלא בעיקר כמכשיר לכפיית רצונן של מעצמות (המערב) על מדינות ערב במרחב."**

מדיניות

רצח בפלורין

הרציון המקורי צץ במוחו הפורה של ד"ר נחום גולדמן, הנשיא הציוני. הוא ידע כי ראש עירית פלורין, להפיוה, יווס מדי-פעם פגישות בין יריבים פוליטיים ורעיוניים בעולם, לשם טיפוח ההבנה ההדדית. חשב גולדמן: מדוע לא ליווס פגישת כזאת בין ישראלים וערבים?

להפיוה, אחד האישים הסגנוניים ביותר בחיים הפוליטיים של איטליה, הסכים ב-רצון. המדינאי הנוצרי הבין כי אין טעם לקרוא לפגישת עברית-ערבית ישירה. לכן דאג לאכסניה רשמית רחבה יותר. הוא קרא לפגישת רחבה לדיון בבעיות הים התיכון.

● **ישראל תקבל, כנראה, הלוואות גדולות מבנקים גרמניים, לצורך קניית סחורות בגרמניה עצמה.** המדובר בחומרי גלם, מכונות וציוד חיוני.

● **למרות ההכחשה שאבא אבן לא יפרש מתפקידו כשגריר ישראל בוויינגטון, התפטרותו הינה ודאית.** המועמד הרציני ביותר לרשת אותו: מדי קולק, מנהל משרד הממשלה, ואחד מנערי הזוהר

של ביג'י. נימוקו של ראש הממשלה: נוסף על תפקידו הדיפלומטי חייב שגריר ישראל בארצות הברית לשמש כמקשר בין המדינה לבין הגופים היהודיים, וליטול חלק פעיל במסעות המגבית ובקבלת מלוות. בעבודה זו כבר התמחה קולק מזה שנים רבות. גולדה מאיר מתנגדת להצעה זו, מתוך חשש ההשתלטות של נערי ביג'י על משרדה.

● **משה דיין ינהל שיחות לבירור האפשרות של הקמת רשימת פועלים אחידה לבחירות הבאות.** במקרה ויצליח במשימה זו יוכל להתגבר בקל על התנגדות הממשלה הוותיקה של חברי מפא"י, שאינם ששים לקבל אותו כמנהיג המפלגה בעתיד הקרוב. לצידו בנסיון זה יתייצב אלוף אחדות העבודה יגאל אלון.

● **פעולה אחרת, אשר יש לצפות לה מצד משה דיין: תמיכה פעילה במפוטרי מולד בונה.** הוא יסייע לאהרן רמז, הלל דן ודויד הכהן בניחול המערכה שהם מתכננים לפתוח נגד פנחס לבון.

● **ייעשה נסיון לפייס את דויד הכהן, על ידי הצעה שיקבל ליוני את שגרירות ישראל במוסקבה.**

● **צפוי נסיון להפעיל את דעת הקהל היהודית בעולם, למען החזרת המפלגה הדתית-לאומית לקואליציה בישראל, ולמען שינוי התקנות בדבר רישום הדת והלאום בתעודות הזהות.** מיד אחרי החגים יצא השר לשעבר משה שפירא למסע בארצות הברית, אנגליה ואי

רופה, על מנת לעורר שם את דעת הקהל היהודית לפי עולה בכיוון זה.

● **שגרירי ישי**

ראל בלונדון,

אליהו אילת, ה'

נמצא עתה ב'

ישראל, מכבר

את האפשרויות

לפיתוח סחר ישי

ראלברייט. למי

רות שבימי המנדט

ייבאה הארץ חלק

ניכר מסחורותיה מ'

בריסניה, ירד עתה

הסחר בין שתי ה'

מדינות למדיה מ'

צומצמים ביותר. מצד

גורמים בריטיים מס'

תמנת נכונות לעודד

הרחבת הסחר.

● **במשרד ה'**

חוק מדברים על

האפשרות של שכירת הקפאון בממחר עם ארצות הנוש המזרחי, בעיקר רומניה ופולין. לגבי רומניה מדובר בעיקר בייצוא פוספטים. נסיון לחדש גם את הסחר עם ברית-המועצות נכשל.

● **שעוריה ציבורית עומדת לפרוץ בקרוב, כשיוודע ברבים כי אחד מראשי וועדת העשור יצא עם משפחתו להשתלמות של שלוש שנים במכללת הארווארד האמריקאית.** יתכן גם כי תונש שאלתה לכנסת בעניין זה.

● **סערה אחרת - דתית - עלולה להתחולל בבני-ברק, מסביב לנסיון למנות בפעם הראשונה רב ראשי לעיר.** כרגע מכהנים בעיר שלושה רבנים בעלי זכויות שוות, שכל אחד מהם מכנה את עצמו "הרב דבני בלק". המניע: המפלגה הדתית-לאומית רוצה למנות לתפקיד זה את הרב שאול ישראל, הרב של כפר חרואה, כעוד לקראת הצעתו של ישראל כרב ראשי לישראל, אחרי הרב אייזיק הלוי הרצוג.

● **דויד כרגוריון שואף לחסל את משרד הסעד.** במקרה זה יחולקו תפקידיו בין משרד הממשלה השונים, המספלים בלאו הכי בשמחים אלה.

● **אם יוחלט להגיש את התביעה נגד שייב ורומק, על הנהגת מחתרת, תתברר תביעה זו כנראה בפני שופט בית-המשפט המחוזי בירושלים מרים בן-פורת.** בן-פורת ניהלה את התביעה נגד חרות ומנס, בהיתנה פרקליטה.

● **תחול עליה במחירי הבנוין, כתוצאה מהעלאה נוספת של שיעורי הבלו.**

● **גם שכר הדיירה של הבתים שבידי רשות הפיתוח יועלה.**

● **על אף ההצלחה הבלתי-צפויה של הצגות "בגלל הגזרה" ו"הקיסר ג'ונס", המתנהלות באולמות מלאים ב"התיאטרון הקאמרי", צפוי התיאטרון למשבר מחורש.** יהיה זה משבר רציני יותר מקודמו, אם לא ינשימו מוסדות הממשלה וההסתדרות את הבטחון תיהם ויפעלו לחיסול חובות התיאטרון, העולים בסך הכל על 600 אלף ל"י. ביותר מ-400 אלף הם לפרעון מיידי.

לוח יכול להתפרש רק בצורה אחת: כחבלה מכוונת מראש בכל מאמץ להשגת הבנה. כי ראובן שילוח ידוע כאחד מגדולי מנגנון-החושך. שמו ידוע בכל הביטוח ה' ערביות כאויב מושבע ביותר של כל מאמץ לאומי ערבי. האיש שפעל בימי ההגנה כמקשר בין האינטליגנציה הבריטי לבין ה' הגנה, מסמל את ההשתלבות המוחלטת של ישראל במערך המערבי במרחב. בפרשת המחתרת העיראקית (העולם הזה 1088 ו' הלאה) היה זה שילוח שחיבל בכל נסיון לקשור את ישראל לתנועת-שיחור מרחבית.

● **הכוח וההסוואה.** התוצאה הראשונה של מינוי שילוח כחבר הממשלה היתה התפטרותו ההפגנתית של משה שרת. אחרי נסיון מר של שנים, סירב שרת להבאיש את ריתו במרחב ולהשפיל את עצמו עד כדי שמש הסחאה לפעילות שילוח.

● **מובן מאליו כי בממשלה המוהגת על ידי אדם כמו ראובן שילוח, איש אמונו של ביג'י ובעל הקשרים הסודיים, לא יעז איש לסטות מן הקו שייקבע על-ידו. הנוסעים: מוריס פישר, איש משרד-החץ, ש' השפעתו אפסית לעומת זו של שילוח.**

● **ראובן ברקת, מנהל קשרי-החץ של ההסתדרות, שהוזמן על-ידי האיטלקים, בר קת אמנם הצליח בעבר לקשור קשרים חזיריים באסיה ובאפריקה, אך הולך בתלם הרשמי בכל העניינים העקרוניים.**

● **הפרופסור פלסנר, איש מדעי המוח של האוניברסיטה, שהוזמן על-ידי האיטלקים במישרין, פלסנר לא ייצג את אגודת איחוד, שלא הוזמנה כלל.**



הטורפדו

לארבעה אלה נתחספו שני שליחים של מפ"ם, שנתמנו לפני מינוי שילוח, ושלא הסתלקו מן השליחות גם לאחר מכן. למע' שה יעשמו כמכשירי-הסחאה לפעילותו של שילוח. ● **העיקרי מבין השניים: שמחה צפאן, חבר קיבוץ גין-שמאל, העסקן העיקרי של מפ"ם בשטח הערבי ו' הקומיסאר שלה באגודת היהודית-ערבית ש' הוקמה על-ידה לצרכיה. פלאפן, איש-תככים מנוסה, הקים למען מפ"ם ירחון אנגלי לטיפול בעניינים ערביים, שיעבד ירחון זה למשרד-החץ, שמימן את הירחון בחשאי.**

● **מיכצ' חבדה.** מה היתה כחנת ביג'י ואנשיו בפעולה צינית זו של החנקת ועידת פלורנץ בסתר לידתה?

הצלחה כלשהי של ועידת פלורנץ היתה מעלה בישראל את קרנם של אותם האויבים הפוליטיים הדוגלים בקו מרחבי. היא היתה מערערת את הקו הרשמי, המ' בוסס על השתלבות במחנה המערב. שני הדברים נמנעו מראש על-ידי שיגור שילוח, אין ספק ששילוח וחבריו יפיצו בפלורנץ את הסיסמות הנודשות הרגילות על רצונה של ממשלת ישראל בשלום. כאשר יחורו ארצה, יוכלו לתת הוכחה נוספת כי ידה של ישראל מוסתת לשלום - ונדחית.

ואכן, מעטים האנשים בין מאראקש לבין מוסול המוכנים ללחוץ את ידו של שילוח.

● **כדי להחליש את הרושם של צעד זה, חפץ מנגנון-החושך את הגירסה הבדויה לאילו התפטר שרת מפני שמישהו הציע לצרף לממשלה את אליעזר ליבנה.**

● **לא בפעם היחידה, השבוע פירסם דווקא על-המשמר את תשובת מנגנון-החושך לגי' לוי העולם הזה בפרשת המחתרת העיראקית, החתים אותה בשם אחד מכתבי העתון. המאמר כולו הוקדש להצדקת פעולת-החבלה של ראובן שילוח.**

אולם הכל הבינו מה המטרה האמיתית: לתת לאישים ישראלים וערביים, בעלי רצון טוב, את האפשרות להימשש לארשמים. **הרב האיסלאם ורגל השלום.** ה' רעיון לא היה רק פרי חלומותיו האידיאליסטיים של להיפיה. אישם עצמ מאחוריו קו מנחה מטעם הצמרת המדינית האיטלקית. המדינאים האיטלקים לא שכחו מעולם את הימים בהם הכריז בניטו מוסוליני על עצמו רשמית כעל "הרב האיסלאם", הסעיר את גלי הלאומיות הערבית בשידורי-התע' מולה של ראדיו בארי. במשך כמה שנים אחרי המפלגה הצבאית נחת המדיניות האיטלקית במרחב, אולם כאשר קמה איטליה שוב על רגליה, החלו גם התקחת הנושנות של חזירה למרחב, קמות לתחייה. אנשי-עסק איטלקים חדרו לשדות-הנפט של המרחב, רכשו זכויות, המדינאים באו בעקבותיהם. לאיטלקים היה יתרון אחד עצום: מכיון שכל מושבותיהם נלקחו מהם, שוב לא נאלצו להתנגד ללאומיות הערבית. להיפך, הם יכלו להופיע כמעצמה המערבית היחידה האוהדת את הרעיון הלאומי הערבי, מ' קדמה בברכה את איחוד המרחב ואף מש' מיעה מנגנוני-נועם באוזני גמאל עבד אל-נאצר כמו בעבר, קיבלו האיטלקים עידוד שקט מצד הגרמנים, הפעם מידי הקאנצלר הגרמני, קונראד אדנאור, המאמין גם הוא באוריינטציה על תקומת הלאומיות הערבית. בחפשים אחרי מנוף מתאים שיעזור להם לחזור למרחב, נתחלו האיטלקים ברעיון ה' שלום הישראלי-ערבי. הם קיז שאם יעלה ביום לתוך בין ישראל והערבים ולכונן סדר חדש במרחב, יקנו לעצמם עמדת מפתח במרחב המאוחד. מכיון שהיו להם יחסים טובים גם עם הלאומנים הערבים וגם עם ישראל, חשבו האיטלקים כי אין כמותם מוכשרים לתפקיד זה.

● **פריציה מורחבת.** אולם המדי-

נאים האיטלקיים, הפועלים בתיאום הדוק עם האפיפיור, ידעו כי שלום במרחב לא יתכן על בסיס הסטטוס קו. תחילה חשבו על גבולות 1947 ועל ויתורים מרחיקי-לכת מצד ישראל. אולם בהדרגה הגיעה מחשבתם המדינית לרמה גבוהה יותר. היא התקברה יותר ויותר לרעיון האיחוד השמי.

כתב השבוע אחד מחשובי העתונים ב' איטליה, בטאון המפלגה הנוצרית השלטת, אי-פופולו: על ישראל להשתלב בפדרציה מרחבית גדולה, יחד עם מדינות ערב.

הרעיון של להפיות לא בא, על כן, רק כדי לשמש גיססה יפה מצד ראשי-העיר רבי-הפעלים. המדיניות האיטלקית ראתה בו צעד קטן לקראת מטרתה הפוליטית, ואילו נתום גולדמן קיחה שהדבר יניח יסוד להבנה בין ישראל והתנועה הלאומית הערבית. אולם גולדמן שוב לא לקח בחשבון דבר אחד: שהרעיון היפה ביותר אין לו ערך, אם לא יהיה הביצוע צמוד למטרה.

● **אחיו של השר.** תחילה הלך הכל

במישרין. בפלורנץ נתקבלו שמות הנוציגים הערביים. ביחוד זכה לתשומת-לב אופטימית יחסו של נשיא רע"ם. גמאל עבד אל-נאצר שיגר לפלורנץ את אחיו של שרה-פנים שלו, אחד ממקורביו הדוקים ביותר. היתה זאת גיססה ברורה של שליט קאהיר למען הרעיון. אילו הקפיד גולדמן על כך כי להפיות יומין אישית מישראל את נציגי אותם ה' גופים שהרימו את קולם למען רעיון ה' השתרשות במרחב, ששמותיהם ידועים ב' בירוח ערב ועשויים לעורר אמון, יכלה ועידת-פלורנץ לשמש סימן-דרך בדרך של קירוב הלבבות. אולם גולדמן הוניה בצורה מוזרה דהקא את הצד המעשי הזה של ה' רעיון. בקביעת הנוציגים הישראליים נשארה למעשה בידי אישים איטלקיים שאין להם מושג במתרחש בתוככי ישראל - ובידי משרד-החץ הישראלי.

גם כך לא היה עדין הכל אבוד. שרת החוץ פנתה למשה שרת, ביקשה אותו לנהל את המשלחת. אפשר היה להניח כי לפלורנץ תצא משלחת של אישים שהשפעתם הפוליטית אמנם אפסית, אך שיקשרו לפחות כמה קשרים אישיים חיוביים.

● **שילוח רוכב שוב.** אך לא שרת החוץ שולטת על מדיניות-החוץ הישראלית. ברע שדובר גוגע לבעיות-ערב. השלטון המעשי על שטח מכריע זה נתון בידי קבר צה קסנה של פעילי הש"י לשעבר, אנשי מנגנון-החושך, הפועלים תחת השגחתו ה' אישית של דויד בן-גוריון.

כך נזרקה לפתע פצצה לתוך ההכנות לוועידת פלורנץ. לתדהמת הכל, קבע פתאום כי הנציג העיקרי של ישראל במשלחת, ולמעשה הבוס שלה, יהיה הציר ראובן שילוח, להלכה "יועץ מדיני" במשרד-החוץ, למעשה קומיסאר של ביג'י לענייני המרחב. היתה זאת סטירת-לחי מצלצלת ליוזמי הרעיון ולשליחים-המיועדים, החל בנחום גולדמן וכלה במשה שרת. שיגורו של ש'

קוראי הארץ ספקו את עניינם. היומון המהולל, המשתדל בכל כוחו להיות "הגון" ו"מבין" גם בידיעות שמטבע העובדות שבהן אינן כאלה, יצא בבת אחת מגדרו וממנהגיו. בסידרה ארוכה, שכונתה בשם המבטיח "נערות הרחוב ורועיהן", גילה כתב העתון זאב שיף, כי רובעים מכובדים של תלמידי הפכו לאחרונה איזור שלטונם הבלתי מופרע של רועיותונם, ושמשפר היצאני יות בעיר עולה בהתמדה משבוע לשבוע. הכתובות הארוכות, שהיו כתובות בזהירות רבה, לא שפנו גילויים. מרבית העובדות היו ידיעות מראש, חלקן נלקח מתיקה האחרונים של המשטרה ששיתפה פעולה עם שיף, העמידה לרשותו את חולית הביולוש המיוחדת למלחמה בנזות, בראשותו של ה"סמל סירקיס מן הנפה הצפונית, ואת אוצר ידיעותיהם של קציני המחוז.

הקצינים התחרו ביניהם בידיעות שמסרו לשיף. בימים בהם היו צפויים לזעזועים במ"קום שירותם ולהעברות ממחוז למחוז, רצו למצוא חן בעיניו של כתב העתון רב ההשפעה, למלא את כל מבוקשו.

הסיפור המוזעזע. בשבוע שעבר, בעת שפירסם את הרשימה השלישית בסידרה, לא ידע שיף כי הוא מפרסם את אחד הסעיפים הנוראים ביותר, שקציני משטרה גבו הימ, מהם גם כאלה ששוחחו אתו ומסרו לו אינפורמציה עשירה, היו מעוניינים להסיר. היה זה הסיפור על יצאנית שרצתה לחזור למוטב.

סיפר שיף בכתבתו: "מקרה חמור ארע בחודשים האחרונים ונמצא עתה בתהליך משפטי... שיף סיפר על נערה, שאת שמה לא פירסם כמובן, אשר הרתה מחוץ לגישוואי, נפלה לידיהם של רועי זונות שאליהם לצאת לרחוב למענם. נהג מונית, שהתאהב בה, ניסה להצילה מידם ולהבריחה מתל-אביב לחיפה עיר-המולדת. אך רועי הזונות השיגוה, השתללו בדירת הוריה, עד שלבסוף אסרה אותה המשטרה והעמידה אותם למשפט שיתקיים בקרוב.

הקציני שסיפר את הסיפור המרתק לשיף, הסתיר ממנו קר פטש אחד: רועי הזונות לא יועמד ולא הועמדו למשפט. התערבותו של קצין משטרה גבוה הביאה לסגירת התיק, לגניזתו הסופית. קצין משטרה זה הוא אנח מאלה, שבהתאם לתוכנית השינויים של נחמיאס, יצטרך בקרוב להלחם בזנות וברועיה.

סיפוריות לזהות כפרדם. הנערה עליה סופר הסיפור הכירה את שני רועי הזונות בתל-אביב. היא עבדה למענם כמה חודשים, עד שהכירה נהג מונית צעיר שרצה לשלוח לאשה, הבטיח לה לשחררה מאימת רועיה-הזונות.

אך רועי-הזונות השיגו את הנערה. הם גררוה לאחד הפרדסים בסביבות העיר, איימו עליה במות, חרבו את כפות ידיה ורגליה בסיגריות לוהטות. היא אמנם התלוננה ב"משטרה, אך כעבור זמן קצר ביטלה אותה, תחת לחץ ואיומים.

נהג המונית הצליח לבסוף להשלים בין הנערה להוריה. הנוג הצעיר עבר לחיפה, החליט לשכוח את כל אשר עבר עליו עד כה. אולם רועי-הזונות לא שכחו. הם קראו לעזרתם את אחת הדמויות הידועות של העולם התחתון התל-אביבי, בעצמו ידיו ורע קציני משטרה גבוהים, ופעיל מערכת של בחירות של מפא"י, נסעו בגיפס לחיפה. **התיק נסגר.** לבייתם של הורי הנערה פרצו הלשושה, כשאחד מהם מוזין באקדח. הבת הצליחה לברוח, הגיעה למשטרה, סיפרה כי הפורצים מאיימים ברצח על הוריה ובעלה. השוטרים שהגיעו למקום עצרו את שני רועי-הזונות ואת האדם השלישי שהיה יחד אתם, פתחו נגדם תיק פלילי באשמת תקיפה ואיומים.

חוקרי חיפה פתחו בחקירה. הם גטלו טביעת-אצבעות מן השניים, אך לא מן האדם השלישי. מסקן מחוז תל-אביב יואב פלג שלח את אחד מקציני הגבוהים, כדי לחקור במנסה האשמות של מחוז חיפה כי תום מחוז תל-אביב ערב לטביעת האצבעות של האדם השלישי. בפנס האשמות נאמר שרמ"ח הופשט קיבל את התיק לרשותו, לפי בקשתו. עד היום לא הועמד איש ל"משפט.

דרכי חיים

שתי מיטות ופרדות

"א, ואת עוד פעם את?" שאל השוטר התורן במשטרה הנפה הצפונית בתל-אביב,

כשערב אחד התפרצה לתחנה עדינה שטיני סקי (24) פרועה ואדומה, כשרק כותונת לילה על גופה. עדינה לא היתה פנים חד" שות בתחנה. לאנשי הנפה הצפונית נמאס כבר מזמן לספל בעיניי הזוג שטינסקי. עדינה היתה נשואה לבעלה צבי בן ה-27 רק שנה וחצי. אולם שמונה חדשים מתוך זה היו חדשי ריב תמידיים, שהיו מסתיימים לרוב במכות ובהזקקת שוטרים.

"החלטתי לא לחיות יותר עם בעלי", גילתה עדינה לשוטר המשועמם, כשהיא ר"טת כולה מפחד. היא סיפרה לו גם באיזה אמצעי נקטה כדי לא לחיות עם בעלה: מכיון שלזוג היתה בדירה רק מיטה כפולה אחת, המורכבת משני חלקים, הפרידה האשה בין שתי המיטות, ששכנו בשתי קצות החדר. אותו לילה, התעורר הבעל באמצע שנתו, אחוז רוגז. "מדוע נתת לי את המיטה הזו? נמוכה ולקוחת לך את המיטה הגבוהה?" צעק על אשתו. כשלא היה בפיה הסבר הגיוני למעשה זה הכה אותה מכות אלימות, שהביאה אל המשטרה.

המכות שהוכתה עדינה לדבריה לא היו עדינות, אולם למרות עדינותה לא השאירו בה סימנים. על אף עובדה זו החליטה ה"משטרה להעמיץ את הבעל המכה לדין. ל"פסק אמת ולתמיד את הריב המשפחתי הבת-יפוסק.

השבוע כשניצב צבי שטינסקי בפני ה"שופט, היתה לו רק בקשה אחת: "כבוד השופט, גם לי נמאס כל העסק. אני מב"קש מכבודו שיפריד בינינו". שופט השלום יהודה טרייבש שקל לרצות את הבקשה, הודיע לנאשם: "אתה יודע מה, אני מקבל את בקשתך. כל אחד מכם יישן על מיטה נפרדת", ושלח את צבי שטינסקי לישון חמישה ימים לבד בבית-הסוהר.

משפט

מסיבת רווקים

שעות על גבי שעות היה אליעזר צבי קהן (32) מסתובב ליד מלון גיית, בככר דיזנגוף בתל-אביב. שתי חדרניות המלון, צעירות שעלו לפני שנים אחדות מטריפולי ומסוריה, משכו את תשומת לבו. קהן, בעל עבר פלילי, היה סבור כי שום מכשול לא יוכל לעכב בעדו מלהגיע לשתי הבחורות. הוא חשב ומצא כיצד לבצע את שאיפתו: באחד הימים התנייב בפני השוער, אמר כי הוא רוצה לבקר את אחד האורחים, שאת שמו הצליח לאחר בסיועיו הרבים במקום, הצליח לעלות אל הקומה השלישית.

במסדרון פגש קהן את שתי הצעירות. הוא פנה אליהן ברוסית, הציג את עצמו כנהג הקונסוליה הסובייטית ברמת-גן. הצעירות לא הבינו רוסית. קהן ניסה להסביר את עצמו: בעברית מגומגמת אמר להן כי הוא עורך נשף, וכי ישמח לשמוע כי הן מסכימות להשתתף בנשף זה כאורחותיו.

הצעירות הסכימו. קהן חיכה ליד המלון בתום העבודה, התנצל על כי מכונתו ה"פרטית מקולקלת, הזמין מונית מקרבת מ"קום ונתן לנהג את כתובתו. אחרי דקות אחדות, הגיעה המונית לשכונת שפירא. "כאן גר החבר שלי", הסביר קהן לצעירות, "הכי נסו בבקשה".

תה בדי סימפאטיה. החבר לא היה בבית: קהן החל לבשל תה. עד מהרה התברר לחדרניות כי הנשף הוא אינטימי ל"חלוטין: הן היו אורחותיו היחידות של קהן.

שעתים אחרי תחילת הנשף הגיעו שתי הצעירות, כשהן נרגשות מאד, אל תורן ה"נפה הדרומית: "ניסו לאנוס אותנו", ה"דעו. כדי להוכיח את דבריהן, הציגו ב"פניו חלקים קרועים מלבושן. בעדותן מסרו השתיים: אחרי שתיית התה ניסה קהן לבוא אתן במגע מיני. הן נאבו קו אתו, אך רק אחרי שהצליח להתגבר על אחת מהן, נמלטו השתיים על נפשן. קהן נעצר, הרבא לדין בבית-המשפט המחוזי בפני השופט ד"ר יצחק רה"ר.

"הבחורות משקרות", טען פרקליטו של קהן, עורך-הדין משה טובנסקי, "הן נכנסו לחדרו של קהן מבלי שיכריחו אותו לכך. הן ראו ששום נשף אינו מתקיים בחדר". חוץ מזה ריחפה באויר השאלה: כיצד יכול גבר אחד להתגבר על שתי נשים?

השופט קיבל את דעתו של הפרקליט. אחת הבחורות לא הופיעה כלל למשפט, ה"שניה סיפרה סיפור אחר מזה שסיפרה ב"משטרה. קהן יצא זכאי, אך הפעם בלחית עצה נאמנה: לערוך את נשפיו בצורה נאר"תה יותר, להסתפק בשמו ובתוארו האמ"י (המשפט בעמוד 12)

אל תנהגו בילדיכם כמו בכלבלבים!

חופשו או

בחממת זכוכית, והם ידעו — כשיגדלו — להסתדר בעולם אכזרי זה; ב) אי-אפשר להחזיק ילד בחממה שש שנים, ואחר כך לזרוק אותו לעולם כשהוא כמו רכיכה. שאלתי: "פירושו של דבר שאתה מכה אותם?"

"אין לי שעות קבועות לכך, אבל מכה טובה על העכוז פה ושם אינה מוזיקה ל"גמרי", אמר והוסיף הצהרה סיפוסית לו: "אני רוצה שלילדי יהיה ילדות קשה. אני מומין אפילו את חברי שיספרו להם ספורי וזעה". הוא סיים את הויכוח: "נפגש בעוד עשרים שנה, ונראה הילדים של מי יהיו יו"תר מענינים". כשהסברתי לו שהמטרה בתור הורה אינה צריכה להיות ילדים "מענינים" אלא ילדים מאושרים, ענה לי: "גו, אושר. כל טומטם ברחוב מאושר".

★ ★ ★

טימטום ואושר

אהבת דרעך כמון, זו סיסמא יפה ואנושית מאוד, אולם היא אינה יפה לחינוך ילדים. לגביהם יש לנקוט את הסיסמא: "ואהבת לילדך כמוהו". כי אם אב שואף לחנך בן קשוח ("שהיה גברי") אין זאת אומרת שגם הבן שואף לכך. יתכן שכן, אולם אין זה הכרחי. תפקיד ההורים הוא להעניק לילד רוח ואהבה, ולאפשר לו לגדול בבטחון. לכל יתר הדברים, עליהם להניח להם להתפתח באופן חפשי לגמרי. הנסיון, לא שלי כמובן, הוכיח, שילדים ש"גדלו בצורה כזו, לא נזקקו מעולם לקשי"חות או לגטות.

אני מוכרחה להוציא את הרוח ממפרשי אלה שיטענו: "ודאי, כל הדיוס ברחוב הוא מאושר". המחקרים התדושים הוכיחו כי ה"טומטמים אינם מאושרים, למרות שהם נראים כאלה.

כשאני מדברת על אושר, הכוונה אינה בפאסיביות או טמטום. ברור שכל מיני תופעות ניוורוטיות, שאפשר לפתח אצל ילד הגדל באוירה גרועה, תראיינה מעני"נות כביכול. אבל זה כמו ציור מודרני בלתי מוצלח. שהוא מע"נין ממבט ראשון, אבל אחרי ש"הסתכלת בו פעם אחת וסבלת, אינך מוכן להסתכל בו שוב. כאן המקום לציין ולהדגיש כי נקודת ההשקפה של גיל על ה"חינוך, שאיתה אני מנסה להסביר ב"רשימותי, מקורה בהשקפת ה"עולם שהוא דוגל בה, שהיא המפי"תח להבנת שיטות החינוך שלו. גיל קורא ובצדק, לעולמנו —

דוקא את מכל הגשים, ריקה, מה את יודעת על חינוך?" "טיפוסי לאם צעירה. אחרי שנה ראשו"נה מחליטה שהיא יודעת כבר הכל בגידול ילדים. נתראה בעוד חמש שנים". "ריקה, בחיי את עצומה. הגיע הזמן ש"יכתבו על זה". "מעניין מאוד, לא חשבתי על זה בצורה כזאת".

אלה בערך היו התגובות שקיבלתי השבוע אחרי שפירסמתי את החלק הראשון של רשימתי על חינוך ילדים (העולם הזה 1095). אילו באה רשימה זו רק כדי לעורר את סערות הרוחות שעוררה, ולהניע אנשים ל"חשוב על מושגים וערכים שקודם נראו בעיניהם כמוכנים מאליהם, דיני, אולם יותר מכל התגובות הפליאה אותי תגובתו של אחד מידידי הטובים, איש רוח חמוד ו"עוקצני, צעיר ומבטיח שמעולם לא הייתי חושדת בו שהוא שמרני באיזה שהוא סטה.

ערב אחד, כססימתי את הופעתי במוע"דון התיאטרון ועמדתי לצאת הביתה, פגשתי בו במדרגות של מרתף המועדון. הדבר הראשון שהאיש עשה, היה לשאול בנימוס: "מה שלום בתי, האם היא מרגישה טוב, האם את מספלת בה כהוגן?" הבנתי את הרמז, אולם הוא לא הסתפק בזה אלא המ"שי. הוא הצהיר בו במקום שלולא היה נוסע לאמריקה בימים אלה, היה כותב ב"טור השבועי שלו רשימה מצחיקה כזאת על רשימתי שלי, שמכותה לא התפרסמה מ"עולם. "אינני יכולה לומר שששתי לסיכוי שכל הארץ תצחק על חשבונך, ומה גם ב"נושא שכל כך איכפת לי. משום כך ניסיתי לשאול בנימוס: מדוע?"

"מכיון שזאת שטות אחת גדולה כל מה שכתבת!" השיב האיש, וסיפתח מיד תיאור"ריה על החינוך, שאמרה בערך כך: ילדים אי-אפשר לגדל בחממה של זכוכית. אם יג"דלו אותם כך, הם יגדלו כרכוכים וחסרי חוט שדרה. מאחר שהוא מספר אפילו בדי"חות בפרצוף רציני, קיחתי שזו אחת מ"הלצותיו. אמרתי לו ב"מתיקות: "אתה מת"לוצץ. בתור אב לשני ילדים ושלישי בדרך, איך אתה יכול לצחוק על נושא כזה?"

הוא הודיע לי שהוא מתכוון ב"רציונות למה שאמר. הוא ניסה ל"הסביר לי: א) ששני ילדיו גדלים בצורה בריאה וגברית ויא



אסור!

זוהי הצעקה שמשמעים ההורים, למראה ילדיהם המתפרקים ומוציאים י"מ"רצם הרב בין רהי"י הבית, עומדים על ראשם, מלכלכים את הקירות או נוגעים בחפצים שבירים. אולם טבעי הוא כי ילדים שאין להם פניה משלהם יתענינו במרץ בפניות וחפצי הוריהם. עליהם למצוא לעצמם פורקן ליצירה-שוכבות והסקרנות הטבעי שלהם.

הפקרות

כוחות השניים אינם שווים, לרוב המכות אינן משיגות את מטרתן, והשפעתן על גפש הילד הרסנית ביותר.

★ ★ ★

דבר אחד פינה

הטענה האחרונה שאני שומעת, בי התשובה לדעתי אלה היא: "מה יהיה בסופם של הילדים? הם יגדלו מופקרים ורודנים. אם יעשו ככל העולה על רוחם עכשיו, מה יהיה כשיגיעו לחברה והמציאות תטפח על פניהם?" אלה הטענות כן אינן יודעים את ההבדל בין חופש להפקרות. כל הדוגמאות שהם מביאים, על ילדי ה"שכן" שגדלו בחופש והפכו מופקרים, וכדור" מה, אינן נכונות. כי קיים הבדל רב בין חופש להפקרות.

החופש פירושו לתת לילד לחיות את חייו, עד המקום שאינו פוגע בחופש ההורים (נא להבדיל בין חופש לנוחות). ה"כונה אינה עד למקום שהוא פוגע בחופש שלך בתור אב או אם, אלא בחופש שלכם בתור ידורים שחיים באותה דירה. גם אתם זכאים לפינה משלכם, או לכלים שהם רק ברשותכם. אולם דעו לתת לילד פיצוי, כי צורת פינה משלו וחפצים משלו. דעו כי כבד את רצונו והוא יכבד את רצונכם. נכון ועצוב מאוד הוא, שאין לפתור את בעיותיהם של ילדים שגדלו בחינוך מסור, לפי בפתרונות של ילדים שגדלו באווירת כבוד וחופש. הנסיגות שנעשו בעולם בחיינו, לפי שיטת הויסות העצמי של ניל, הוכיחו שילד הגדל באווירה חפשיה, המרגיש שמכבדים את רצונו, לא יעורר אף פעם את הבעיה: האם החופש שניתן לו יהפוך אותו לרודן קטן? כי ילד בעל ויסות עצמי הוא בעל טאקט, רצון טוב והרבה אמון. לכן הדרך הטובה ביותר לא להפוך את ילדך לרודן קטן, היא לנהוג עמו ביחס של כבוד הדדי, מן ההתחלה.

★ ★ ★

דור העתיד

עכשיו אולי תדעו את מקורם של כמה תסביכים, שגיליתם בילדיכם. אולם ידעו מקורו של תסביך אינה מספקת ואינה מרפאת אותו. הריפוי אינו תפקידו של ה"מחנך; תפקידו לדאוג שהדורות הבאים לא יודקו לריפוי, אולי, אם תתקבל שיטה זו עלידי יותר ויותר הורים — והיא עוד רחבה וענקית ממה שניתן לספר עליה בי שתי רשימות קטנות בשבועון — אולי או נוכל להגיע ליצירת דמות של אדם מאושר יותר, שיחיה בעולם טוב ויפה יותר.

את האיסור עד למינימום ההכרחי ביותר. אצלנו, למשל, המגבלה היחידה המוטלת על ילד הוא הפסנתר וניירות העבודה של יוחנן, שבהם לא תוכל ילד לשחק. כפיצוי, הקציתי לה את כל מרפסת הגג.

כל אחד מכם גילה יום אחד בילדו, כי צורה בלתי נעימה, את פיקאסו החדש, ה"מקשקש על קירות הבית ועל דלתותיו. זוהי תופעה חיובית ואפילו נפלאה. ברור שהיא מוסיפה לדקורטיביות של הדירה. ה"פתרון לכך הוא פשוט: לסייד את הדירה בצבע פלסטי שאפשר לרצוץ, או לסדר חלק מהדירה בצורה זו שהחלק התחתון של ה"קירות יהיה מכוסה בלוח או פקק, עליו יוכל הילד לצייר ולנעוץ דברים כרצונו. אם אינך רוצה שילדך ישתולל בכל ה"דירה, יחדור לתחומיך ויפריע לך, עליך ל"הקצות לו פינה משלו.

★ ★ ★

בדי מכות

אני יודעת שהרבה מכם יגודו בראש, ויאמרו כי הדבר אינו ניתן לביצוע. "למי יש זמן וכוח לזה? קל לדבר אך לא לעשות!" אתם אומרים. אולם האם חשבתם פעם, כי אתם משקיעים פי אלף מאמץ ועבודה בריצה מתמדת אחרי הפעוט ובצעקות "לא! אסור!" מאשר בתכנון ו"סידור מוקדם של הדירה?

הצרה היא שהרבה הורים אינם מסתפים באיסור כשלעצמו, שאינו עוזר הרבה, אלא משתמשים באמצעי הפחדה כמו שוטר, מכבי האש, מכשפה זקנה או שדים. אלה מכם שהתחילו לגדל את ילדם ב"משטר של איסורים מוצאים עצמם במעגל סגור: אינכם יודעים איך למנוע מהילד לה"רום דברים שונים בבית, בעוד שהסיבה האמיתית להרס היא התנהגות בלתי נכונה מימיו הראשונים, איסורים והפחדות. כי ה"הפחדות והאיסורים, נוסף לכך שאינם משי"גים את מטרתם, גורמים לילד פחד מסתור"רי עמוק ממנו אינו נרפא לעולם. או ש"ביום אחד הוא יגלה כי רימיתם אותו ב"טענה שאם לא יאכל תבוא מכשפה לקחת אותו, ואז יאבד אמונו בכם.

אולם השלב הנורא ביותר הן המכות. יש הורים רבים שהם כהרים באגודות צער בעלי חיים, והטוענים כי מספר מכות מ"פרות את מהלך החיים בבית. אחד מידידי אמר לי פעם: "אני מכה את ילדי משום שאני מרחם עליהם, אינני רוצה שיהיה יתום." האמת היא שכל מכה מכל סוג שהוא לילד, מקורה ברגש נקמנות של ההורים. אין דבר שיצדיק הכאת ילד על ידי מבוגר.



מאת ריקה זראי

ילדיהם יש משהו בלתי מוסרי. אבל מדוע הן סבורות כך, כשהילד נוגע באברי המין שלו? אני בטוחה שאתם נהנים מאוד כי שתינוכם מתחיל לשחק באצבעות רגליו או ידיו. מדוע, אם כן, מתמלאים אתם חששות לגבי עתידו המוסרי ואינם מנסים להפריע כשהוא נוגע בפיפי שלו? הדבר הנפלא ביותר הוא הסקרנות הבלתי-נגמרת של הילד. אבל אפילו אם ההורים מחשיבים את עצמם לאינטליגנטים ואינם מנסים להפריע לילד בשלב זה, מתוך ידיעה שזה יעבור, הם אינם יודעים שהילד נדבק מהרגשת ה"סר הנחות שלמה, ובאופן בלתי-מודע ל"גמרי מרגיש שמהו לא בסדר.

כל אותן תופעות, שאת קוראת עליהן יום יום בעתון — אונס, מעשים מגונים — מקורם בדיכוי וסילוף היצר המיני, ש"הוא טבעי ונחוצ. כי כלום הגיוני המנהג, המקובל בעולמנו, שהמין, שכל החיים הוא מושג גרוע ומכוער, יהפך לרצון טוב ורק ברגע בו נותן הרב או הכומר את אישורו?

★ ★ ★

פיקאסו הצעיר

הרופא של בתי יעל אמר לי בזמנו (כשעל היתה בת חדשים מספר): "הכל בשיטותיו טוב ויפה, כשבתך שוכבת בערי"סה. אבל האם אותה שיטה תחזיק מעמד כשעל תתחיל לחזול ולגעת בכל דבר?"

באמת, קשה לי ליעץ לכם איך לנהוג בילדיכם בגיל זה בתנאי הדיור הקשים ב"ארץ. אף על פי כן נדמה לי כי בקצת רצון טוב וחוש המצאה, יכולים גם בעלי השיכונים הסטנדרטיים להקל על ילדיהם. קחו אותי, למשל. אני גרה בדירה קטנה, בת 2 חדרים. חדר אחד חייב לשמש כחדר עבודה לבעלי יוחנן, ועליכם לקחת בחשבון ש"כדי לכתוב מוסיקה יש צורך בשקט למעלה מהמקובל בהרבה בתים. אותו חדר משמש לי גם לקבלת אורחים — ויש לנו המון. החדר השני משמש כחדר שינה לנו וליעל. כשעל התחילה לזחול התחלתי אני לסקור את הדירה בעיני נץ, או בעיני ילד: דבר ראשון פיניתי מארונות המטבח, ל"משל, את כל חמרי הניקוי החריפים העל"לים לסכך את חיי יעל. וזאת, כדי שאוכל להמנע מהצערקה: "אסור!" בהיכנסה למטבח.

אחר כך התחלתי לסלק ולפנות אגרטלים היקרים לי, שניצבו על הרצפה. ברור שה"חדר נראה פחות אסתטי, אבל אני סבורה שכדי לסלק את המלה "אסור" מהבית מ"טב לחתור על נוכחות קישוטים שביימים ל"שנה או שנתיים. אינני חושבת שאני יכול"לה להגביל בכוח את סקרנותה של בתי רק לצעצועי התינוקות שלה, ולאסור עליה ל"התעניין בשאר החפצים הסובבים אותה. אולם מצד שני אינני סבורה שלעל מ"תר לגעת בכל דבר. הקונץ הוא להגביל

עולם שולל-חיים, נגוע בשנאה ובנחור"טיות המטביעה חותמה בכל צורות ה"חיים. העולם המנוגד, אליו אנו צריכים לשאוף, הוא עולם שוחר-חיים, ה"מבוסס על אהבה. במקום משטרי הדיכוי ו"שיטות ההכונה התינוכיות למיניהן, יהיו חופש ומתן אפשרות יצירה.

מקור כל הסילוף והרע הוא בחינוך קלוקל. האושר של החברה תלוי באושר של הפרטים, והאושר של אלה תלוי במי"דה רבה באיזון מידה הרשו להם חופש"התבטאות עצמי מלידתם. בני-אדם מחפשים באופן אינסטינקטיבי אחרי האושר, בכל שטח אפשרי. מדוע לא ננסה לתקן את ה"סיבות הגורמות לבני-האדם להיות בלתי"מאושרים, מהרגע בו הן מופיעות?

★ ★ ★

הילד והמין

שוב אנחנו חוזרים לנושא הישן נושן — המין. הייתי רוצה לפתוח סעיף זה במשפט: "מדוע התחול לא גולד"משהת?" אני חושבת שתחוללים הם יצורים עליונים יותר מהכלבים. לאושרם, אין להם דבר ששמו מצפון. גם אי-אפשר להטביע בחתולים הכרה שיש בעולמם משהו כמו מצפון, דבר שאפשר לעשותו בקלות יח"סית כלכל. עלידי חינוך ואילוף אפשר ל"הטביע בכלב הרגשה של טוב ורע, של עשה ואל תעשה, וזהו בדיוק מה שעושים גם עם ילדים קטנים.

לאושר של התחול אי-אפשר להסביר לו רע מהו. מעולם לא יהיה קיים אצלו המ"ד שג "רע", ומשום כך הוא לא יהיה רע. הבאתי את דוגמת התחול, כי גם בני אדם אינם גולדים רעים. אלא שבכוח החינוך המסולף, והמאמץ העילאי של ההורים ומת"כים המנסים להוכיח לילד שהוא רע, מת"חילים בני-אדם לחשוב את עצמם לרעים.

אולי תבינו עתה מה אתם עושים, כי שאתם רואים את ילדכם משחק בצוואתו וצועקים עליו: "דני ילד רע!" או, כשאתם פוגשים ילד חמוד ושואלים אותו: "איך קוראים לך? בן כמה אתה? האם אתה ילד טוב?" אתם פשוט מחזירים בו מושגים ש"אין לו צורך בהם, וגורמים לו שאת כל הדברים שהוא עושה בין כה וכה, הוא יעשה מתוך הרגשת-אשם.

אני חוזרת למין, כיון שזהו הכוח החזק ביותר השולט בילד. מהרגע בו הוא נולד, אם תסכמנה האמהות לכך או לא, עובדה היא שהיניקה מן השד היא כבר תענוג מיני מובהק לילד. אני מניחה שתימצאנה המון ביניים שתרשגנה רע מאוד, בידיעה שביניקה הן נותנות תענוג מיני לילד. הילד נתון לתענוגות מיניים מהרגע בו נולד, ובדרך התפתחותו המאוחרת הוא מ"גיע לשלבי סיפוק מיני אחרים. למולנו אין עדיין אמהות הסבורות שבחליצת שד ל"



במקום לאסור על הילד לגעת בחפצים שבירים, מוטב לסלקם, לתת לו להתעניין בחפצים חסרי-ערך, כשם שעושה יעל זראי בתמונה. לעומת זאת אין ריקה נותנת לה לשחק לבד במכשיר כמו הרדיו החדיש (תמונה למעלה). אך גם את האיסור הזה אין ריקה מבצעת בצעקות או באיומים. אין לכבול את פעילות הילד.

ת, במקום להתגנדר בנוצות של נהג ה- קונסוליה תרוסית.

משטרה

בגלל שש לירות

בשלוש לפנות בוקר הקישו השוטרים על דלת ביתו של פסח סעדיה, ברחוב לחינסקי בתל-אביב. "משטרה!" אמר הקול מבדל ל- דלת, "פתח מיד."

סעדיה, נהג מונית, פתח את הדלת. רק לפני שעה חור מעבודתו וטרם הספיק אפי' לו להירגש. "אתה חייב קנס של שש ל- רות," הודיע לו הסמל ברשמיות, "אתה צור."

מה שקרה אחרי כן התברר בבית-המשפט, בפני שופט השלום אליעזר זליקסון. התובע המשטרי סיפר כי פסח סעדיה, אחיו אבי רהם והאב נחמן סעדיה התנפלו על ה- שוטרים, היכו אותם עד זוב דם. השופט האמין לשוטרים באשר לשני האחים, דחה את האשמותיהם שיוחסו לאב בן ה-60. "אני דן פסח סעדיה שלושה שבועות מאסר ואת אברהם סעדיה לחודש ימים," פסק השופט וציווה לא להחליף את עונו המאסר בתשלום קנס. האב הזקן חזר לביתו, בו חיכו לו אשתו ושני ילדיו של בנו הבכור פסח. שני בניו הועברו לבית-הסוהר לריצוי עונם.

ידיד ותיק. לפני שנים רבות היה נחמן סעדיה שוטר רוכב במשטרת המנדט. בשירותו הכיר אז את פליק קמפ, שוטר רוכב כמוהו, אתו יחד בילה אז שעות ארוכות בסירים שיגרתיים ברחובות העיר וסביבתה. סעדיה שידע את התקנות, כי מאסר פחות מששה חודשים אפשר להחליף במה שנקרא "עבודות חוץ" — עבודות נקיון ושירות במשרדי המשטרה — פנה לידידו משכבר הימים, פליק קמפ, היום יואב פלג, מפקד מחוז תל-אביב.

פלג לא רצה לקבל לראיון את מי שהיה חברו למשטרת הרוכבים. הוא דחה את בקשתו ל"עבודות חוץ" לבניו, סירב לספל בתוכיירי הרבים. בצד לו פנה נחמן סעד' יה ליוסף נחמיאס, מפקדו של פלג, ציטט באוזניו את הפתגם הערבי: "היכני ובכנה, הקדימי ותחלונן." טען נחמן סעדיה: ה- שוטרים היכו אותו ואת בניו, הגישו את התלונה הגנרית כדי למנוע תלונה חרי- פה נגד עצמם. ענה לו על כך דובר המש- טרה רמ"ח יעקב נאש: "...סבעי רק כי המשטרה לא תסבול ברינות ומצב של כל דאלים גבר."

פסוקי תנ"ך. נחמן סעדיה לא אמר נואש, פנה גם לנשיא המדינה, ביקש לחון את בניו-מפרנסיו, לשרשר מבית הכלא למען יוכלו לעבוד לפרנסתם. הוא נענה בשלילה, הוסיף לשלוח מכתבים נוספים לכל אלה שלא רצו לעזור לו, ציטט להם את פסוקי ישעיהו פרק א': "שריך סוררים, חברי גנבים, רודף שלמונים, כולו אוהב שוחד, יתום לא יפוטו וריב אלמנה לא יבוא אליהם."

ענה לו על כך מזכירו של נשיא המדי- נה: "תמוהה בעיני הדרך שבחרת להטפת המוסר ולהטלת האשמות שוא, ואף זאת בהסתמך על דברי הנבואה של ישעיהו ה- נביא... לצערי טרם נסתיים הטיפול ב- בקשתך."

התשובה הגיעה בדיוק חמישה ימים אחרי שהבנים שוחררו מן הכלא.

דרכי אדם

עליה וירידה של מסי' 1

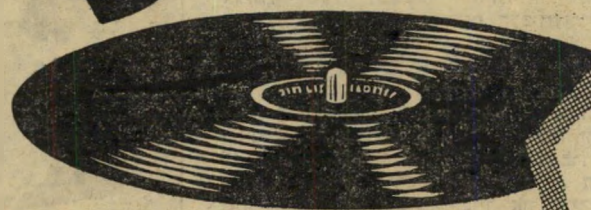
קראו לה מלכת הדוגמניות, למרות שאיש לא הכתיר אותה בתואר זה מעולם. היו ב- ישראל דוגמניות יפות ממנה, צעירות ממנה, אולם אף לא אחת מהן לא יכלה להשחית אל 'חנה קליין, כי הדוגמנות היתה טבועה אצל בדם. היא לא למדה מעולם איך ללכת ואיך להציג את עצמה, אף על פי כן ניהונה בחוש טבעי של אשה, שהפך אותה לדמות האצילה ביותר בין הדוגמניות בארץ, ה- פופולרית ביותר והאהודה ביותר.

חיה של חנה, ילידת צ'כוסלובקיה, לא היו קלים. בשנת 1940, כשהיתה בת 20, הצליחה להתחמק עם שיירת מעפילים עד לגמל קטן ברומניה, עלתה על אנית מע- פילים קטנה שהובילה אותה ארצה. האניה נתפסה ליד חופי הארץ וחנה הועברה עם שאר המעפילים לאניה הגדולה פטרית, בה

וא להכיר את, המועדון המוסיקלי

6 יצירות גדולות

על תקליט אחד ארדינגו הייפי
את ששת היצירות השלמות



השלם את ספריית תקליטיך! הנחה מיוחדת זו, של יותר מ-40% מהמחיר הרגיל של תקליטו בסך 8.750 ל"י נעשית כדי להראות לך את איכות תקליטיו ולוסיף את שמך ל-2,000,000 אספני "ממ" ברחבי תבל.

שום התחייבות לקניה אינה כרוכה בחברותך ב"ממ". אבל תמורת 8.750 ל"י — המחיר הנמוך ביותר שבו ניתן להשיג תקליט ארד נגן בישראל — תוכל לרכוש, לפי בחירתך, כל תקליט או מספר תקליטים, "ממ" מאריכי נגן, הייפי, כדי להזמין תקליט כלשהו שברצונך לקבל בביתך, סמן בעגול את המספר הסמוך לו, התקליטים הרשומים למטה יוצאו לחלוקה בקצב של שנים בכל חודש, החל ב-1 באוקטובר ש.ז. תוכל להפסיק את חברותך ב"ממ" בכל עת, על ידי הודעה מתאימה אלנו.

ללא תשלום מוקדם כלשהו. אתה משלם רק עם קבלת התקליט בביתך. אינך מתחייב בשום תשלום מוקדם או ברכישת מספר תקליטים מסוים.

משלוח לביתך! נחבר ה"ממ" תהנה מיתרון נוסף של "משלוח חנם הביתה" בכל שעה הרצויה לך.

אנא, גזור כאן!

לכבוד המועדון המוסיקלי רחוב אחתה בית 6, תל-אביב.

אנא, שלחו לביתי, לפי הכתובת הרצופה, ללא כל התחייבות נוספת, את תקליט ארד הנגן, הייפי, של "ממ" הכולל 6 יצירות שלמות במחיר 5.750 ל"י.

(אם אינך מומין את התקליט המיוחד תמורת 5.750 ל"י, סמן בסובך X במשבצת זו):

1. **בשהובן** — סימפוניה מס' 7 בלה מינור; תזמורת סונהאלה מינור; המנצח: אוטו אקרמן.
2. **בראהמס** — סימפוניה מס' 4 במי מינור; תזמורת האופרה של פרנקפורט. "פתיחה טרא- גית"; תזמורת סימפוניית מהמבורג; המ' קארל במברגר.
3. **דבוריאק** — סימפוניה מס' 5 במי מינור, "מן העולם החדש"; תזמורת סונהאלה מינור; המנצח: אוטו אקרמן.
4. **פראנק** — סימפוניית סימפוניית; תזמורת הפילהרמונית ההולנדית; המנצח: קארל במברגר.
5. **רומנינג** — קונצ'רטו לפסנתר בדו מינור מס' 2; תזמורת הפילהרמונית ההולנדית; המנצח: קארל במברגר.
6. **מוצרט** — סימפוניה מס' 35 ברה מינור, "הפנר"; וסימפוניית מס' 29 בלה מינור; תזמורת הפילהרמונית ההולנדית ותזמורת האופרה הממלכתית בווינה; המנצח: הנרי סבובודה.
7. **מוצרט** — סימפוניה מס' 40 בסול מינור, וסימפוניה מס' 34 בדו; תזמורת הפילהרמונית ההולנדית ותזמורת האופרה הממלכתית בווינה; המנצח: הנרי סבובודה.
8. **ברליוז** — "הסימפוניה הפני- טסטית"; תזמורת הפילהרמונית.
9. **צייקובסקי** — סימפוניה מס' 6 בסי מינור, "הפסטיבל"; תזמורת סונהאלה מינור; המנצח: אוטו אקרמן.
10. **שומן** — סימפוניה מס' 1 בסי מינור; אופוס 38; תזמורת הפילהרמונית ההולנדית; המנצח: קארל במברגר. (עם מנדלטון — הפתיחה "מלוסיה היפה").
11. **בשהובן** — קונצ'רטו לפסנתר מס' 5 במי מינור, אופוס 73, "הקיסר"; האנס קאן, פסנתר ותזמורת הפילהרמונית ההולנדית; המנצח: אוטו אקרמן.
12. **בראהמס** — קונצ'רטו לכנור, ברה מינור, אופוס 27, הכנר ריקרדו אודונופוסוף ותזמורת האופרה בפרנקפורט; המנצח: קארל במברגר.
13. **דבוריאק** — קונצ'רטו לצ'לו בסי מינור; הצ'לו פאול סור- סלייה ותזמורת סונהאלה מינור; המנצח: אוטו אקרמן.
14. **שומן** — קונצ'רטו לפסנתר מס' 2, בפה מינור; הפסנתרן ניוטון ווד, ותזמורת הרדיו של ציריך; המנצח: ואלטר גהר.
15. **הנדל** — קונצ'רטו גרוסי מס' 6 בסול מינור, ומס' 12 בסי מינור; תזמורת וינסטרטור; המנצח: קלמנס דהינדן.
16. **מוצרט** — קונצ'רטו לפסנתר מס' 26 ברה מינור, "ההכתרה"; הפסנתרן הישראלי פראנק פלג ותזמורת סונהאלה מינור; המנצח: אוטו אקרמן.
17. **מנדלטון** — קונצ'רטו לכנור במי מינור, הכנר לאוסי קאפופ

(*) בתוספת 200 פרנטה לכסוי חלק מהוצאות המשלוח לביתך.

מלא - באותיות מרובעות ובדיו - את הפרטים הבאים וכן ציין את כתובתך בבקורות על העמסה:

השם: אצל: בעיר:
רחוב: מס': משלוח בין השעות:

גלובוס



העט המיוחד לגברת

- הדור ועדין בצורתו
- נתון בנרתיק עור אמיתי
- ארוז בקופסה הדורה



היו דרכים. הידיעה מן המוקד מסרה, כי ברחוב פינסקר מספר 24 בוצע מעשה שוד. השוטרים זכרו כי לא רחוק ממקום זה בוצע, רק לפני שבועות אחדים, רצח הדוקר ראטור יחזקאל שיפטר. שני מקרה שוד נוספים בוצעו אף הם לפני זמן לא רב בקרבת מקום.

במקום הפשע מצאו השוטרים את הקרבן. שאול ודובוסוף (21) סיפר כי עבר במקרה ברחוב, כשגבר בלתי מוכר לו יצא מחצר אחד הבתים וביקש ממנו לעזור לו להרים חבילה כבדה. „אמרתי שאני מסכים והצעיר נכנס איתי לחצר. ואז התנפלו עלי שני בחורים אחרים, לקחו ממני את ארנקי וברחו“, סיפר שאול לסמל הניידת.

במקום נמצא גם הארנק. „היו בתוכו 26 ל"י“, טען שאול, שהועבר למשורר ה"חירות של הנפה הצפונית, כדי למסור עדות על נסיבות הפשע. „אני גר בקרית עמל“, מסר בעדותו, „לפני כמה שבועות הייתי חבר קיבוץ איילת השחר“.

המשטרה פתחה בחקירה. היא סיימה אר"ת הרבה יותר מהר מכל תיק דומה אחר. אך הפעם לא חריצותם של טובי החוקרים היתה בעזרתה, כי אם עדותו החוזרת של שאול עצמו. „כל הסיפור לא נכון“, סיפר ודובוסוף בעדות שניה, שמסר לפנות בוקר, אחרי שבילה את הלילה בתחנת המשטרה, מחוסר כל מקום אחר ללון בו: „לא היה לי היכן ללון ולכן טלפנתי למשטרה וסיפרתי על השוד. אף אחד לא התנפל עלי“. החוקרים הוציאו תיק חדש מארון התיק, קים, רשמו את הודאתו של שאול, חיברו גליון אישום והומינו את המתלונן לשוא לבוא איתם אל בית-המשפט הסמוך. „יש לי משפט דחוף“, אמר מפסק שני אברהם קדר לשופט השלום ד"ר אליעזר חקס, „הוא יקח רק כמה דקות“.

המשפט ארך חמש דקות. שאול ודובוסוף הואשם בהזקת מנגנון משטרי לשחא, נדון לששה חודשי מאסר על תנאי. „אני לא אעשה זאת שנית“, הבטיח שאול לשופט ולשוטרים שליווהו וחזר לביתו אשר ב"קריית עמל“.

חזכיר

נסיון תיווך בציריך

נסיבות הפשרה בסכסוך שבין פנחס לבון והחברה המרכזת של ההסתדרות, לבין מנהליו הקודמים של סולל'בונה, עלו ב"תוהו. כפי שגילה העולם הזה (1093) סירב לבון לשמוע כל הצעת תיווך מכל אלה שהוצעו לו, דחה גם את ההצעה לנסוע לציריך לשיחות פנים אל פנים עם הלל דן, רודן סולל'בונה לשעבר. הלל דן, דוד הכהן ואהרון רמז לא יחזרו עוד להנהלת סולל'בונה, ותפקידיהם ימסרו לנאמני לבון. לעזרת זאת, ממשיכים המנהלים המתפטרים לנסות ולחרחר ריב ומדון בחטיבות המפעל, להפיץ שמועות על התמוטטות כלכלית קרובה ועל הנוק שייגרם לציבור הפועלים, אם יעמדו המנהלים בהתפטרותם. . . . הודאה גלויה בחוסר השלימות שבמסקנות חזקת החקירה לבדיקת וגילוי האחריות למה ש"אירע במרד-שטה, ניתנה השבוע עלי ידי שר המשטרה בכור שיטרי, שקיבל את התפטרותו של מי שהיה מנהל הכלא צחר. בהתאם למסקנותיו של העולם הזה (1092), שהוכיח כי החברה שפכה את זעמה על הקצינים והסוהרים הגמוכים שבשירות בתי הסוהר ולא הטילה את הקולר בראשי השירות, רמזו אישים רמי-מעלה בממשלה ובמנגנון הממשלתי כי על כל מי שהיה אחראי במישור ובקפיץ למה שקרה ב"שטה, להתפטר מיד מן השירות. אחרי התיפטרותו של סגן הנציב אברהם דשא, ניתן רמז כזה לחיים צחר, החובש שעלה במ"הירות מסחררת בשלבי שירות בתי-הסוהר. למרות שבתחילה סירב שטרית לקבל את התפטרותו של צחר, הוא אולץ לעשות זאת אחרי שגרמו גם לו, כי מעמדו נמצא ב"סכנה לא פחותה מזו של צחר ושל דשא. . . . פעולת-ההגנה של שירות ה"בסחן, למלחמה בחזית הערבית שהוקמה אחרי מאורעות האחד במאי בנצרת, מקבלת אופי של פעילות גלויה ותוקפנית, כפי שצפה מדור העולם הזה (1092) לפני שבו עות אחדים. . . . עסקן הכדורסל יהושע ("יוש") בורשטיין-עינבר, התמנה ה"שבוע על-ידי מרכז הפועל כיוש-בראש ה"תאחדות לכדורגל. הפרדוקס, כי עסקן כדורסל שאין לו מושג בכדורגל מתמנה כיוש-בראש התאחדות הכדורגל, כפי ש"ניבא העולם הזה (1093), מוזר עוד יותר, נוכח העובדה שיוש קיבל את תפקידו החדש אחרי שנכשל לחלוטין בענף הכדורסל.

עמדו האנגלים להגלות שלושת אלפי מע"פילים לאי מאוריציוס. היא היתה על האניה שעה שהתפוצץ מטען חומר-הנפץ שהטמינו בה אנשי ההגנה, וכשלוש מאות איש מבין שלושת אלפי מעפיליה נהרגו.

חנה, ספורטאית ושחינית טובה, צעירה בעלת גוף חטוב וצורה נאה, קצפה למים, שחתה עד שנמשתה. היא היתה אחת מ"שלוש נשי האניה שהבריטים לא תפסו. שבועיים התארכה בבית משפחה שלא ה"כירה אותה בחיפה, ואחר יצאה לחפש את עתידה בארץ כשאין לה ולא כלום פרט לאישיותה המלבבת.

העתיד לא נראה ורוד ביותר לצעירה, בת למשפחה אמידה ומיוחסת. לא היה לה קרוב או מודע בארץ, והיא נאלצה לעבוד כמלצרית בקפה צינט בתל-אביב.

הבת התעשרה בקנדה. אולם בחור רה עם גוף וחזות אצילית כשלה, לא היה מקומה מאחורי הדלפק. היא מצאה עבודה כזכנית בחנות בגדים, הכניסה בפעם הרא"שונה לארץ את מקצוע הדוגמנות. בתחילת שנות החמישים לא היתה לה מתחרה בשטח זה. השנים חלפו. חנה נישאה, התגרשה, נישאה שוב למהנדס טקסטיל בעל בית חרושת לשמלות. שעה הלבין, אולם היא נשארה חנינית ואצילה כשהיתה, גופה לא איבד מגמישותו.

במשך זמן עבודתה הרחיבה חנה את חוג מכריה וידידיה, הפכה להיות מקובלת יותר ויותר בחוגי החברה התל-אביבית.

למרות שקם דור שלם של דוגמניות צעירות נשארה חנה עד היום הדוגמנית מספר 1. היא היתה מקבלת 100 ל"י לתצור גה, סכום שאף דוגמנית טובה אחת לא קיבלה. מלבד זאת עבדה גם כמנהלת מח"לסת המריחות לנשים בבית-המסחר איזויר בתל-אביב.

צורתה הנאה ומקצועה המיוחד הכריחו את חנה להמציא תמיד בחברת גברים ש"



דוגמנית קליין
הלכה האם אחר הבת

העריצו אותה וחזירו אחריה. כשהשתתפה חנה במשלחת הדוגמניות הישראליות ש"נסעה לפני למעלה משנה לדרום-אפריקה, היא קיבלה הצעות אינסופיות ממליונרים, חזרה עם טבעת יהלום בן ארבעה קאראט. שקיבלה מאחד מהם.

אולם בעוד חנה מצליחה בכל השטחים, לא האירה ההצלחה פניה לבעלה. הוא פשט את הרגל. סר וועף היה מבלה את כל יומו בבית-קפה, התפרנס למעשה ממשכורת אשתו. לווה לא היו ילדים. אולם לבעלה של חנה היתה בת שכינים היא בת 22, בוגרת תיכון ובעלת הופעה משכנעת בזכות עצמה, שהיגרה לפני שתיים לקנדה ובעלה הישראלי התעשר שם.

השבוע הפסיקה חנה קליין בת ה"38 את עבודתה בבית-המסחר איזויר. לחברותיה סיפרה כי היא יוצאת לחופשה. למכריה, ש"ידעו כי היא מכרה את דירתה, סיפרה כי היא עוברת לגור בוילה מפוארת. במקום זאת, היגרה השבוע מלכת הדוגמניות של ישראל עם בעלה לקנדה.

פשעים

התיק השני

שוטרי הניידת שהובילה למקום הפשע

אשתי היקרה,
לך סוף עלה בידי לקנוח
לך את מכונית הכביסה
אוניברסל אליה נכספח
כל כך. שנה טובה
באהבה בעלך



מיטת הברכות לשנה החדשה
לכל ידידיו ולקוחותיו
מאוניברסל

ארצו בעת שרע"מ — מלחה בברכות בריית המועצות — באה לאור העולם. אך לא דעי תו של בכדאש על הדמוקראטיה היתה עי קר הידיעה מפראג. חשוב הרבה יותר היה החלק השני של נאומי. בחלק זה גילה בכדאש כי המפלגה הקומוניסטית בסוריה סירבה להתחלל, בעת פירסום הצו המסרק את כל המפלגות הפוליטיות בסוריה. מס תבר כי גם אחרי שראשה עף אל מקלט בטוח בדמוקראטיות העממיות, המשיכה ה מפלגה הקומוניסטית בסוריה להתקיים ב מחתרת.

הידיעה השניה מפראג, שהגיעה יום אחי רי הידיעה הראשונה, נגעה לגמאל עכר אל-נאצר. היתה זו הודעה ממשלתית, כי נשיא רע"מ הוזמן לביקור רשמי ברפוב ליקה הצ'כוסלובאקית. רק כדי להוכיח לו שמפלגות מחתרתיות לחור, ומדיניות גבוהה לחור.

עיראק

גם בלהט, הצניעות

„שמאל ימין, שמאל ימין... פאזיה, ישרי את החזה! נעימה, הורדי את הכתף השמאלית! שמאל...“

כיתת הצעירות עברה בסך, לפקודותיו של סרן הצבא העיראקי מוחמד מרהום צפאר. היו אלה המתנדבות הראשונות לחיל המש מר הלאומי, שהוקם לפני שבועות אחדים, בפקודת ממשלת ההפיכה. בצו של המושל הצבאי העיראקי נתבקשו כל האזרחים ש מעל לגיל 15 להתנדב למשמר הלאומי. ל הגן על המולדת בעורף, במקרה שחייליו ייקראו לחזית.

המתנדבים הראשונים זכו לפרסומת רבה. ביניהם נמנה פואד אל-רכבי, שר הפיתוח בן ה-28, אשר העיראקים מתגאים בו כשר הצעיר ביותר בעולם. אל-רכבי, מהנדס בניין בוגר אוניברסיטת בגדאד, נאסר ארבע פע מים עלידי משטרת גורי אל-סעיד. בפעם האחרונה שוחרר ממחנה המעצר לאחר ש כבר מונה חבר בממשלת ההפיכה. „במו ידיו“ מטבע הדברים, זכו הבחורות למנה גדולה יותר של פרסום. מחנה האימונים שלהן הוקם במרכז בגדאד,

הלבנון

חלף עם העוצר

משמרות חמושים סיירו ברחובות ה עזובים. אזרחים עמדו בחלונותיהם ולא העזו לרדת לרחוב. פה ושם, בסימטה ניי דחת, הורם תריס-הברזל של חנות מכולת, לספק משהו כחפזון לקונה. בירות, ביום בחירת הנשיא החדש, היתה כעיר מתה. עוצר של 24 שעות יצר חלל-ריק מתוח אך חסר תקריות, כדי לאפשר העברה סדירה של רסן השלטון ממיל שמעון ליוורשו, מפקד הצבא הלבנוני הנגדל פואד שיהאב.

השקט חלף עם העוצר. אך הספיקו המוד מנים המעטים לחזור לבתיהם — ומרחץ הדמים התחדש בפראות שלא ידעו כמות ארבעת חודשי מלחמת-האזרחים. הפעם היו אלה אוהדי-הממשלה לשעבר שפתחו בהת קפה על מרכזי האופוזיציה לשעבר.

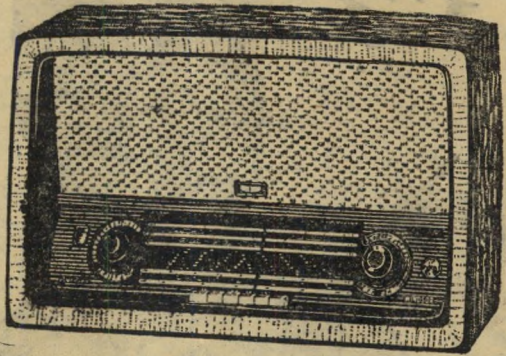
הכריז פייר ג'מאיל, מנהיג הפלאנגה, ה ארגון המארגני הקיצוני: „הקמת הממשלה החדשה הוא נצחון בלתי-מוצדק לאופוזיציה. היא גם לא שינתה במאומה את המצב. אנו מכריזים כי נילחם בה עד הסוף.“

רחמי אללה. במחייך התהפכו היוצ רות בארץ השטועה. הנשיא הפך — עוד בטרם סיים רשמית את כהונתו — ראש האופוזיציה החדשה; מפקד מורדי חלב רשד כראמה התמנה ראש הממשלה, לצלהתם ה גלויה של המורדים; האיש המהסס והשתקן של הלבנון, פואד שיהאב, ניגש סוף-סוף לפעולה נמרצת.

במשך כל חודשי המרד דחת שיהאב את דרישת הנשיא שמעון להטיל למערכה את כל כובד משקלו של הצבא, לחיסול המרד. אך עתה, משהבחין הנשיא שיהאב בסכנה הנשקפת למשטרו ולארץ כולה מפני התנופה החדשה למלחמת האזרחים, נקט המפקד העל יון שיהאב בפעולה תקיפה. הצבא והמש טרה קיבלו הוראה לפתוח באש, ללא הת ראה, על כל אזרח אשר יראה נושא נשק ברחוב. עוד למחרת מרחץ-הדמים של ה פלאנגה, בו נהרגו למעלה מ-60 איש, כבש הצבא את מטה הפלוגות הנוצריות, פירק את תחנת השידור שלהן.

שיהאב גם הודיע על כחנתו לדרוש את

Windsor



היצירה החדשה ביותר של

תוצרת פילוס

הרדיו המלכותי, כשמו כן הוא - מלך המקלטים!

8 מנורות, 2 רמי קול, אנטנה פריט מסתובבת, צליל HI-FI, תיבה מהודרת.

יש מקלטים זולים יותר, אך אין טובים יותר! זוהי ההשקעה עבור כסף.

Pilot Radio

U.S.A. - ENGLAND



מתנדבות המשמר הלאומי העיראקי בפעולה

„שמאל ימין! חזה קדימה!“

ומדי יום חזו במאמצי המתנדבות עשרות אזרחים מיוחדים. היה דרוש מאמץ לא מבו טל להתאמן ברובה לי אנפילד הכבד. אך המתנדבות לא השמיצו חלונה. „להסתור בשורה, לפי סדר הגובה“, פקד המדריך. השתירה ערבוניה ממושכת, כשכל בחורה מנסה להוכיח כי היא גבוהה יותר מאשר המקום שקבעו לה חברותיה בשורה. לבסוף נאלץ המדריך לסדר אותן בעצמו, כשהוא גוער בהן: „זה המקום שלך, ואל תעזו להחליף אותו. זאת פקודה!“

מדוע התנדבו הבחורות, כולן סטודנטיות באוניברסיטה או תלמידות בית-ספר תיכון? „כי מקומה של האישה לצד הגבר — בקו ההגנה הראשון“, השיבה גני אל-פארס, „אני מצטערת שלא היה רובה זה בידי ביום פרוץ ההפיכה. הייתי הורגת בו את גורי אל-סעיד במו ידי!“

הבחורות תימרו בסך, השתתפו על ה אדמה, כיחנה את רוביהן למטרה. הן גראו בכל כחילות — מלבד החלוקים האפורים שכיסו את צבעוניות השמלות. „מדוע לא קיבלתן מכנסי חאקי?“ שאל אחד העתונאים. על שאלה זו השיב המדריך עצמו: „גם ב להס ההתנדבות חייבת הנצרה העיראקית לשמור על כללי הצניעות.“

פינוי האמריקאים בהקדם, ולשוב לקו הנייט רלי בזירה הערבית. „אם אצלית“, הכריז אחרי טכס השבעתו, „תחיה ארצי. אם אי כשל — אללה ירחם על לבנון“, סיפר. למען הדיוק, זקוקה לבנון לרחמי אללה בלאו הכי.

רע"מ

ירידה למחתרת

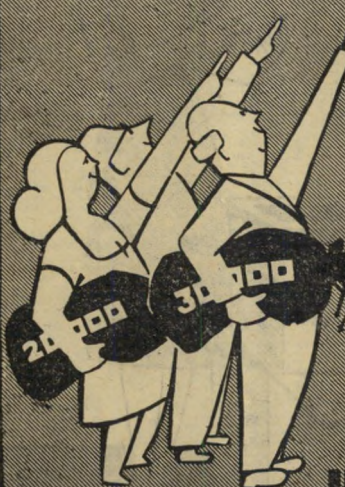
שתי ידיעות הגיעו השבוע מפראג. ה אחת היתה קשורה בכאלד בכדאש, מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסורית-לבנונית אשר עזב את דמשק כחפזון, מיד לאחר איחוד סוריה ומצרים (העולם הזה 1063). בנאום שנשא בכדאש בפני הועידה האחרונה של המפלגה הקומוניסטית הצ'כוסלובאקית, אמר רה הידיעה, תקף הקומוניסט הגולה את החוקה של גמאל עכר אל-נאצר. „זוהי חר קה בלתי דמוקראטית“, טען בכדאש, כורדי עקשן שעבר את מדורי הרדיפה האנטי-קומוניסטית מאז היותו סטודנט צעיר.

מאותה סיבה, הסביר מדוע עזב את * למרות שלפי החוקה הלבנונית, הנשיא הוא הרמטכ"ל.

הוא



לא קנה ולכן לא זכה



ואתה הזדדד ורכוש

אלצרת

נזפעל הפים

הזכיה הזדולה

30,000 ל"י



הווי

חלק עם הרוח

בתל-אביב, פירסמו בניה של אשה שנפטרה מודעת-אבל בנסח הבא: "אנו מבכים את פטירתה של האשה החכמה, שחינה אותנו ברוח עמנו וארצנו". פירסו למטה את כתובותיהם, שהיו כולן כתובות בארצות-הברית.

הבו אור

בתל-אביב, אחרי שראש העיר נשאל במסיבת-עיתונאים מה יש בדעתו לעשות לחיסול תופעת הוונות, שפשה בעיקר בפרגות וסימטאות חשוכות בעיר, הודיע הוא כי בדעת העיריה להאיר מקומות אלה.

עוף טוב, הכל טוב

ביבנאל, לא הצליחו בני משפחת ב.ש. למצוא את סנדל בתם הקטנה, שנעלם מבלי שירגשו בו. ניגשו לאכול את סנדל ראש-השנה, והפתעו כאשר הורק סיר מרק העוף, ובתוכו נמצא סנדל הבת שלם.

הלקוח צורק תמיד

ביפו, אחרי ששמואל קמחי בן ה-22 עמד על דעתו, והתעקש לשיר בבית הקפה אריאנה בלחי התזמורת, דקר אותו בעל בית-הקפה בסכין בצווארו.

הצילו!

בנתניה, הבחינו שני המצילים המקוריים במים באדם טובע במי הים, מיהרו למותו, במחשבה שהוא כבר מחוסר הכרה, גילו בשבם כי החוף כי האיש עדיין בהיכרה, החלו להכותו מכות רצח.

חוק ההיצע והביקוש

בקוקסביל, ארצות-הברית, כאשר בית-הדין שדן-בנירושיו של ג'יימס צ'יסטר התעניין לדעת אם נכונה העובדה שהוא נהג להכות את אשתו, ענה האיש: "הכיתי אותה רק בעת שהיתה זקוקה לזאת".

אנטיקריקטיס

בבית-לדיר, נעצר נער בן 14, שהתפרץ ביום הכיפורים לחנות-מכולת ב-מעברה, גנב 32 ל"ה, הסביר לחוקרים: "הצום הכביד עלי, ומאחר שלא נתנו לי אוכל בבית התפרצתי לחנות לחפש ביסי קרטיס".

חטאנו, אשמונו...

בנתניה, התפרץ זלמן קורר, משיכון דיור לעולה, לבית-הכנסת בליל כל נד-רי, כשהוא שיכור וגלוי ראש, הוכה קשות על-ידי המתפללים, שהפסיקו את תפילתם, שברו את ידו.

המוקמתוק

בתל-אביב, התלונן תייר דתי במש-טרה, כי אחרי שקנה שלושה אתרוגים ליד בית-הכנסת הגדול, הביאם לקרוביו ב-מתנה, התברר לו כי היו אלה רק שלושה לימונים גדולים.

ההורים הדלי

בניר-יורק, כבנין מרכז האו"ם, נשמעה בעת הכינוס האחרון של העצרת קריאה ברמקול של המזדרונות: "הגברת קלינגמן ממלחת גיפאל מתבקשת להכנס לאולם".

המחזיק הכמעט-אחרון

בתל-אביב, ניסתה צעירה בת 17 ל-שים קץ לחייה בשנית ליוול, אחרי שאיחרה לחזור לבילה מנשף רקודים, ו-אחיה סטר לה על לחיה.

קוד ישראל

ביפו, אחרי שילדים הטילו אבנים על ת-שעברה ביום הכיפורים ליד בית-כנסת, שברו את משותיה, לא נתנו לה לזוז מהמקום, נטש הנהג ישראל ברמן את מכוניתו, השאיר את צופרה פתוח, ה-זעק על-ידי שוטר לחזור ולקחת את מכו-ניתו, אחרי שהמתפללים הפסיקו את תפ-לתם בגלל התרועה.

סיפור אגדה מודרני לילדים. "פעם, כי-שאמלה היתה ילדה קטנה, היה איש אחד שקרא לו צ'יאנג קיי צ'ק. והאמינו או לא-הוא עוד ישנו".

זה לא היה זה

... אני רוצה משהו" צועקת (1096/1), "כבר ביליתי בבארים עד שעות הלילה ה-קטנות עם מיטב נוער הזהב של תל-אביב, ומאידך גיסא ישבתי ליד מדורה עם החב-רה המנסים, כביכול, להיות אמנים, והם-שרים שירי געגועים ומנגנים על מגדולינה ומבלים את שארית הלילה בכסית. אך בכל-זאת, זה לא זה".

"יושבת אני כעת בחדר מוצף באור חשמל מסנור, לאחר יום עבודה בבית-חולים, ויש בלבי כמיהה למשהו. דבר ממשי, אמיתי... או אדם שאוכל להיות לפניו כמות שאני באמת, בלי אותם התנחנחים ה-אופייניים כל כך לחברה בה אני נמצאת, אדם שאוכל לבוא אליו בכל רגע של היממה ולומר לו: כאן אני... וזה יהיה דבר מובן מאליו שאני אהיה שם, ושוב - שלא אראה אותו שבועות - ואף זה יהיה מובן מאליו...".

"אני רוצה אדם שיבין אותי... אני בת 18 ולומדת בבית-ספר לאחיות...".

מתחת לאפס

קודם כל אני רוצה להתחרות ש(1096/2) הוא מלבס. לדבריו - ואינכן חייבות ל-האמין לו - הוא "טיפוס אהוד, טוב לב, עדין... גבר די נאה". הוא שסבור משום מה, שאחרי כל דברי העזנה שאמר על-עצמו, לא תהיה ההיענות מתחת לאפס. הי-מוכנה לקרא, במכתבו הראשון לפחות, משהו כמו איך שהעושר הוא לא האושר, שהעיקר הוא האדם, באשר הוא אדם.

נשבעת לכם שקראתי במדור מכתבים צר-פתי: "אני אוהבת אותו. הוא אוהב אותי. הורינו מסכימים. מה לעשות?"

היה היו שתי חברות

(1096/3) הן שתי חברות... (מלאו את החסר / מחקו את המיותר) ב-תנאי שאתם שני חברים בני 40-20.

יש או אין לו וספה

(1096/4) היה רוצה לדעת שאם לא יכ-תוב שהוא דומה או לא לרוק האדסון, ש-יש או אין לו וספה - אם באמת יכתבו לו. הוא גם איננו כותב אם הוא בודד או קשור בחברה סלונית או עממית מעולה ו-טובה, שכל בחוריה ובחורותיה יפים ונחמ-דים, בעלי חוש הומור, יודעים לבדר ולה-נעים. הוא אף לא תיאר מחזה עצוב ורומ-נטי מעורר רגשי אהבה, בו החליף מבטים לוהטים עם נערה שישבה בשורה המשיעת כסא 5 בקולנוע תל-אביב, בהצגה שניה ב-20.5.58; או מחזה אחר בו שכב על מיטתו עם הבמחילה למעלה, עמוס ומוקף ספרים. הוא אפילו לא כתב, תארגן לכך, שהוא רוצה שאכתוב שחבריו אומרים עליו שהוא נחמד.

כן מה ש(1096/4) מוכן לומר על עצמו הוא שהינו בן 24, חובב ציור וזמר, גבוה למדי, פקיד, ומעוניין להתכתב עם מורה.

נמאס לה

מי שרוצה לכתוב אל (1096/5) חייב, לדבריה, להימנות על קורא ואוהדי העולם הזה. פשוט נמאס לה, טוענת היא, לסגור כל הזמן על העתון. היא בת 21, פקידה, ולמרות זאת גורמית בהחלט.

קשרי אהבה ושלוש פנימי

בכתב-יד מסולסל כותב לי צעיר ערבי מן הכפר טייבה, במשולש (1096/6):

לכבוד אהובת קהל האינטליגנציה, רותי. ינעם לי מאד לכתוב לך, זו הפעם ה-ראשונה.

"אני בחר ערבי, סטודנט למחצה, שולט בשלוש השפות עברית, ערבית ואנגלית, מעוניין להתכתב עם בחורים ובחורות ער-ביות ויהודיות, בגילים 17-21 שנה. אני בן 21, יודע קצת על חי המדינה למרות שאני צבר. אני תקוה שהתכתבות תביא לידי קשרי קשרי אהבה ולבסוף ל-שלוש פנימי".

ריקודים ופסיכולוגיה

החברה אמרו שכלום לא ייצא מזה ש-כותבים אלי. (1096/7) אמרה שדחקה כן.

או הם אמרו לה נראה אותך, או היא רי-צה להתכתב עם בחר נחמד כזה גבוה, אתם יודעים, שאוהב ריקודים, שחיה ו-פסיכולוגיה, ושיהיה לו קשר עם לימודים ועם מורים, כדי שיוכלו להחליף רשמים. זה אולי לא יפה כל כך לומר, אבל לא-איכפת לי אם היא תצליח או לא.

יש עוד בכל זאת מישהי שנזכרה בצר-חיים. נילי מיכאלי משדרות הצבי 22 חיפה,

נערת השבוע



טובה בן-רובי. 21. נשואה שלוש שנים. כל צעד בהילוכה המהסס'עדיין מכריז: תר-צרת לאה פלסטר. כי טובה, הבולנדית בע-לת המידות הקלאסיות, טימה לא מזמן את קורס הדוגמניות של הגברת פלסטר. עתה רוחה קצרה להתחיל מיד בעבודת דוגמנות. ואם אין משרד הדוגמניות החדש, שנפתח לא מכבר, שש להמציא לה או לחברותיה עבודה, רואה בזאת טובה הפליה לרעת ה-דור הצעיר. החברות אפילו מדברות על הקמת מה שהן קוראות קלוב לדוגמניות, שידאג להשגת עבודה קשירת קשרים חב-רתיים ויש לי חשד נורא שגם וכו'. אם מותר לחלל את הקדוש: "אל תתיאשו בנות, אם תרצו אין זו אגדה".

מחפשת את אותו צנחן שהציע את עצמו כמונית הזולה ביותר על הכרמל לשתי נע-רות, בליל שישי אחד לפני כשלושה חוד-שים. אם יש לאותו צנחן נשמה, מבקשת נילי, שיפנה אליה.

מה אם יש לאותו צנחן נשמה וחברה? או חברה בלי נשמה? או כל אחד לחוד ו-כולם ביחד?

זקן ותלבושת פשוטה

אני כבר רואה אותך בעיני רוחי מכרסמת את הגלובוס שלך וכותבת אל (1096/8) כמה שגורא משונה לכתוב אל מישהו ש-אינך מכירה, ואיך שדרך כלל אינך ער-שה זאת. הפעם הרגשתי שאת מוכרחה.

וכל כך למה? בגלל מכתבו, שהוא חורג במקצת מן השיגרה: "... הנני רחוק כבן 32. שאיפתי ל-חיים מקוריים, משוטטים וטעיים. הכחנה לא פרימיטיביות. שאיפתי זו עוד לא

השגתי במלואה. מקוריות פירושה: תרבות וחיים יהודיים, שהם בעיני גם אוניברסליים. פשטות, הכוונה לחיים ללא מותרות. טב-עיות. מובנה: התרחקות מדברים מלאכותיים ומזויקים.

"בחדאי אפשר להוסיף ולפרט את ה-דברים, אך אינני רוצה להאריך כאן. בכל-אלה כחנתי להשיג יציבות גופנית, נפשית, כלכלית, וגם אי-תלות וחופש מכסימלי. אי-נני מתכוון להנאות נכונות. לכך כחנתי. התכונות העיקריות שאני מקוה למצוא הן: הבנה, אצילות-נפש וטוב-לב. אינני מתנגד ליתר היתרונות. גם מצב בריאות לקוי אינו מפריע עד שיש רצון, תקוה ו-נכונות לעשות למען החלמה. כי לדעתי, אין פגם או מחלה שלא ניתנים לתקון ו-לריפוי בתנאים מסויימים.

... שאיפתי לטבעיות ולפשטות מתבטאת, במידת מה, גם בהופעתי התיצונות: זקן ותלבושת פשוטה."

ציפור קסנה לחשה לי

אני מתחילה לא להצטער שלא הייתי ב-מסיבה הירושלמית לכבוד עמיקם גור-ביץ. הירושלמים טוענים כי התל-אביבים קילקלו את המסיבה. נועה אשכנזי, ל-משל, היתה במצברות מרום מדי, הודות לכמה כוסיות, מכדי לרצות להקשיב לתוכ-נית שהוכנה. היא עלזה לא מעט, דבר ש-גרם לאליהו חסין לגעור בה: "הפסיקי. את נראית בדיוק כמו התקציב...". בסנה אחרת ישב חיים גורי שתוי, מילמל נוכח המהומה הגדולה: "ימי פומפייא האח-רונים... ימי פומפייא האחרונים", דבר שגרם לרידי לשאול: "אגב, האם הצלחת לגמור את ימי ציקלג האחרונים?". להודמ-נות חגיגית זו חיבר חיים חפר שיר, ל-פי המנגינה של כושי, כושי כושי הבית החורר הוא:

עמי, עמי, עמי, שלי, שלך,
מנחה מוצלח
בשנת תשי"ח

הפך למנהל התני".

התני"ך אדיר כוחו
ובו כל איש עסק
אך כדי להנציחו
לקחו מספר חזק, כמו -

הוא ניסה ללא מורא
את טקס החידון
וסידר שהתורה
תצא שוב מציון, את -

עמי, עמי, עמי, שלי שלך...

יש לו קול יפה, עמוק,

הוא קורא תני"ך כחוק,

ובסוגים הגבוהים
חיקה הוא את קול אלוהים. או -

אוי אויבים היו לו שם

רבים לאין מספר,

אך כמו גבר על כולם,

הוא גבור גבר, הו -

עמי, עמי, עמי, שלי שלך...

משרות פיתוח התני"ך

סלקו את עמיקם,

אל הלב זאת אל תיקח

חברן על נשמתם. נה -

הפך למנהל

הפך למנהל

הפך למנהל התני"ך.

אני שמחה לומר שאחרי נסיעתו, שוב

לא יהיה המדור מדור לעניני דילי, מה

לעשות, אני אחת הבודדות המוכנה להקשיב

לו. לא נעים... או בפעם האחרונה: הוא

מוטר לבצל ירוק שלא יאמרו הופ לפני

שקפצו... קלאוסטרופוביה, אם תשאלו

אותי, זה לשבת עם דן בן-אמוץ במכו-

נית קטנה... העובדה שיוורם מטמור

מתרוצץ בעת האחרונה לבוש רק בחולצה

ירוקה, איננה מעידה במיוחד על חוסר מ-

שוע בכותנות לעורו. יורם הסוב לובש

מדים אלה מיום שגילתה רעייתו, קטי, שה-

ירוק של החולצה מדגיש את הירוק שבעי-

ניו. היא סילקה את כל חולצותיה, קנתה לו

כמה חולצות ירוקות. עכשיו זה ירוק, ת-

לוי עליה. כל מה שנשאר לו לעשות זה

לצפצף.

ספורט

ג'ימקאנה

גם סוסים וגמלים

כפעם השניה בתולדות הספורט בארץ בוטח השבוע מאורע ספורטאי בפני גשם. חברת לויס הלונדונית התחייבה לשלם למארגני הג'ימקאנה את כל הוצאותיהם, אם ירד ביום הרביעי השבוע גשם באיזשהו רמת-גן, החל מארבע שעות לפני המאורע ועד לסיומו. בכמות שתעלה על שניים וחצי מילימטר. התחנה המטאורולוגית בלוד קת צתה מודדים מיוחדים שימדדו את כמות הגשם, אם ירד, באיזשהו.

מארגני הג'ימקאנה החמישית החליטו השנה להפוך את המאורע מתחרות של כמה משוגעים לזכר, למאורע ספורט מבנה ושייר חיות. לשם כך הוסיפו לתכנית הרגילה של מרוצי כלירכב מבזחים גם הופעה ססגונית של בדואי הנגב משבט שיך עודה, והופעה ראווה של כלבי משי טרת ישראל.

הבדואים שיערכו פנטזיה, כשהם רוכבים על סוסים וגמלים, ידגמו גם מבצע חטיפת בתולה בדואי. הנערה תיחטף על ידי רוכבי סוסים, אולם אל דאגה, רוכבי הגמלים ישיגו אותה. משטרת ישראל תציג את לאסי, אלוף מגלי החשיש בעולם, שי יגלה מתוך שורה של אנשים כמה גרמים של חשיש אצל אחד מהם.

אולם כמו תמיד יעמדו במרכז הג'ימקאנה תחרויות היתוליות. מכונות גדולות יערכו מרוץ מיכשולים, יעקפו חביות ויצטרכו להחליף גלגל תוך כדי מרוץ. אופנועים יצטרכו לעבור על גבי קרש המונח על צי נור, רוכבי סטנועים, בהם ספורטאים ידועים כמו יוסף מרימוביץ או האתלטים האחרון פינברג, ינסו לפוצץ אחד לשני בקסא הקסנוע. מחודד את הבלון הקשור לכסא הקסנוע. שיא החידושים יהיה תחרות מכשולים של אופנועים, כשוכביהם קשורי עיניים.

במסלול

לסת שבורה

ניתוח מסוכן בזמנו עבר השבוע כדורגלן מכבי תל-אביב בן ה-21, המגן יהושע ("שוקה") ריגל. ריגל נפצע השבת, בעת משחק קבוצתו נגד הפועל תל-אביב, כאשר התרומם לחסום את כדורגלן הפועל גרעון טיש. השניים קפצו אל הכדור ולסתו הימנית של ריגל נפעה במצחו של טיש. מעצמת ההתנגשות התרסקה לסתו של ריגל למספר רב של שברים, בקול שבר שנשמע בכל היציעים. בהעדר אלונקה או אמבולנס במגרש באסה הובל ריגל במכונית פרטית לבית-החולים. רופאיו התפלאו שאינו זועק מעצמת השבר, שבעקבותיו שקעה כל לסת, אולם דאגתו היחידה של ריגל הייתה אי יכולתו להשתתף במשחק גמר הגביע עם קבוצתו. למרות שתאונה מעין זו טרם אירעה במגרשי הכדורגל בארץ, יוכל ריגל לחזור למגרש, לפי דעת רופאיו, בעוד חודשים מספר. . . . **יעקב חודורוב**, שוער הנבחרת הלאומית וקבוצת הפועל תל-אביב, טרם סיים את הקריירה שלו ככדורגלן. בעוד שבועיים הוא עומד לחזור למגרש, ממנו נעדר משום שלא התאמן תקופה ארוכה. . . . **72 שערים הובי** קטן ב-19 משחקי גמר הגביע, שנערכו בארץ מיום שהשתרש בה משחק הכדורגל. המשחק בין השניים ביותר בין משחקים אלה היה משחק הגמר, שנערך בשנת 1942 בין בית"ר תל-אביב למכבי חיפה, בו ניצחה בית"ר בתוצאה 12:1. השנה קצרה את קציר השערים המבורך ביותר במסגרת משחקי הגביע קבוצת הפועל הרצליה, שי הכניעה בסיבוב הראשון את הפועל רמתים בתוצאה 2:14. פרטים אלה מתבררים מתוך ספר ההיסטוריה של משחקי הגביע בארץ הגביע הוא שלנו, בעריכת יזהר ברגר, שהר פיע השבוע. . . . **שופט הכדורגל** שלום ואגים יהיה חבר הכנסת הראשון העוסק בספורט באופן ממש. כשיושבע בימים הקרובים במקום ח"כ אחדות העבודה אברהם עבאס, שנפטר לפני שבוע. . . . **הגבלה מיוחדת** במינה חלה על הגביע על שם רם פרגא, שנהרג בדרך לפטרה, אשר ניתן למנוע בצליחת הכנרת. לפי הגבלה זו אסור יהיה להוציא את הגביע מחוץ לתחומי הארץ, ואם יזכה בו שחיין זר, ישמר הגביע בצירות ארצו.

* ג'ימקאנה פירושה בהודית בית-הכדורים, אולם מילה זו מקובלת בשימוש ככינוי למשחקי-רכיבה היתוליים.

רדיו

תוכניות

כפרת עוזות

אחת לשנה מעניק קול ישראל למאזיניו את המתנה העילאית: ביום הכיפורים הוא משתתק.

גלים קצרים

לקראת הבחירות

המאזין שחשש לחורף מלל רגיל בשדורי קול ישראל, עלול להתאכזב עוד יותר: אחוז תוכניות המלל, יוגדל על חשבון התוכניות המוסיקליות, אולם בניגוד לשנים הקודמות לא יהיה זה השעמום הרגיל, אקדמאי הרגל. בעזרתם של תקציבים מוגברים, שחלק מהם טרם קיבלו את אישור הממשלה, יסתער קול ישראל על המאזין במשדרים תעמולתיים טהורים. צוות כותבים מיוחד יגויס השנה כדי להאדיר את פעולות מפא"י. גם מישדרי יומן החדש שות, שהפך ליומן ממש, יוקדשו ברובם לאותה מטרה — הבחירות הצפויות באביב או בקיץ. . . . **2 עובדים חדשים**, זכו באורח פתאומי וללא קרבה-עמדות ה' מקובל, באחת התוכניות השמנות של קול ישראל: ישעיהו בן פורת, כתב ידיעות אחרונות ומרים תמיר, שהחלה רק השנה את עבודתה הסדירה בקול ישראל, יערכו, החל מהשבת הבאה, את בימות ובדים, תוכניתה של בלה ברעם. הסיבה המוצהרת לחלופין: נסיעתה של ברעם לחוץ-לארץ. . . . **תוכנית בידורית** אחרת, שתחודש בבנות החורף, קבוצת ספרות, בעריכתם של יהודה האורחי ויצחק שמעוני. . . . **ויכוח חריף** על מעמדה של התוכנית השבוע בתחנות פרץ לאחרונה בחגי משרד ראש הממשלה. בעוד שהמחייבים טענו כי ה' תוכנית, הממומנת על-ידי ההסתדרות עצמה, הינה תוכנית אוניברסיטאית, המעניינת חוג מאזינים גדול, טענו השוללים, בראשם צעיר ביגיי טדי קולק, כי התוכנית ערוכה כה רע, שהיא מעוררת את זעמם של המאזינים. תוצאה אפשרית מהמחלוקת בין צעירי ביגיי לתומכי פנחס לבון: ביטול ה' מישדר.

חדריך

המשדרים המפורסמים מטה עשויים להיות מעניינים. שינויים אפשריים.

● **עצה למלחין צעיר** (קול ישראל, יום ד', 20.00) — מיכאל אוהד כתב, לפי מכתביו הפסימיים של ארתור הונגר, תדר ללמחינים צעירים. העצה המכרעת: עזוב את המוסיקה ופנה לשרברבות.

● **מצעד הפזמונים** (קול ישראל, יום ד', 22.30) — דרור בן אבי ומשה חובב עיכנו את מצעד הפזמונים ב' ספטמבר. אין הפתעות חדשות.

● **תזמורות נוער** (קול ישראל, יום ה', 18.00, תוכנית ב') — הקלטה מפסטיבל תזמורות נוער. הפעם התזמורת ההר לנדית, בסימפוניה מס' 2 לבטהובן.

● **זרקור** (גלי צה"ל, יום ה', 20.00) — המפקד הצעיר בצה"ל, הקלטה במחנה הדרכה.

● **אמנים גדולים** (קול ישראל, יום ו', 19.35) — קולו של בנימיני גילי.

● **מותו של המלך דיר** (קול ישראל, שבת, 11.15) — הסכית מעובד לפי סיפורו של מגדל מן. בתפקיד ראשי אברהם בן-יוסף.

המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב' תאריכים ובשעות המפורסמים מטה, 9 יט' בע בנלי השעמום.

● **יומן החדשות** (קול ישראל, ימים ד' ו', 21.15) — החדשות בתוספת מים אחרונים, פרי הקלטות נאמיהם של מוזיקרי מועצות הפועלים ודוברי הלשכה הכללית מחיפה עד אילת.

● **קבוצת שבת** (קול ישראל, יום ו', 16.00) — השיטה המהירה (אך לא ה' נעימה) ביותר להיהפך לאפיקורס.

● **משוטט בעזמנו** (קול ישראל, יום ו', 20.00) — ישעיהו קליגוב שס בעולמות רחוקים מהתקופה הפריהיסטורית של ה' ציונות.

● **בשרה האמנות והתרבות** (קול ישראל, שבת, 17.05) — ארבעה אני שי תרבות דנים באין האמנות.

האיכות המעולה והארומה

של הסיגריה

דגל



רכשו את אמון המעשן

20 סיגריות 220 פר'

בברכת החג

טפול נכון מרחיק שקששים



נקה

אویل שמבו

מטבח ומיפה

את השער

המפיצים: חב' גורית בע"מ



צ'ל'נוע

סוכני שמש, גשם ושמשיות

מחירים נוחים

תל-אביב, רח' חרכבת 50

טל. 31909

באלטימור

היא עיר במדינת מארילנד אשר בארצות-הברית גם בה חי ישראלי בניכר, והוא מנוי על העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי, המספק לישראלי בניכר, דו"ח מלא על המתרחש במולדת.



הופיע גליון מספר 10 של

גמד

הירחון המצוייר לכידור והומור

★

צחק ומצבירות לבית ולחברה

★

64 עמודים • 500 פרוטה



שחקנים הררית והסמון ב"בן חור"

להתגאות, ואמנם המשיך עגנון לעמוד בסי רובו.

מי חי ומי?

נחמה הנדל, שחקנית בצל ירוק, מח פשת עתה לקנות בהודמנות מקליטקול זול. הסיבה: זמן קצר לפני שהתחילה לבחון את סאליבן, פגשה נחמה בעורך ה"ירחון אמנות הקולנוע דוד גרינברג, אמרה לו: "אני הולכת למבחן, למרות שאני יודעת שלא אצליח". דוד ניסה לשכנע אותה כי תצליח ואז השיבה לו נחמה: "אם אסע לאמריקה, אתה מקבל ממני טייפ רקורדר". מבקר הקולנוע יוסף שריק הביא עמו בחורו לארץ הצעה מעניינת ממזל גרמני, לציירת הקריקטוריסטית **פרידל שטרן**. המזל, שראה את ספר הקריקטורות האחד רון שלה, הציע לה להפיצו בארצות-הברית, בהביעו את אמונתו כי היא עשויה להרוויח בספר אלפי דולרים. הכוח הארגוני הגדול ביותר מאחורי מפעל הגיימקאנה של מועדון בעלי המכוניות בישראל הוא מזל כירת הארגון הגברת **קליר נחמיאס**, גיטתו של מפעל משטרת ישראל יוסף נחמיאס, ילידת קנדה. בן כתתה בגמנסיה היה צעיר בשם ג'ון דיפנברק. הם נרשמו יחד גם לאוניברסיטה, אולם הגברת נחמיאס הצליחה לקבל את התואר בא. שנה לפניו. כיום **ג'ון דיפנברק** הוא ראש ממשלת קנדה. לצייר הישראלי **יהודה נורי מן**, המתגורר ומצייר בפאריז, אירעה לו אחרונה תקלה בלתי נעימה. באחד מערבי העוצר שהסילה משטרת פאריז על הוויז' בים האלגיריים, נעצר נוימן עטור הזקן ב"קפה סקס", בו יושבים הישראלים של פאריז, כחשוד בהפרת עוצר. מאחר שלא היתה לו תעודת-זהות עמו ולא יכול היה להוכיח כי הוא ישראלי, ישב כל הלילה בכלא. שוחרר למחרת כאשר ארוסתו הביאה לו את תעודת-זהות שלו. **יוסף מילוא**, מנהל הקאמרי לשעבר, הלומד עתה

הידיעה המרעושה, שהתפרסמה לראשונה במדור זה לפני שבועיים, על פגישותיו של היועץ המשפטי לממשלת ישראל **חיים כהן** עם המרגלת הסורית-אמריקאית **מרי פראנסס האגן**, ועל ארוחותיו המשותפות עמה, עוררה תגובות חריפות בעתון נות. חיים כהן, שלא יכול היה להכחיש את הידיעה, פירסם את גירסתו שלו ל"פגישת הגברת האגן, העובדת עתה בבנין הא"ם בניו-יורק כעיתונאית של עתון סורי, פגשה בו במקרה במסדרונות הבנין, התי' לונגה בפניו במרירות על תנאי מעצרה בישראל, במשך חצי שנה בלבד. כהן מיהר לשגר דו"ח על כך לשלטונות המתאימים בארץ. בעת ביקורו הקודם של הנדל בן היהודי האמריקאי **שמאלה (סס) רובין** בארץ, הציע הנדל, שהגיע עתה שוב לארץ כדי להשתתף בחנוכת בית ה' אקדמיה למוסיקה בירושלים שנבנה מתרומו, לראש עיריית תל-אביב **חיים לבנון** להעמיד לרשות העירייה קרן קבועה למי מון הוצאות לימודיהם של 10 סטודנטים ערביים, מכל מקום בעולם. לבנון ענה לו ש"יש לנו בעיות יותר חמורות — בעיות ביוב וחיווך". אבב, רובין מקיים את דבריו הלכה למעשה, מחזיק על חשבוננו כי אוניברסיטה בירושלים מספר סטודנטים מגנה ומחפש... **יחיא אלשיך**, הרב התלמי מירושלים שהתפרסם כמשנה לחתן התנין עמוס חכם, התקבל בפקודת ראש הממשלה לעבודה במשרד ראש הממשלה. פקיד המשרד עדיין לא יודעים איזו עבודה לתת לאלשיך... חתן התנין עצמו, **עמוס חכם**, שלא שכן בממלא מקום נשיא בית-המשפט העליון **שניאור זלמן חשין** את פגיעתו בו, בספרו על ימי ילדותו בסיום טקס מבחן התנין הבינלאומי, השיב לו השבוע כמולמו. הוא סיפר על "נער שובב שהיה נוהג להאזין מאחורי ה' דלת לשיחות האינטימיות של הוריו ול' חקונו, מעשה מוקיון. אותו נער הוא כיום כבוד השופט חשין". קריינית קול ישראל, שטעתה בעת שידור החדשות על מניוין של נתן פלד כצירי ישראל בבולגריה, והודיעה כי נתן קנת נתמנה כציר, גרמה לטרידה רבה לעורך-הידיון **נתן קנת**. עשרות אנשים פנו אליו לברכו לרגל המינוי החדש. הגדילה מכולם לעשות משפחה בול-גריית אחת, שפנתה אליו בבקשה שיתערב למען עליית קרוביהם שנשארו בבולגריה... בעקבות משה דיין גילה לאחרונה גם חיכ **יגאל אלון** את שער ראשו... ערב חג סוכות טס ראש הממשלה **דוד בן-גוריון** בהליקופטר, לסיור בחפירות חצור בגליל, כשהוא מלווה על-ידי שמעון פרס והרמטכ"ל חיים לסקוב. בשעת הסיור ב"חפירות, בהדרכת הארכיאלוג **ד"ר יגאל ידין**, התאהב ביגלי בכובע האוסטרלי רחב השוליים של ידין, ושל אותו ממנו, נתן לו כתמורה את כובע הטמבל שלו. במשך כל הסיור שיחק ביגלי במכשיר חדש שקיבל במתנה — מודד-אור שהיה תלוי על צווארו... ערב החג יצא הסופר **ש"י עגנון** לשכונת מאה שערים כדי לקנות אתרוג, רכש לעצמו אתרוג מהודר. כשי ביקשוהו ידידיו לראות את האתרוג, סירב עגנון, בנימוק: ראשי התיבות של אתרוג הם "אל תבואני רגל גאווה" — אסור

6%
חסכוניות



כתוב חלפון
חסכון
פרס

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

במאות קולנוע בוינה, גילה ידיעה מאלפת גם במקצוע הספורט. הוא החל לכתוב רשימות ספורט עבור אחד מעתוני הערב בארץ... במאי אחר של הקאמרי, **גרשון פלוטקין**, חזר בימים אלה למקצועו המקורי. פלוטקין, שהיה מספק במלחמת ה'שחרור, והיה גם מפקדו של צייר בשם **ישראל בנציוני** שזכה מאוחר יותר ל' כינוי "הפורץ הנוצץ", משרטט עתה יחד עם ארנון אדר את חלקי התפאורה להצגת מלאך האבן בהתיאטרון הקאמרי, ומוסר אותם לביצוע נגרים... **אורי רב**, מרצה בסמינר הקיבוצים ולשעבר מרכזיסט מושבע, הפתיע את קהל ערב הקריאה ה'שלישי של פייסה מאת בנימין גלאי בדברי הגנה טוטאלית על המחזה האידאליסטי ה'מובהק, המגן על האמנות האבסטרקטית... באחת המסיבות שמע הזמר **אברהם וילקומירסקי** משהו שואל את חברו: ממה בעצם מתקיים וייסגאל? התערב וילקומירסקי ואמר: "אינני יודע ממה חי וייסגאל, אני רק יודע שאני חי מייסגאל".

מיד אחרי המיליונים

סוכני קטנועי למברטה הפכו מבלי משים מכתירי תואר העצה הפופולארית ביותר בתל-אביב. סוכנים אלה, שנתנו קודם לכן קטנוע לשימושה של הדוגמנית **רינה וייס**, החזירו אותו לעצמם, מעמידים עכ"ש קטנוע לרשותה של דוגמנית אחרת, **קטי רודריקס-ממור**. אבב, רינה וייס ש' ניסתה למצוא תחליף לקטנוע במכונית, נכשלה בכחירת הנהגות שלה... דוגמנית אחרת, **סוניה אברמוביץ**, שחזרה ה' שבוע מייחידה-הדבש שבילתה עם בעלה ב' אירופה, מצפה בקרוב לביקור החסידים... אלה שתמהו היכן נעלם הזוג **זאב (בובי) בה" צור** ואשתו מינה, יכולים להרגע. ל' זוג שלום והוא נמצא בלונדון, שם לומד בומבה במאות... הפזמונאי **ידי מנר**, ס' שיצא השבוע לעבור בגיפ את אפי ריקה המרכזית, אחרי שעבר כבר פעם ב' גיפ את אסיה, נשאל לפני צאתו איזו בשורה הוא עומד להביא לשבטי הכושים שם. ענה ידי: "אני אומר להם: לא רק אצלכם דופקים את השחורים". ידידו של ידי, רפי אילון, הפיץ בינתים את ה' שמועה שדידי נוסע ללמד את קופי הגיונגל אידיש... לפרסום בלתי צפוי זכתה ה' כוכבת הישראלית **חיה הררית**. חברת משרד המפיקה את הסרט בן חור בו מופי ע' חיה, החליטה כנראה שהשם ישראל עשוי לעניין את צופי העולם, נטלה את עובדת היות חיה ישראלית, השתמשה בה כווי פרסום עיקרית לסרט, מיד אחרי סיום המיליונים שהושקע בו... **גיליה אלמגור**, שחקנית הבימה לשעבר המופי ע' כיום בתיאטרון סמבטיון, מחכה כבר לרגע בו תסתיים תקופת החוזה שלה. היא קיבלה הצעה להופיע באהל, ועומדת כנראה לקבל הצעה נוספת מהקאמרי... ב' קנית **דינה פסקין** הוא העתונאי ישעיהו בן-פורת... **יגאל מוסינזון** הצליח כי נראה להעביר בתורשה את כשרונותיו ה' דרמטיים לכל בניו. מסתבר שלא היה זה בנו עידוא, שהופיע בלחצת חנחל, אלא בנו השני, אביסל. עידוא הוא תנין הבימה.

פסוקי השבוע

- **יוסף נחמיאס**, המפקח הכללי של משטרת ישראל, אחרי שחזר מועידת האינטרפול בלונדון: "באינטרפול ובקרב המשלחות השונות מעריכים את משטרת ישראל כמשתרר רצינית ובוטרת".
- **דוד הכהן**, מנהל סולל-בונה לשעבר, עם החלטתו לפרוש סופית מהתפקיד החדש המוצע לו בסולל-בונה: "לא נשאר לי אלא לאחל לחבר לבון, שתהיה ידו חזקה ביעול המבנה החדש, כשם שהיתה חזקה בערעור הקיים".
- **המשורר אברהם שדננסקי**: "אני חושב שאדם יכול להיות אינטלי גנטי מאוד, גם מבלי לדעת את מספר הטלפון של רחב הזונה".
- **הכדרן שמואל פיישר**, באותו ענין: "טוב שנערך חידון תנין. בפעם הראשונה שמענו ברדיו מה אומר ישעיהו בן-אמון ולא רק דן בן-אמון".
- **אבא אחימאיר**: "הסוציאליזם הוא המקרה הסוציאלי של הדורות ה' אחרונים, בפרט באומה שלנו".
- **הסופר ש"י** (שפירא) **שלום** בתגובה ללעג על סופרי אבא חושי: "... סופ' רים אלה לא הובאו לעיר, אלא הגיעו אליה בהוצאות מרובות, ובטלסטיל דרך קשים. סופרים אלה אינם נהנים משום טיפוח, אלא מתענים על פת לחם ככל הסופרים בארץ... מה אשם הסופר שאין לו מקור אחר לפרנסתו והוא מוכרח בוירך זו להביא לחם לביתו?".
- **המלחין יוחנן זראי**: "היה לי חלום גורא. חלמתי על הרי יונדר, מנהל קול-ישראל".
- **מאריילין מילר-מונר**, בסרבה לרורות לצורך תפקיד קולנועי: "בעלי אוהב את כל-כולי".

בצאת הבריטים (חביב כנען — ספר רי גדיש — 280 עמודים) את ארץ-ישראל לפני עשר שנים היו להרבה אנשים מעניינים הרבה חזיונות מעניינים. את אלה מגלה עיתונאי-סופר ותיק, איש הארץ חביב (צלב הקרס בארץ-ישראל) כנען, בספר זה. אחת דות מהחזיונות — אמנות-כנף, כנען:

● ארנסט בחין, שר החוץ הבריטי שר נא-ישראל, לביגיי: "היודע אתה מה עשינו למען קארל מארקס שלכם? קברנו אותו בהייגייט (בית-הקברות הלונדוני אשר בו נקבר מארקס ב-1883) אבל לעומת זאת איפשרנו לסיימון מארקס שלכם (מיליונר אנגלי-יהודי, בעל שרשרת חנויות הכל-בו מארקס-את'ספנסר) לצבור מיליונים."

● טריגה ל, מזכיר האו"ם בימי החלטה על חלוקת ארץ-ישראל, לד"ר נחום גולדמן: "הבעת פניו של שרתוק (כיום ראש-משלה לשעבר משה שרת) גורמת הני אה לערבים. הוצא אותו לפרוודור... מצבי רוחו עושה רושם כאילו השלימו היהודים עם מפלה."

● **בקבוק ויסקי.** פניני זכרונות אחרים: שרת הציע לד"ר נחום גולדמן לכהן כנציג ישראל באו"ם, מסר את התפקיד לאבן רק אחר סירובו של גולדמן.

● ורה וייצמן, אלמנת הנשיא הראשון, מצטערת עד היום על כך כי המדינה היחדשה נקראה ישראל ולא יהודה.

● אבא חושי התערב על בקבוק ויסקי עם גנרל סטוקוול (המפקד הבריטי של חיפה באביב 1948) כי היהודים יכבשו את חיפה תוך 48 שעות (סטוקוול: "הנך חצוף וקל-דעת, מר חושי, אני עם הדיביוזה וחצי העומדות לרשותי לא אוכל לעשות זאת בפחות משבוע ימים.")

חושי זכה, כידוע, בבקבוק הויסקי.

● **תנ"ך כסף.** פחות משעשעת היא ה"עובדה כי משה נובומייסקי, מייסד מפעל ים-המלח, נדרס דחאק ב-14 במאי 1948 על ידי רוכב-אופניים אלמוני ליד כיכר מוגר-בי בתל-אביב, נאלץ לבלות את ארבעת ה"חודשים הבאים בבית-חולים. אותו אחר-הצהריים היה נובומייסקי, ידידו האישי

תקדים מעודד הנהיגה הנהלת הבימה, בדרך לקראת הבראת היחסים בין התיאטרונים לבין עצמם: היא הזמינה את הבמאי גרשון פלוטקין, מנהלו האמנותי של התיאטרון הקאמרי, להיות חבר בהעדה הציבורית לחגיגות 40 השנה לייסוד הבימה... **כ"י קור בתערוכה** הביא את הבמאי פיטר פריי להחלטה, בדבר הזמנתה של הפסלת זהבה אורס להשתתף בעבודת התפאורה של מלאך האבן, פריי, שביקר בתערוכות הפסלים של אורס, חברת קיבוץ שמיר לשעבר שחזרה משנת השתלמות באיטליה, התרשם מעבודותיה, הזמין אצלה כמה פסלים לצרכי תפאורת המחזה שהוא עוסק בבימוי... **הבמאי הצרפתי** מרסל ליפוביצי, שיגיע לישראל אחרי שמחת-תורה, על מנת להתחיל בבימוי של המחזה העבראימפרור ביציה בהתיאטרון הקאמרי, כתב בשעתו את התקדמה להוצאה הצרפתית של המחזה מלחמת בני-אור מאת משה שמיר... **תאונת עבודה** ארעה לשחקנית סמבטיון גילה אלמגור, שהחליקה לבור מים עתיק, בחצר אולם ההצגות בצפת, הצליחה לצאת ממנו אחר צעקות נואשות ורק בשעה שמנהל הבמה והשחקנים יצאו להפשה, כשהבחינו בהעדרה בתמונה בה היא חייבת להגיש שש כוסות תה לבמה — והתה לא הובא... **פריט המשבר** בהתיאטרון הקאמרי, הי"שחקן זלמן לביוש, שיצא לארצות-הברית בעיצומו של המשבר, חוזר עתה לישראל. הנהלת התיאטרון כבר דואגת לתפקיד עבדו... **נושאים מזרחיים** מעניינים את להקת מסכות הירושלמית, שמטרתה "העלאת מחזות שנושאים יהיו בעיקר מן ההחי המזרחיים". בתוכנית הראשונה של ה"להקה החדשה, המקוה להחזיק מעמד יותר מכל קודמותיה הירושלמיות, אפשר למצוא את הפמוטות מאת היקטור הוגו, מסיס רינגבענות מאת בנימין גל ונחר השגעון מאת תופיק אל-חכים. המערכון הרביעי מוצג ב"שפה הערבית, המתעשר מהמלחמה... **סופרים ומדינאים** ישראלים, שחקנים ועיתונאים, ימצאו את שמותיהם במערכוני או בפזמוני הופ... עברנו! תוכניתה החדשה של להקת בצל-ירוק, במערכון הגיונגל מתעורר צועקים הכושים, פרי יצירתו של

בי"ם לנהגות גדול ומשוכלל, הוראה עיונית ומעשית. לכל סוגי כלי הרכב, ע"י מורים מוסמכים. קטנועים, אופנועים, מכוניות, אוטובוסים. טלפון 61844



תל-אביב רח' השומר מס' 5
פנת רח' נחלת-בנימין 12

איזמיר, תורכיה

גם בה נמצא ישראלי בניכר. והוא מנוי על "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המוסר לו דו"ח נאמן ומלא על המתרחש במולדתו מדי שבוע בשבוע.



בנות "בצל ירוק" בפעולה
"ג'ולידה! ג'ולידה!"



הותיק של המלך עבדאללה, בדרכו למטוס שהיה צריך להביאו לפגישה עם גלאב באי, מפקד הלגיון הירדני, כדי לחתום על המסמכים לניטרול מפעל ים-המלח, ולפתוח בשיתות לברית שלום בין ירדן לישראל.

לא נעים גם היה גורלו של קונסול כללי ירושלימי אחר — זה של פולין הטרום-קומוניסטי, ויטולד הולאניצקי, שנשט את מולדתו וגשאר בירושלים כפקיד בכיר של האדמיניסטרציה הבריטית. אנשי לחי"ה הוציאו אותו להורג באביב 1948, תחת החשד כי ריגל בירושלים העברית לסובת הערבים. לא הצילה אותו העובדה שהיה בידו ספר תנ"ך בכריכת כסף עם הקדשה לבבית של מייסד לחי"ה, אברהם (יאיר) שטרן, כאות תודה על העזרה שהושיט הולאניצקי בשע"תו ללוחמי המחתרת, עת אומנו עלי-ידי קצינים פולניים בכסיסי הצבא הסולני.

• נחמה הנדל, עליזת קסי, יונת עטרי.

תדריך

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור והאמנות המוצגים השבוע ברחבי הארץ:

● **בגדל חגורה** (התיאטרון הקאמרי) — הצגה עליונה על גיבורי המיתולוגיה היחית, ההופכים את סיפורי המיתולוגיה למיתולוגיה.

● **דבר אז הקיר** (תיאטרון סמבטיון) — מדבר אל קירות מוגרבי ואל חובבי הי"הומור והסאטירה.

● **הופ... עברנו** (בצל ירוק) — הי"תוכנית החדשה של הצלצולים מבטיתה רי"בות, אחרי 200 הצגות קודמתה.

נעירת שערות ומניעת קרחת

מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה
2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה — במקרה של
אי הצלחה, יוחזר הכסף

רובינס קוסמטיקום
בהנהלת סר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם
תל-אביב, רחוב פינסקר 2 — טל. 22128

סרטים

שטן או מלאך?

רחוב פרדריק 10 (תל-אביב, תל-אביב; ארצות-הברית) **השטן במשי** (צפון, תל-אביב; גרמניה) **והחיים** (ארמון-דוד, תל-אביב; צרפת) מהווים מעין סימפוזיון קולנועי מרתק ומאלף, על הנושא: האשה. משלוש זוויות-ראיה שונות, המושפעות מן מעמדה החברתי השונה של האשה בכל אחת ממדינות ייצור הסרטים, בשלוש אסכולות של הבעה קולנועית, מנסים שלושת הסרטים לחשוף ולנתח מגעים ודחפים, לפתור את החידה הנצחית הבלתי ניתנת לפתרון. פילם דאן האמריקאי חושף את האשה האמריקאית לפי ספרו של ג'ון אוהרה, בסרט ריאליסטי בו בולטת הנימה האנטי-נשית. זהו ספור של משפחת עורר-דין אמריקאי, בה הגיעה האשה למעמד של שליטה כליכולה, הקובעת את גורל כל בני המשפחה. היא המחליטה מה ילמד הבן,



שחקנים לואלרי ומרקנר ב"חיים"

על אף הכל, חידה

היא הקובעת למי תינשא הבת ולמי לא תנשא. היא הדוחפת באכזריות את בעלה אל תוך קלחת החיים הפוליטיים, מתוך שאיפה שיגיע אל הבית הלבן. תוך כדי כך היא מאבדת כל סימן של רוח נשי, גורמת למותו בלא עת של בעלה ולחסידיהם של ילדיה.

שני פנים לפורד (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) **הבוקר** (אלנבי, תל-אביב; ארצות-הברית) הם דו"ר גיקל ומיסטר הייד של המערב הפרוע, שתי נשמות מנוגדות המתרוצצות בגופו של אדם אחד — גלן פורד. אלא שהפעם מתרוצצת כל נפש על מסכו של קולנוע אחר. אחרי שבקולנוע אלנבי מופיע גלן פורד כבוקר עזינפש, המראה את פלאי המערב וסכנותיו במערבון חינור ושיגרת, לפקיד המלון הרכוכי ג'ק לימון, הוא קופץ לקולנוע אסתר ומופיע בדמות אחרת. מאחר שבמערב הפרוע מאבד אדם את זכויותיו האזרחיות ברגע שהוא מחליט ל"גדל צאן ולא בקר, נאלץ פורד לכבוש באקדחו ובפיקחותו עיירת בוקרים שלימה כדי לגדל עדר צאן, בו זכה בקלפים. אחרי שהוא מסכל את תחבולות אויביו ומשמיד את מבקשי נפשו, מניחים לו לבסוף לגדל צאן. רק אז נזכר מר הייד-פורד בד"ר גיקל-פורד מקולנוע אלנבי, ומחליט דוקא לגדל בקר.

זהו קומדיה מצוינת, משעשעת ומצחיקה, שעם היותה כזו אינה מאבדת את אופייה המיוחדת של המערבונים הקלסיים.

חדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **מלאך עוכר כבוקרלין** (תמר, תל-אביב) — פיטר יוסטינוב בקומדיה ניר אוריאליסטית ספרדית, על כלבים ואנשים.
- **הרוח היא פראית** (אופרה, תל-אביב) — ואנה מאיאני שחקנית גאונית.
- **לילות קביריה** (אורה, חיפה) — עולמה הקטן והפרוץ של פרוצה קטנה.
- **עד התביעה** (ארמון, חיפה) — סרט מבריק בעלילה, בהומור ובמשחק.
- **גבעה 24 אינה עונה** (פאר, תל-אביב) — הסרט הלא-גרוע היחיד שנוצר בישראל. חיה הררית, בנו של וייסגאל.

בדי פתרון סופי. מול שני סרטים אנטי-פמיניסטים אלה, מציב אלכסנדר אסטר רוצה הצרפתי את האשה כפי שהיא מופיעה בחיים של גי-דה-מופאסן. חיים הוא הרומן הראשון של מופאסן, שבשעתו נאסרה מכי רתו בכל תחנות הרכבת בצרפת. האשה במקרה זה היא מריה של, נערת

די.ו.ב.ה.



תשבץ העולם הזה 1096

9	8	7		6	5	4		3		2	1
		14			13		12	11			10
		19		18	17		16			15	
			24			23	22			21	20
		28		27			26			25	
		33			32			31	30		29
			38			37		36		35	34
		43	42			41			40		39
				46			45		44		
47					52	51		50		49	48
			58			57	56	55		54	53
				60							59

מאונך: 1.

בית המחמירים;
4. קצין שדה ב"צה"ל;
10. כוכב השנה;
11. תואר פנייה;
13. עני;
14. חודש השמ"ח;
15. בת ש"אול;
17. אות ה"נצחון;
19. מצ"ב;
20. ממלכה מרחבית;
22. בן המן;
25. מתנה מושבה ברי"טית;
תושביה הם ערכים;
27. ב"קצה רצועת עזה;
30. משכיל;
32. מלת הבררה;
33. תכונה נשית;
34. אתלט;
36. היום

הידוע בעומר; 37. מפקד צבא ה"א"ם;
39. אין הוא יכול להחליף עור-רו;
41. נמוך קומה;
42. אם המוש"בות;
44. כלי חיוני במעבדה;
46. שם המשפחה של מרילין מונרו;
48. מפקד מחלקה;
50. כיף ללא התחלה;
51. איש דת קתולי, אך לא כומר;
53. תבע;
55. נתן את שמו לפעולה השמיית;
57. אילן;
58. ספר כריתות;
59. תוצרת דובק;
60. הוא כמעט ו"כבש את מצרים.

מאונך: 1. לוחם לשעבר בעת מלחמה;
2. פרק תהילים המסתיים ב"פסוק מה תשתחוזי נפשי ומה תהמי

בית ספר לפקידות

מרכז מורים מוסמכים

4 חדשים

קורס מזורזי נפתח

באוקטובר

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061



מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע: אריה רוזנצווייג, רח' שץ 9, תל-אביב.

חסכון פרס "יקירי" הודיעה האשה בהחלטיות לבעלה, "אנחנו צריכים עתה לחסוך לעצמנו קצת כסף להבטחת עתידנו. לכן אתה תפסיק לשתות משקאות חריפים ואני אנסה למנוע בעדך את העישון". פולין יאנוש, סאו-פאולו, ברזיל

משה דיין התססר מן הצבא, זמן קצר לאחר שנודע כי הוא נאלץ לגלח את שער ראשו...

... שרק לא יצא קרח מכאן ומכאן.

★ ★ ★

יחזקאל סהר מונה ציר ישראל בבירת אוסטרליה...

... הנותן לשכני וינה.

★ ★ ★

עיריית תל-אביב עורכת סיור לחתיקי העיר, תחת הסיסמה "הכר את עירך"...

... הם באמת אינם מכירים את עירם. הם עדיין חושבים שאפשר להתרחץ בים ושהירקון הוא נחל מים.

★ ★ ★

פקיד התאחדות בעלי התעשייה בשם קדמון מעל באמון...

... החטא הקדמון.

הכדור הוא עגול מאד

החלמות ופרסים מהימנים מן הדיונים שהתנהלו בישיבות הנהלת ההתאחדות לכדורגל

פרטיכל

15.8.58

- 1) ההנהלה קיבלה לידיה את מסקנות ועדת החקירה. הדיון נדחה לשבועיים.
- 2) ההנהלה קיבלה מיברק מרבינוביץ: "הגעתי לפאריס. מחפש את בלום."
- 3) בית"ר הציע הצעה לחיפול המשבר. בלום מתנגדים.
- 4) בלומשטיין ממכבי הציע להתחיל את מישחקי הליגות מיד. ההצעה נתקבלה פה אחד.

פרטיכל

1.9.58

- 1) ההנהלה החלה בדיון על מסקנות ועדת החקירה.
- 2) בלום חזר ארצה עם ארבעה חוזים.
- 3) ההנהלה קיבלה מיברק מרבינוביץ: "הגעתי להונולולו. היכן בלום?"
- 4) ההנהלה החליטה לעיין מחדש בהצעות לחיפול המשבר.
- 5) חברי ההנהלה קיבלו פה אחד את הצעת יוסיפון להתחיל את מישחקי הליגות מיד.
- 6) הוסכם על סדר היום הבא לישיבה הקרובה:
 - א. לדחות את מסקנות ועדת החקירה.
 - ב. שיחה עם בלום.
 - ג. לשלוח את החבר בריקיימא לטוקיו לביטול החסכמים של רבינוביץ, נוכח המצב השורר בארץ.
 - ד. עיון מחדש בהצעות לחיפול המשבר.
 - ה. התחלת מישחקי הליגות מיד.

העתיק בנאמנות: אריה רוזנצווייג, תל-אביב

הוחלט

1.7.58

- 1) להקים ועדת חקירה בקשר לגילויי השחיתות בנבחרת הלאומית.
- 2) לשלוח את החבר בלום לאירופה, על מנת לסדר את מסע הנבחרת לחו"ל.
- 3) להקים ועדת פיוס מכבירהפועל-בית"ר.
- 4) להתחיל את מישחקי הליגה מיד (ההחלטה נתקבלה פה אחד).

הוחלט

15.7.58

- 1) לבחור את חברי ועדת החקירה.
- 2) לשלוח לאירופה את החבר רבינוביץ, לביטול הסכמים של בלום, לאור המצב השורר בארץ.
- 3) להתחיל את מישחקי הליגות מיד.
- 4) ההנהלה קיבלה את הצעת מכבי לחיפול המשבר. חברי הפועל בהנהלה מתנגדים.

פרטיכל

30.7.58

- 1) ההנהלה בחרה לאחר דיון סוער בחברי ועדת החקירה.
- 2) ההנהלה רשמה לפנייה את תוכן מיברקו של בלום מפאריס: "יש חוזה עם נבחרת צרפת. היכן רבינוביץ?"
- 3) ההנהלה קיבלה את הצעת הפועל לחיפול המשבר. חברי מכבי בהנהלה מתנגדים.
- 4) ההצעה להתחיל את מישחקי הליגות מיד נתקבלה פה אחד.

טעות לעולם צודקת

קומדיה תרבותית, שאם גם עובדה לפי חוזה, הריהי מעניקה לצופה בידור טוב. (עולם הקולנוע) מרכזי דן, תל-אביב

קול המון כקול שדיים.

הוחרבה מסגרת הזכאים לתגמולים. (על המשמר)

אליק מג, חיפה

אז אל תדחפו, להבא.

ישראל היא מיעוט בקבר עמי ה' מורת. (למרחב)

יורם ברנשטיין, תל-אביב

השתלבות במחבר השמי.

העתקה מוקדמת של שערות ה' דיברות. (למרחב)

נחמה פירסט, נתניה

אבל הן צמחו מחדש.

גיבב מוסיקה לריקודים. (הארץ)

שולמית פוקס, רמת-גן

אל תזיע, חבר.

מוסד לנועם עברייני. (חרות)

אליהו גור, תל-אביב

הפשע משתלם.



גם אני האמנתי שכל הגברים דומים אבל כשהתחנתי גיליתי שיש גם יותר גרועים...

הסוס האחרון

(לזכר גלית, הסוס האחרון, שנמכר)

יום עוד יבוא ותסופר אגדה, ילדים לה יקשיבו בדחילו. ועל זה הנושא ב"סמינר-העבודה" דיאגרמות יכינו אפילו...

על גורל הסוס ותפקידו הנכבד ועל שירותו רב הערך, בתולדות הישוב, בעיצוב המעמד, בימים של "ראשית הדרך".

הסוס החורש, המשדר, הקוצר, יום יום בוצעת אפיים; המרכיב על גבו ראשוני "השומר" ומריץ דיליגנס לירושלים.

על כל אלה, חברים, מצוה לספר, בפרס "העידן המוטורי" ולרכז את החומר חשוב ביותר, כמו כל חומר פרהיסטורי...

כי אין ספק, היום עוד יגיע, לחלל עוד בטרם נטוס, ילדים לגן-חיות ולקרקס נסיע, לחוות, בין היתר — בטוס!

בינתיים, כמקובל בשנת העשור, עת נכריז כל אחד מה פעל, בל נפסח על הסוס, ונזכיר ונזכור גם את חלקו במפעל.

משיע (מי שהיה עגלון), חפצי-בה